

VELENCEI-TÓ TÉRSÉGFEJLESZTŐ KÖZHASZNÚ EGYESÜLET HELYI FEJLESZTÉSI STRATÉGIA 2014-2020

„VELENCEI-TÓ A TERMÉSZETES EGÉSZSÉG”

Kápolnásnyék-Nadap-Pákozds-Pázmánd-Sukoró-Velence-Vereb-Zichyújfalu

Készítette: Velencei-tó Térségfejlesztő Közhasznú Egyesület

Verzió: 1- Draft-2015-12-07

Európai Unió
Európai Mezőgazdasági
Vidékfejlesztési Alap

A vidéki térségekbe beruházó Európa

Tartalom

Vezetői összefoglaló	3
1. A Helyi Fejlesztési Stratégia hozzájárulása az EU2020 és a Vidékfejlesztési Program céljaihoz	5
2. A stratégia elkészítésének módja, az érintettek bevonásának folyamata	8
3. A Helyi Fejlesztési Stratégia által lefedett terület és lakosság meghatározása.....	11
4. Az akcióterület fejlesztési szükségleteinek és lehetőségeinek elemzése	14
4.1 Helyzetfeltárás.....	14
4.2 A 2007-2013-as HVS megvalósulásának összegző értékelése, következtetések	30
4.3 A HFS-t érintő tervezési előzmények, programok, szolgáltatások	34
4.4 SWOT	40
4.5 Fejlesztési szükségletek azonosítása	42
5. Horizontális célok	46
5.1 Esélyegyenlőség.....	46
5.2 Környezeti fenntarthatóság.....	48
6. A HFS integrált és innovatív elemeinek bemutatása.....	48
7. A stratégia beavatkozási logikája	52
7.1 A stratégia jövőképe.....	52
7.2 A stratégia célhierarchiája.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
8. Cselekvési terv.....	56
8.1 Az intézkedések leírása.....	56
8.2 Együttműködések.....	61
8.3 A stratégia megvalósításának szervezeti és eljárási keretei.....	63
8.4. Kommunikációs terv	67
8.5. Monitoring és értékelési terv	69
9. Indikatív pénzügyi terv	70
Kiegészítő információk	72
Mellékletek.....	84

Repülés közben a hátsó vadlibák hangosan gágognak, hogy az elsőt erőfeszítéseikben biztassák.

Tanulság: A közösség nem létezhet szurkolók nélkül, fontos, hogy a „gágogás” biztató legyen.

Amikor a vezető vadliba elfárad, egy másik veszi át helyét az élen.

Tanulság: A közösségben el kell fogadnunk egymásra utaltságunkat, s a megfelelő pillanatban átadni vagy átvenni a munkát éppúgy, mint a vezetést.

3

Vezetői összefoglaló

A Velencei-tó LEADER térségének Helyi Fejlesztési Stratégiájának célja, hogy a 2014-2020 közötti programozási időszakra meghatározza azokat a megvalósítandó célokat, irányokat, amely lehetővé teszi az EU2020 Stratégia uniós forrásainak felhasználását, az EMVA, valamint a hazai Vidékfejlesztési Program és annak LEADER célkitűzéseiben megfogalmazott célok mentén. A Velencei-tó LEADER HACS 2007-2013 közötti programozási időszakban megalapozott jól felépített, sikeres Helyi Vidékfejlesztési Stratégia alapján közel 900 millió fejlesztési forrás felhasználását tette lehetővé helyi partnerei számára.

A 2014-2020-as időszakban a Velencei-tó működési területén - 8 településre 17 822 fő lakosság számra - 245 250 000 Ft tervezett fejlesztési forrás és 44 750 000.-Ft működési forrás felhasználását teszi lehetővé a hazai szabályozás. A Velencei-tó Térségfejlesztő Közhasznú Egyesület célja, hogy a HFS és ezen belül a LEADER források, a rendelkezésre álló alacsony forrásallokáció ellenére innovatív, egyedi megoldásokkal és a helyi partnerek részvételével hozzájáruljanak a térség további fejlődéséhez, kiegészítve az egyéb forrásokból megvalósuló térségi fejlesztéseket.

Legfontosabb szükségletek, lehetőségek

A Velencei-tó LEADER HACS esetében a települési igények mellett a Velencei-tó, mint meghatározó tényező meghatározza a fejlesztések irányait, és a tevékenységeket országos szinten is, a HFS fejlesztési kontextusát azok a fejlesztési prioritások, beavatkozási területek, jelentős projektek jelölik, amelyeket megfogalmazásra kerültek az OP-k és a különböző 2014-2020-as tervezési országos, megyei, járási anyagokban.

A Velencei-tó LEADER térsége HFS 2014-2020-as tervezését nagyban befolyásolja a külső koherencia, az alacsony LEADER fejlesztési források nem biztosítják azt a dinamikus fejlődést, amelyen az előző LEADER időszakban elindult a térség. A LEADER kiegészítő jelleg csak impulzusokat biztosít, miközben az országos tervezési dokumentumok nagyon sok ponton visszautalnak a Velencei-tóra. A HACS egyéb pályázati lehetőségeit igen korlátozottan ítéljük meg, a helyi szereplőket forráshoz jutását is nehézkesnek látjuk, hiszen 290/2014.(XI.26.) Korm. rendelet alapján több pályázati területen, vagy az értékelési szempontok alapján is hátrányt élveznek a települések.

Utalva a 2007-2013 közötti sikeres LEADER programra továbbra is meghatározó tényező a szinergia

biztosítása és a nagyobb területi fejlesztésekhez való kapcsolódás, a LEADER forrásból a fejlesztések akkor tudnak igazán hasznosulni, ha ráépülnek a térséget meghatározó nagyobb beruházásokra, kapcsolódnak azokhoz a fejlesztésekhez, amelyek húzóerőként elősegítik a további dinamikus fejlődést.

A Swot analízis és a helyzet elemzés igyekezett feltárni azt a sokszínűséget, amely jellemzi a térséget, és meghatározni a szükségletek alapján a lehetőségeket.

Elérendő célok

A Velencei-tó Térségfejlesztő Közhasznú Egyesület helyi fejlesztési Stratégiájában négy átfogó cél jelenik, a megújulásra képes innovatív vállalkozások gazdasági potenciáljának erősítése, a szolgáltatások fejlesztése és a közösségi élet, vonzó vidéki élettér, a közös örökség megőrzése, és a szinergiák és együttműködések elősegítése meghatározza a célok elérését.

A specifikus célok meghatározásakor olyan elvárások kerültek megfogalmazásra, amelyek a helyzetelemzés, szükségletfelmérés eredményeként a legfontosabb elérendő célokat támasztják alá. A helyi közösség által megfogalmazott specifikus célok a következők:

1. Helyi gazdaságfejlesztés vállalkozások megerősítésért, fennmaradásáért, és megújulásáért
2. Dinamikusan fejlődő települések a térség belső erőforrásainak és a hálózati együttműködéseknek köszönhető vonzó élettér biztosítása a jövő nemzedékének.
3. Fenntarthatóság A táji és épített, természeti és kulturális örökség és helyi identitás védelme, megőrzése, megújítása, fenntarthatóság biztosításával
4. Modell értékű turizmus fejlesztés, innovatív turisztikai szolgáltatásokkal: fenntartható rekreációs, sport, és egészség turizmus megvalósításával.

Támogatandó területek, tervezett intézkedések

A támogatható területek meghatározásánál 5 db intézkedés fogalmazódott meg, melyek közül 3 db gazdaságfejlesztésre, 2 db szolgáltatásfejlesztésre irányul.

Összességében az intézkedések célja, hogy elsősorban azok a fejlesztési elképzelések valósuljanak meg, amelyek hozzájárulnak az általános célok megvalósításához, valamilyen módon kapcsolódnak a Velencei-tó térségének kijelölt felzárkóztatási programjához, (OTK, Funkcionális térségek, Bejárható Magyarország, Nemzeti Kastélyprogram, stb.). Támogatják a turisztikai termékfejlesztéseket, az egyedi egyedülálló megközelítéseket (sport, rekreáció, aktív, szelíd turizmus, kultúra, stb.), amelyek a legrövidebb időszak alatt elősegíthetik: a települések identitásának növelését, térségi és országos jelentőségű rekreációs lehetőségek széles skáláját biztosítják, új innovatív szolgáltatásokkal, amelyek hatással vannak a helyi vállalkozások megerősítésére. Felgyorsítják a háttértelepülések felzárkóztatását mind a gazdasági élet mind az idegenforgalom területén, a helyi táj, vonzerő egyediségét, kihasználva erősítik az együttműködések, szervesen kapcsolódnak az elmúlt években létrejött turisztikai attrakciókhoz, új nagyobb beruházásokhoz, kiegészítik az elkövetkező évek új fejlesztéseit, ezzel is elősegítve az élménylánc megvalósulását, új innovatív szolgáltatásokkal, támogatják az egynapos turizmus jövedelem termelőképességét, a „négy évszakos” turizmus és a szezonhosszabbítás lehetőségét elősegítik, a Tó arculatát meghatározzák, és a térség ismertségét növelik, a helyi termékek, bor, gasztronómia, hagyományőrzés hálózati együttműködését szorgalmazzák.

A munkaszervezet bemutatása

Az Egyesület munkaszervezete jelenleg 2 fős, az előző ciklusban tapasztalatot szerzett felsőfokú végzettségű településfejlesztési szakemberekből áll, mindegyikük a térségünkben él. Az egyesület vezetését, munkaszervezetét a térségben elismerik, az ügyfelek szívesen fordulnak hozzájuk kérdéseikkel, elképzeléseikkel. Az egyesület irodája Velencén, a Balatoni út 65. szám alatt található. Az iroda berendezése, korszerű technikai felszereltsége megfelel az előírásoknak, biztosítja a munkavégzés feltételeit. Velence központjában helyezkedik el, az ügyfelek számára jól megközelíthető, parkolási lehetőség biztosított. A munkaszervezet munkáját az egyesület tagsága folyamatosan segíti, pl. kiállítások, rendezvények, bemutatók, országos konferenciák rendezése esetén önkéntes munkával.

1. A Helyi Fejlesztési Stratégia hozzájárulása az EU2020 és a Vidékfejlesztési Program céljaihoz

A Velencei-tó LEADER Helyi Fejlesztési Stratégiája a térség adottságaira, szükségleteire és lehetőségeire reagáló dokumentum, amely a helyben azonosított fejlesztési célok elérését segítő intézkedéseket, beavatkozásokat javaslatokat vázol fel. Fontos azonban kiemelni, hogy a stratégiában megfogalmazott céloknak a helyi igényeken túlmenően összhangban kell lennie az EU2020¹ stratégia tematikus céljaival, a Partnerségi Megállapodással, a Vidékfejlesztési Program és a LEADER intézkedések céljaival. Ezáltal biztosítható, hogy a térségünkben megvalósuló LEADER fejlesztések egyszerre szolgálják a helyi szereplők (térségünk), hazánk és az Európai Unió egészének fejlődését.

Az EU2020 fekteti le az Európai Unió stratégiai szempontjait a jelenlegi programozási periódusra nézve, amely egy intelligens, fenntartható és inkluzív növekedést célzó stratégia. A Közös Stratégia Keretben (KSK) meghatározott 11 tematikus célkitűzést kell szolgálnia az összes uniós forrásnak, így a stratégiában foglalt céloknak és intézkedéseknek is a tematikus célok valamelyikével való összhangot kell biztosítani.

¹ 1.sz melléklet: KSK rendelet, Partnerségi Megállapodás, VP prioritások és fókuszterületek

Helyi Fejlesztési Stratégia fő forrása a LEADER program, amely a fejlesztési források alacsony volta miatt esetünkben katalizátor szerepet tölt be. Reményeink szerint olyan átfogó célokat és specifikus célokat, intézkedéseket fogalmaz meg, amelyek elősegítik az előző programozási időszak dinamikus fejlődésének folytatását, azt az elvet követve, hogy a térség egyéb uniós források bevonásával megvalósuló nagyobb beruházásait, fejlesztési céljait kiegészítik, és ezzel a forrásbevonással érvényesülnek a kitűzött célok. A HFS bemutatja 4.3-as a HFS-T ÉRINTŐ TERVEZÉSI ELŐZMÉNYEK, PROGRAMOK, SZOLGÁLTATÁSOK fejezetben azt a környezetet, amely meghatározza térségünk érintettségét, és fejlesztési lehetőségeit.

Magyarország Partnerségi megállapodásában a 2014–2020-as időszakra vonatkozó nemzeti fejlesztési célkitűzésekben leírtaknak megfelelően a fenntartható, magas hozzá adott értékű termelésre és a foglalkoztatás bővítésére épülő gazdasági növekedés elsődleges célként került meghatározásra.

A **Partnerségi Megállapodásban** meghatározott 5 fő prioritás és ezek megjelenése a HFS intézkedéseiben:

PM prioritások	HFS intézkedések
1. A gazdasági szereplők versenyképességének javítása és nemzetközi szerepvállalásuk fokozása	A mikro-vállalkozások fejlesztése, eszközbeszerzés
2. A foglalkoztatás növelése (a gazdaságfejlesztési, a foglalkoztatási, oktatási, társadalmi felzárkózási szakpolitikák által, tekintettel a területi különbségekre)	Helyi munkahelyteremtés támogatása a vállalkozások fejlesztésével, bővítésével; a térség vonzóvá tétele új munkaadók letelepedésének érdekében
3. Az energia- és erőforrás-hatékonyság növelése	Megújuló energiára épülő beruházások támogatása; táji, természeti értékek felelős környezeti megóvása, szemléletformálás, népszerűsítés
4. A társadalmi felzárkózási és népesedési kihívások kezelése	Munkakörülmények javítása, népességmegtartó képesség növelése, térség vonzóvá tétele családalapításhoz
5. A gazdasági növekedést segítő helyi és térségi fejlesztések megvalósítása	Szolgáltatások bővítése, kisvállalkozások fejlesztése, eltartó képesség fokozása, helyi termék, piacok fejlesztése

A KSK ²rendelet által meghatározott tematikus célok közül elsősorban a következőkhöz járulnak hozzá a HFS intézkedései:

A kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció megerősítése: helyben elérhető szolgáltatások fejlesztése 3. A kis- és közepes vállalkozások versenyképességének fokozása: vállalkozások élénkítése, hiányzó források biztosítása a fejlesztésekhez. 6. Környezetvédelem és az erőforrások hatékonyságának növelése: a vidéki életminőség fejlesztése, fenntartható gazdálkodás támogatása, megújuló erőforrások. 8. A foglalkoztatás és a munkavállalói mobilitás ösztönzése: helyi szolgáltatások bővítése, helyben foglalkoztatás, fiatalok helyben tartása. 9. A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem: a vidéki életminőség fejlesztése, leginkább az együttműködések által erősödjenek a településeken a szolidáris, befogadó közösségek

² számú melléklet: Összefoglaló háttéranyag: : KSK rendelet, Partnerségi Megállapodás, VP prioritások és fókuszterületek

A HFS intézkedései jól lefedik a **VP intézkedések** céljait, a javasolt fejlesztési területek a stratégiában is megjelennek.

A VP LEADER intézkedésének céljai	A HFS-ek javasolt fejlesztési területei
1. a vidéki térségekben a gazdasági aktivitás mikro-szintjének fenntartása (helyi termékek és szolgáltatások), 2. a vidéki térségekben a lakosság humán közszolgáltatásokhoz való hozzájutásának, illetve azok elérésének előmozdítása, 3. a vidéki térség, mint vállalkozási tér, lakóhely és turisztikai vonzóképeségének erősítése, 4. a helyi közösségek tagjai egyéni aktivitásának, felelősségvállalásának és együttműködési készségeinek erősítése.	1. A helyi gazdaság megerősítése 2. A kedvezőtlen társadalmi, demográfiai térségi folyamatok hatásainak enyhítése 3. A természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás kialakítása és a klímareziliencia fejlesztése

VP.6. Prioritás: a társadalmi befogadás előmozdítása, a szegénység csökkentése és a gazdasági fejlődés támogatása a vidéki térségekben, különös tekintettel a következő területekre:

6/A fókuszterület: a diverzifikálásnak, kisvállalkozások alapításának és fejlesztésének, valamint a munkahelyteremtésnek a megkönnyítése;	6/B fókuszterület: a helyi fejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben;	6/C fókuszterület: az információs és kommunikációs technológiák hozzáférhetőbbé tétele, használatuk előmozdítása és minőségük javítása a vidéki térségekben
---	--	---

A Vidékfejlesztési Program VP. 6 prioritás 6/A és 6/B fókuszterületei érintik a Velencei-tó Helyi Fejlesztési Stratégia kontextusát, de az intézkedések érinthetik a térségben megvalósuló egyéb Vidékfejlesztési Programban megvalósuló fejlesztések szinergiáját.

A tervezett HFS intézkedések támogatják a vállalkozások technológiai fejlesztéseit, a stratégiában hangsúlyosan szerepel az innováció elvárása, abból a megfontolásból, hogy a versenyképesség fenntartásának egyik alapvetése az egyedi, innovatív minőségi projektek létrejötte és megvalósítása, a tudásátadást a „Velencei-tó Helyi termék, helyi szolgáltatás, helyi érték” hálózati együttműködés biztosítja. Kulturális és természeti értékek fenntartható, komplex hasznosítása a cél a térségben amelyet: Értékmentés, a vidéki életminőség fejlesztése intézkedés támogat.

A HFS stratégia megvalósításán és széleskörű partnerség működtetésén keresztül a belső erőforrások fenntartható és innovatív hasznosításának, a vidéki életminőség helyi megoldásokon alapuló javításának elősegítése több intézkedés célja. A fiatalok alpműveltségének biztosítása (zene,

művészet, sport) helyben elérhetőségének megteremtését szeretné a stratégia elérni, amely elősegíti a felzárkóztatást, és a helyben maradáást.

A HFS megvalósítása alatt HFS tervezett projektgeneráló/animáló tevékenység és a fejlesztések kiválasztásának folyamata, szempontrendszere a kiválasztott cél(ok) maradéktalan megvalósulását szolgálja. Az egyesület munkaszervezete folyamatosan figyelemmel kíséri, hogy a kiválasztott fejlesztések a stratégia céljait szolgálják, és támogassák az EU2020, a PM és a VP céljainak megvalósulását. A projektek kiválasztásánál fontos szempont, hogy a beruházás hozzájáruljon a térség fejlődéséhez, példát mutasson további fejlesztések megvalósítására, ezáltal új projekteket generáljon. A LEADER forrás egy kezdő lökést is adhat az induló mikro-vállalkozásoknak, vagy támogathatja olyan fejlesztések megvalósítását is, amelyekre nem áll rendelkezésre elegendő önerő. A korábban megfogalmazottak szerint a LEADER alacsony forrás allokációja inkább impulzusokat adhat. Célunk, hogy a projektgazdák a LEADER források mellett egyéb operatív forrásokhoz is hozzáférjenek. A HFS egyik fő alapelve, hogy kapcsolódjon a LEADER fejlesztés az egyéb nagyobb térségi fejlesztésekhez, komplementer módon. Kiemelten igyekszünk kezelni és szinergikus hatást elérni stratégiánkkal az Operatív Programokban, kiváltképp a GINOP, a TOP és a Vidékfejlesztési Programban specifikusan a gazdasági növekedést segítő helyi és térségi fejlesztések megvalósítása kapcsán megfogalmazott egyes témákkal és műveletekkel. Bízunk abban, hogy lehetőség nyílik, pl. a Bejárható Magyarország, a Nemzeti Kastélyprogram célkitűzéseivel térségünkkel kapcsolódni. A kistermelők számára is lehetőség nyílna a gazdaságuk korszerűsítésére, az előállított termékek bővítésére, termelői csoportok létrehozására és közvetlen kapcsolat kialakítására a fogyasztókkal. Ezáltal a stratégia kapcsolódik a VP-16.4.1. Rövid Ellátási Lánc (REL) programhoz is, amely támogatja a helyi piacszervezést. A kistermelők összefogva növelhetik a piaci versenyképességüket, az előállított termékek pedig közvetlenül a fogyasztóhoz kerülnek.

Rendkívül fontosnak tartjuk a mezőgazdasági termelés és élelmiszer feldolgozás vonatkozásában a helyi és hagyományos jellegű mezőgazdasági termékek feldolgozásának fejlesztését, a hozzáadott érték növelését a VP egyéb forrásaiból megvalósítva térségünkben. Jelentős sikereket értünk el fenntartható térségi együttműködések elősegítésében, számítunk hasonló együttműködések mintáértékű egyéb fejlesztést generáló megvalósítására.

A helyi igények felmérését követően stratégiánk elősegíti a működési területünkön megvalósuló későbbi egyéb projektekhez köthetően a fejlődést. A stratégia nem csak pontszerűen, hanem komplex módon is képes fejlődést generálni, lehetővé téve az OP-k által kínált fejlesztési lehetőségekhez történő, átfedést nem mutató illeszkedést és szinergiát. Ezzel is hozzájárulva az EU2020, a PM és a VP céljainak megvalósításához.

2. A stratégia elkészítésének módja, az érintettek bevonásának folyamata

A Velencei-tó Térségfejlesztő Közhasznú Egyesület munkaszervezete és tagsága 2012 augusztus óta szorosan együttműködik a Fejér megyei Önkormányzattal a 2014-2020 programozási időszak tervezési dokumentumainak előkészítésében, annak érdekében, hogy a Velencei-tó térsége hozzájáruljon a megye és a Kormány által megfogalmazott térséget érintő célok megvalósításához a LEADER

eszközeivel. Utalva az elmúlt években létrejött térséget érintő fejlesztési források³ beáramlására, az Egyesület célja, hogy a sikeres LEADER programmal a 2014-2020-as programozási időszakban is részese legyen a térségi fejlődésnek.

Térségünkben nagy az elvárás a fejlesztési források bevonására, hiszen a tagságunk és a pályázók is megtapasztalták az elmúlt években megvalósult beruházások kapcsán a lehetőséget a felzárkóztatásra. Éppen ezért a tervezési folyamat átláthatósága folyamatosan biztosított kezdetektől fogva, a rendszeresen megjelenő Hírlevelünket nem csak a tagság, hanem volt pályázók, érdeklődők is megkapják. Több település és a TDM is a híreinket átveszi, és honlapján, tagsága körében terjeszti. A TKCS és a tervezési folyamat⁴ részleteit folyamatosan kommunikáljuk.

A HFS tervezéshez bárki csatlakozhat, a tervezési folyamat során a TKCS és egyéb szakértők által előkészített tervezési anyagok felkerültek a honlapunkra (www.hellovelence.hu). Ezek a háttéranyagok segítik a tájékozódást, közérthető módon próbálják a nagy mennyiségű információt eljuttatni az érdeklődőknek. Többféle eszközt alkalmaztunk az érintettek megszólítására: nyitott Fórumokkal, amelyet esetenként összekötöttünk legjobb gyakorlatok bemutatásával, ahol ágazati szakértők bevonásával (Turizmus ZRT., megyei tervezés, NAK, OP, TOP-szakértők, Corvinus E.) igyekeztünk minél több pontos információt eljuttatni az érdeklődőkhöz.

245 projektadatlap⁵ került benyújtásra a tervezés során, több milliárd forint fejlesztési igényt megfogalmazva. Fontosnak tartjuk az előzetes projekt megfogalmazást, mert lehetőséget ad az igények feltérképezésére, egyeztetésre a megyei tervezőkkel, majd értékelés alapján más pályázati források felkutatására, rendszerezi az ügyfél igényeket, tényszerűsíti az ügyfél számára is a korlátokat, és segíti az ügyfél tervezését is. A másik jelentős feladat az érintettek bevonására a kérdőíves lekérdezés: 2015-ben két lekérdezést valósítottunk meg. A Velencei-tó Térségfejlesztő Egyesület részt vett a 3. Székesfehérvári Utazás Kiállításon, melyre egy kérdőívvel is készült. A kérdőívet **154-en töltötték ki** a két nap alatt. A Velencei-tóhoz látogató vendégek nyaralási/utazási szokásaira voltunk kíváncsiak, hol szeretnek megszállni, mit esznek szívesen, milyen programokra vágnak, mivel utaznak, mi érdekli őket, hogy mi fontos a vendégek számára, mi jelent igazi vonzerőt számukra. A válaszadók **75%** székesfehérvári, tehát egy nagyon fontos célcsoportot (küldő terület) véleményét kaptuk meg. A válaszadók **99%-a** járt már a Velencei-tónál. A HFS szükségletek megfogalmazásánál tudtuk felhasználni a kapott információkat. A második kérdőíves lekérdezés már szorosban a HFS tervezéshez kapcsolódott, megoldandó problémák és a szükséges közös fejlesztések irányaira voltunk kíváncsiak⁶ a felmerült megállapításokat, és javaslatokat felhasználtuk a swot analízis és a szükségletek elemzésénél. Ezt a felmérést elsősorban a helyben élő vállalkozások, civil szervezetek, önkormányzatok, és magánszemélyek töltötték ki.

A Tervezést koordináló csoport 2015 október 6.-án kezdte meg munkáját, vállalkozói, civil és önkormányzati képviseléssel, a munkaszervezet és az Elnökség is támogatta az eredményes munkát. Lehetőséget adtunk, hogy egy-egy téma területnél bárki csatlakozhasson, a meghívott téma területi

2.számú melléklet: Helyünk a térben

3. számú melléklet: TKCS és tervezési folyamat

⁵ Projektötlet adatlap letölthető a honlapokról

⁶ A kérdőíves lekérdezések eredményeit, összefoglalóit a www.hellovelence.hu honlapon lehet megtekinteni

szakértők mellett. A megállapítások, javaslatok közös egyeztetések alapján beépültek a stratégiába, sok új elemmel segítve a HFS újszerűségét.

Külön hangsúlyt fektetünk a közösségi, hálózati együttműködések bemutatására, ötletek generálására, a kevésbé mobilizálható civil szervezetek bevonására.

Az általános eszközök és módszerek mellett a széles körű információ áramlás érdekében 2015 novemberétől LEADER Klubot működtet az Egyesület, a Velence Korzón. A LEADER Klubban a meghirdetett irányított programok mellett állandó kiállítást rendeztünk be a megvalósult LEADER projektek bemutatására, ötletadó jó gyakorlatok és a szolgáltatások és a helyi termelők termékeinek népszerűsítése céljából. A LEADER Klub nagy látogatottságnak örvend, és sok érdeklődött vonz.

Az egyesület munkaszervezete egyéb dokumentumok összegzését folyamatosan felteszi egy újonnan kialakított felületre az egyesületi web oldalon (www.hellovelence.hu) LEADER hírek/ Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020 elérhetőséggel.

A tervezés során folyamatosan biztosítjuk⁷ a vállalkozói, civil, önkormányzati szféra részvételét, tekintettel arra, hogy az új programozási időszak új szemlélet módot kíván meg mind a tervezőktől, mind a leendő pályázóktól. Nem győzzük hangsúlyozni, hogy az alacsony LEADER forrásallokáció és a megváltozott országos tervezésben megfogalmazott elvárások összhangjának megteremtése érdekében egy tanulási folyamat részesei vagyunk, amit a közös együttgondolkodás támogat.

Közösségi részvétellel⁸ elsősorban a szükségletek, hiányterületek feltérképezését tartottuk jelentősnek, a funkcionális térségek elvárásainak megfelelése érdekében. A megállapítások, javaslatok beépültek a HFS tervezetébe, és megjelennek az intézkedésekben is. Remélhetőleg a HFS megvalósítói eredményesen tudják alkalmazni a későbbi pályázatokban így az innovációt, ami elősegítheti többek között a LEADER források hasznosulását.

A közös együtt gondolkodás, tervezés 2016-ban is folytatódik, figyelembe véve a felmerült igényeket figyelemmel kísérve az időközben megjelenő pályázati kiírásokat, és a HFS társadalmasítását, a HFS szakmai véglegesítését, az IH ajánlások alapján. A HFS tervezés közösségi alapú kialakítása térségünk szereplőivel együttműködésben valósul meg.

3. A Helyi Fejlesztési Stratégia által lefedett terület és lakosság meghatározása

A Velencei-tó LEADER HACS akcióterülete megfelel az uniós keretjogszabályi elvárásoknak (terület és lakosság) megfelelő egy partnerségen, a helyi közösség részvételén alapuló 2014-2020 stratégia megvalósításához.

A Helyi Akciócsoport területe: 204.82 km²

Teljes területtel jogosult települések száma: 8 db

Külterülettel jogosult települések száma: 0 db

A támogatásra jogosult lakónépesség: 17 822 fő

Partnerségben együttműködő város: Gárdony, amely a 2007-2013-as időszakban LEADER település volt, de 2014-ben átlépte a 10 000 fős lakosságszámot.

A Velencei-tó térsége országosan kiemelt jelentőségű idegenforgalmi térség, az érintett terület a magyarországi turizmus két legjelentősebb fogadóterülete között - azokat összekötő fővonal- a Budapest – Balaton tengely érintésében található.

A Velencei-tó Térségfejlesztő Egyesület által lefedett LEADER terület a Dunántúlon, a Közép-Dunántúli régióban, Fejér megye „szívében” Székesfehérvár mellett található, a Váli Völgy –Vértess –Sárvíz - Mezőföld ölelésében. A központi elhelyezkedését gazdaságfejlesztő erőként lehet pozicionálni. A települések a fejlődést meghatározó Velencei-tó körül helyezkednek el, a 3 db ezer lakosnál alacsonyabb lélekszámú település, Nadap, Zichyújfalu és Vereb mellett egy város Velence, és négy község: Kápolnásnyék, Pákozdi, Pázmánd és Sukoró képviseli az Egyesülethez tartozó 8 települést.

⁷ események, fórumok, tervezési dokumentumok a honlapon részletezve

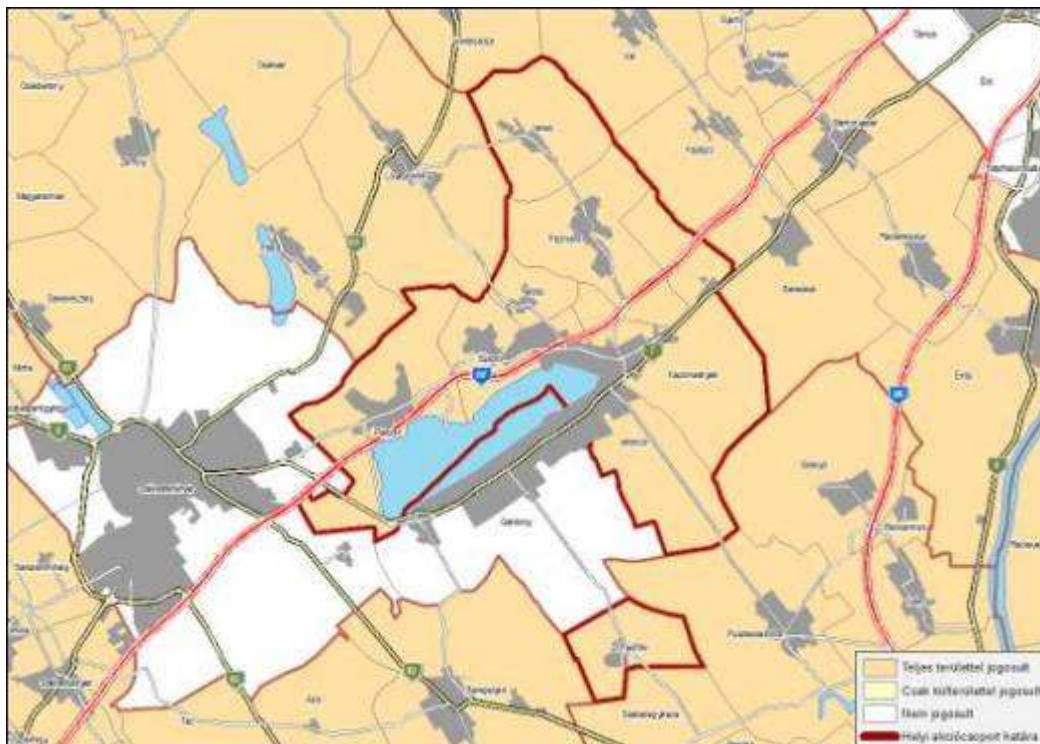
⁸ www.hellovelence.hu : Tervezési folyamat, TKCS, háttéranyagok, előadások

	2013	2010
Pázmánd	2 136	2 046
Velence	5 479	5 417
Sukoró	1 377	1 253
Kápolnásnyék	3 553	3 544
Nadap	541	528
Pákozd	3 057	2 980
Verek	770	831
Zichyújfalu	909	968
	17 822	17 567

Közigazgatásilag Fejér megyében a Gárdonyi járás területén helyezkednek el. A Gárdonyi járáshoz 10 település tartozik, Szabadegyháza és Gárdony kivételével mindegyik tagja a Velencei-tó Térségfejlesztő Közhasznú Egyesületnek. Szabadegyháza 2013 előtt az Adonyi kistérséghez tartozott, így lett a Mezőföldi Híd Térségfejlesztő Egyesület tagja. Gárdony városa a 2014-2020-as programozási időszakban már csak partnerségi kapcsolatban áll az egyesülettel, mert meghaladta a lakosságának száma a 10.000 főt. Ennek következtében a Vidékfejlesztési Programban meghatározott vidéki település kategóriájából kikerült, így a LEADER forrásra nem jogosult. Ugyanakkor a Helyi Fejlesztési Stratégia kialakításában, közös projektek megvalósításában szerepet vállal partnerségben, ez biztosítja, hogy a 2007-2013-as sikeres LEADER program folytatódjon, hiszen sok vállalkozás, szolgáltatás a Tó körül települési határookra tekintet nélkül folytatja tevékenységét. Gárdony partnersége fontos, a LEADER HACS települései számára az új stratégia kialakításában, hiszen a korábbi fejlesztésekre épülnek a következő időszak fejlesztési elképzelései, Gárdony indulni szeretne a városi CLLD pályázaton, amivel megvalósulhatna a Velencei-tó egységes közösség által vezérelt helyi fejlesztés programja. A földrajzi, társadalmi, gazdasági koherencia adott, mint ahogy utaltunk rá a Velencei-tó és Velencei hegység mint adottság meghatározza a közös együttműködések irányait.

A Velencei tó térsége egy különleges régió, ahol a természet, táj találkozásánál, a kultúra és a történelem is meghatározó, koncentrálnó épített és táji örökség, és a közös együttgondolkodás.

A Velencei-tó LEADER HACS az ország valószínűleg legkisebb LEADER Akciócsoportja, azonban speciális térszerkezete határozza meg a programban való létjogosultságot, és elegendő kritikus tömeget biztosít az emberi, pénzügyi és gazdasági erőforrások vonatkozásában egy életképes fejlesztési stratégia megvalósításához, előnye, hogy elég kicsi ahhoz, hogy lehetővé teszi a helyi interakciókat.

Koherencia, térségi identitás. A terület összetartozását és önálló részvételét a LEADER programban már a 2007-2013 programozási időszak is meghatározta, a Velencei-tó mint speciális térség így a lehetséges fejlesztési irányokat is meghatározta, 2008-ban, és 2014-ben emiatt nem sikerült más környéki településeket bevonni, hiszen a nem tókönyéki településeknek más karakterisztikus igényeik lehetnek. A LEADER HACS ezzel a kényszerrel (az országos átlagnál alacsonyabb forrásallokáció) igyekezett összefogással a legtöbbet hasznosítani a rendelkezésre álló forrásokból.

A LEADER program 2007-ben 450 millió forint fejlesztési forrás elnyerésére indult a Velencei-tónál kilenc település (Gárdony, Kápolnásnyék, Nadap, Pákozd, Pázmánd, Sukoró, Vereb, Velence, Zichyújfalu) összefogásával. A jól megfogalmazott Helyi Vidékfejlesztési Stratégiának és az Egyesület mögött álló önkormányzatok, vállalkozások, civil szervezetek, magánszemélyek, őstermelők együttműködésének, és a Kormány támogatásának köszönhetően ezt sikerült megduplázni, közel egymilliárd forint fejlesztési forrást sikerült kipályáztatni a térségben a vidékfejlesztési támogatások keretében. Darányi Ignác Terv Új Magyarország Vidékfejlesztési Program keretében a ciklus zárásaként a megvalósult projektek 866 245 937 millió forint támogatási összeg lehívására került sor a LEADER programban.

161 nyertes pályázat⁹ közös jellemzője, hogy a HVS-ben megfogalmazott céloknak megfelelően valamilyen módon kapcsolódik a térség egészét meghatározó nagyobb beruházásokhoz, szinergiát teremtve a Velencei-tó dinamikus fejlődésében, és a hálózati együttműködés alapjait megteremtette.

⁹ Nyertes projektek bemutatása: www.velenceitoleader.eu, és a www.hellovelence.hu honlapokon

Ez az összetartozás biztosítja a jelenlegi és jövőbeni személyes interakciókat, az összetartást és a közösségi térségi identitás érvényesülését. A helyi LEADER program vezérelve, hogy a Velencei-tó speciális helyzetét figyelembe véve, a fejlesztések a közös értékmentés, a táji, természeti, kulturális, történelmi és az épített örökség megóvásával fejlessze a mai modern rekreációs térséget. A felhasznált források 75% gazdaság megerősítésére és munkahely teremtésre, megőrzésre irányult.

A Velencei-tó Térségfejlesztő Közhasznú Egyesület tagsága nagy lehetőségként értékeli a LEADER program által nyújtott fejlesztési források által megvalósuló sokszínű projekteket, amelyek alapokat biztosítanak a további fejlődési elképzelésekhez. Az itt élők becsülik elmúlt évek közös együttműködését, a közösség erejét, mert hiába egy jó stratégia, ha nem állnak mögötte olyan közösség formáló emberek, szervezetek, egyének akik bátran vállalják egy ötlet megvalósításának nemcsak örömét, hanem nehézségeit is. Érdemes volt az ország legkisebb LEADER csoportjaként gyakran a fennmaradásért küzdeni a közösség támogatásával, hiszen a közösség jelentős értéket teremtett, amely biztosítja a Velencei-tó gazdasági versenyképességének megalapozását.

Bármerre megyünk a településeken találkozunk a LEADER forrásból megvalósult fejlesztésekkel, büszkék lehetünk, hogy a jó gazda gondosságával szépültek a települések, vállalkozások erősödhetnek meg, bővíthettek a szolgáltatások, és a civil szervezetek nagyban hozzájárultak a térség fejlődéséhez

Összességében a Velencei-tó térségében a kilenc településen 161 nyertes pályázat valósult meg a 2007-2013 programozási időszakban, 65 vállalkozás, 64 civil szervezet, 6 egyházi, 26 önkormányzati projekt képviseli a LEADER összefogást a Velencei-tó térségében. A Velencei-tó Térségfejlesztő Közhasznú Egyesület azon Hacsok közé tartozik, amely a klasszikus vidékfejlesztési feladatok megvalósítását megalakulásától kezdve célkitűzésként fogalmazta meg. A kilenc település képviseli a Velencei-tó térséget, viszont az alacsony település szám a LEADER források szabályai alapján szűkösebb fejlesztési forrásokat jelent, ami az országos átlagtól eltér.

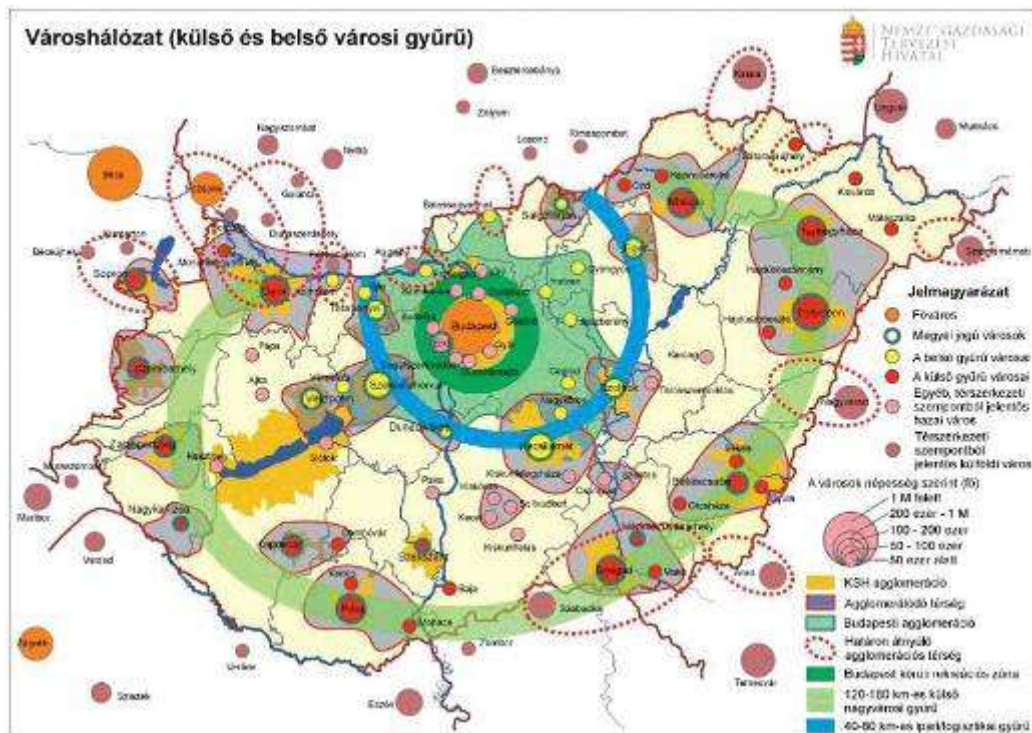
Az Egyesület folyamatosan aktualizált Helyi Vidékfejlesztési Stratégiája, és az elmúlt 5 évben folytatott területfejlesztési elemzései, a fejlesztési források sikeres kihelyezései megalapozták azt a helyi elvárást, hogy a Velencei-tó térségének egymagában mint turisztikai mintaterület többet kell mutatnia és egyediségeket kell felmutatnia további fejlődési potenciálok eléréséhez. Ez biztosított a 2014-2020-as programozási időpontban, hiszen a résztvevők (tagság, projektgazdák, TDM, stb.) azaz a HACS mögött álló humánerőforrás rendelkezésre áll. A terület, lakosság szám, a humánerőforrás biztosítja a partnerségen, a helyi közösség részvételén alapuló Helyi Fejlesztési Stratégia megvalósítását az elkövetkező időszakban.

4. Az akcióterület fejlesztési szükségleteinek és lehetőségeinek elemzése

4.1 Helyzetfeltárás

Térszerkezet specifikumai

A Velencei-tó térségének fejlesztési irányait kijelölik, és nagyban meghatározzák az országos, megyei fejlesztési irányvonalak, és a meghatározott térszerkezeti besorolások. A LEADER források hasznosulását és a térség fejlődését a térszerkezeti specifikumok újragondolása, és a központi elemekre, egyéb OP programokra történő ráhordás elősegítheti.

Az OFTK-ban ¹⁰ meghatározásra került a stratégiai kapcsolatok szerkezete, ami a főváros központúság oldását, az ország vidéki területeinek Budapesttől független összekötését, a főváros körüli gyűrű kialakítását, és az ország keleti és nyugati részén a szomszédos államok irányába az észak-déli kapcsolatok létrehozását szorgalmazza.

Székesfehérvár a Budapest körüli településgyűrű tagjaként került meghatározásra, így a Velencei-tó térségére a megyeszékhely gyűrűbeli szerepének segítése hárulhat. Az OFTK-ban szereplő Fejér megyére vonatkozó fejlesztési irányok részletezése a HFS tervezés mellékletében találhatóak.

A megye számára is fontos a szomszédos megyékkel történő kooperáció és a megyei jogú városok és a megye közötti folyamatos partnerség. Fejér megye számára nemzetközi szinten is kiemelkedő nagytárségi kapcsolatot az Európai Unió Duna Makro regionális stratégiai partnerségek jelentik. Ezen kívül tovább kell erősíteni a gazdasági kapcsolatokat a Győr–Komárom–Tatabánya–Mór–Székesfehérvár–Dunaújváros–Kecskemét ipari/logisztikai nagyklaszterben, Székesfehérvár–Veszprém–Ausztia felé, illetve az M7-es autópálya mentén, a Budapest-Balaton tengelyen, a Velencei-tó és Váli-völgy irányában.

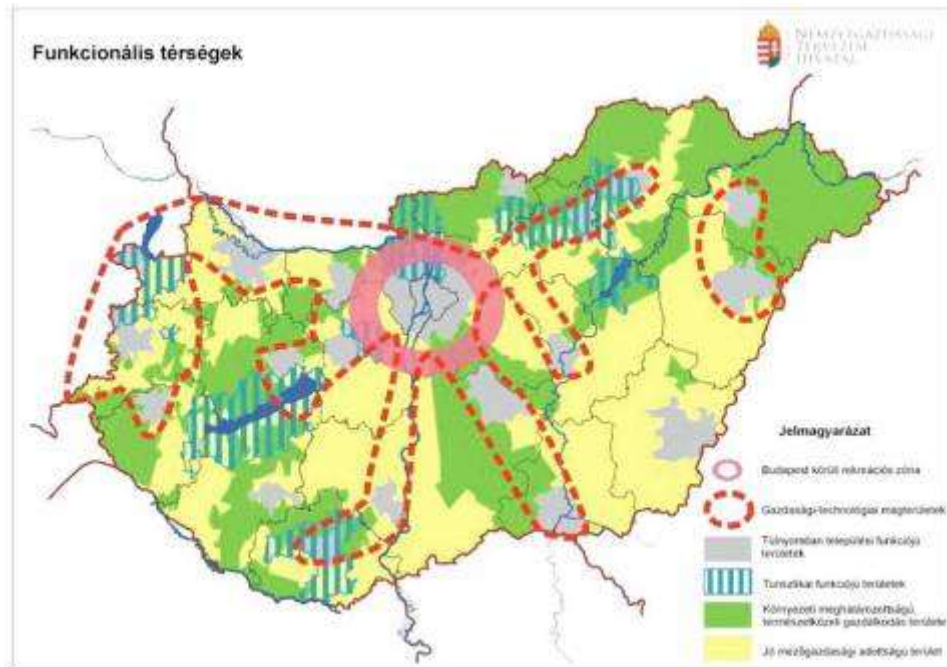
A térség a Mezőföld északi peremén Fejér megye középső részét foglalja el. Közlekedési szempontból igen kedvező a térség fekvése, mivel a közepén halad keresztül a Budapest-Székesfehérvár-Balaton vasút és az M7-es autópálya, amelyek nemcsak a megye, de az ország legfontosabb térszerkezeti fővonalai is. A 7-es főút ugyancsak átszeli hosszirányban a területet. A jó megközelítés mind vasúton, mind közúton biztosított.

A térség idegenforgalmi potenciálja miatt a jó megközelítésnek kiemelkedő jelentősége van. Ez

¹⁰ Az Országgyűlés 1/2014.(I.3.) határozatával elfogadta a Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepciót.

Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK) az ország társadalmi, gazdasági, valamint ágazati és területi fejlesztési szükségleteiből kiindulva egy hosszú távú jövőképet, valamint fejlesztéspolitikai célokat és elveket határoz meg.

egyúttal azt jelenti, hogy a térség az ország egyik legforgalmasabb idegenforgalmi folyosója mentén található. Idegenforgalmi szempontból a Velencei-tó mellett meghatározó a Balaton és Budapest közelsége is. A főváros és Székesfehérvár közelsége gazdasági hatása miatt is fontos.

Országos Fejlesztési- és Területfejlesztési Koncepcióban lehatárolt **funkcionális térségeket**¹¹ tekintve a Velencei-tó térsége a turisztikai funkcióú területekhez tartozik.

Fejér megye jövőképe: FEJÉR MEGYE – PANNÓNIA SZÍVE

Fejér megye tradicionális társadalmi, kulturális, gazdasági-logisztikai szerepköreinek fenntartható és innovatív fejlesztése egyenrangú nagytérségi együttműködéssel, kiváló termőhelyi adottságainak bázisán, a természeti örökségének jövőtudatos kezelésével. Az ország két legfontosabb turisztikai célterületét (Budapest, Balaton) összekötő Váli-völgy, Velencei-tó, Székesfehérvár térségének turisztikai potenciálja egyre jobban emelkedik, 2030-ra az ország legjelentősebb turisztikai tengelyévé válik

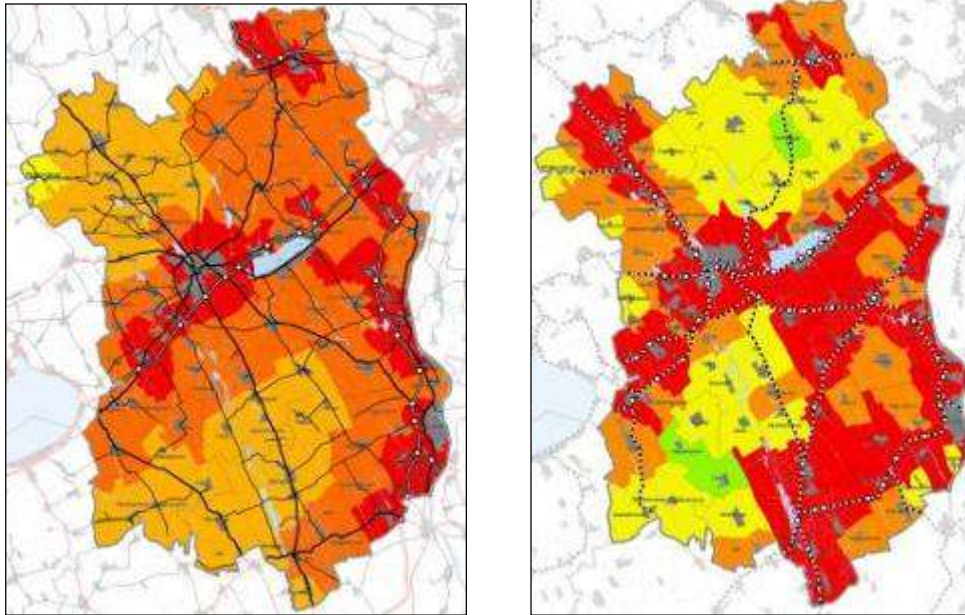
Fejér megye koncepciójában meghatározott funkcionális térségek közül a következő háromnak képezi részét a Velencei-tó térsége:

- Budapesti agglomeráció vonzáskörzete
- Székesfehérvár vonzáskörzete

¹¹ A funkcionális térség meghatározásról részletesebben

- Velencei-tó és térsége, Váli-völgy, Vértes térsége : **funkcionális térség jövőképe: „Ökoturisztikai paradicsom”**

A vasút a tó déli felén halad, ami egyensúlyozza az északi oldal autópálya elérhetőségét. Viszont a helyiek részére nagy probléma, hogy a két közlekedési mód ennyire elkülönül egymástól a térben. A térség tömegközlekedési viszonyait javítani kell, ritka és elégtelen a települések közötti közösségi közlekedést, amely a szolgáltatások elérését korlátozza a helyben élők, és az ide látogatók részére is.

A Velencei-tó térségének újrapozicionálása Budapest, és Székesfehérvár külső városi gyűrűként való meghatározása az országos átlagtól való eltérésként új feladatokat, új irányvonalakat jelöl ki.

Kulturális erőforrások:

A Velencei-tó LEADER HACS területe kivételes természeti adottságok, gazdag természeti táji örökség, kiemelkedő táj-természeti értékek, és ökológia rendszerek jellemzők, gazdag történelmi, kulturális hagyományokkal. A térségben a természeti és épített táji értékek jelentős turisztikai vonzerőt képviselnek, védelmük az élő és megújuló természeti erőforrások érdekében is fontosak. A fenntarthatóság és a bemutathatóság érdekében kiemelten foglalkozott az egyesület a települések összefogásával a 2007-2013 programozási időszakban a helyi értékeink rendszerezésével. A „**Velencei-tó helyi termék, helyi szolgáltatás, helyi érték**” szakmai anyag készült amelynek célja: a Velencei-tó mint kiemelt üdülőterület, további fejlesztési irányainak megalapozását elősegítő integrált szemléletű döntés előkészítő háttéranyag biztosítása volt. A szakmai anyag a VELENCEI-TÓ HELYI TERMÉK, HELYI SZOLGÁLTATÁS, HELYI ÉRTÉK működő hálózatépítő program (Velencei-tó Térségfejlesztő Közhasznú Egyesület működteti) keretében a Helyi Értékek értékleltárának rendszerezését tűzte ki célul. A szakmai anyag elsődleges célja, hogy felhívja a figyelmet, hogy kulturális értékeink, legyenek azok akár szellemi, irodalmi, történelmi hagyományok, vagy a táj és az épített környezet, műemlékeink megőrzés közös feladat. Ebben a helyben élőknek, önkormányzatoknak, vállalkozásoknak, civil szervezeteknek közös felelősségük van. A feldolgozás tárgyát a műemlékek mellett azon védett és nem védett emlékek és együttesek összessége képezi, amelyek a települések története, kultúrája szempontjából figyelemre méltóak, a kulturális turizmus potenciális célpontjai lehetnek. Emellett fontos volt a Velencei-tó mint

kiemelt üdülőtérület, további fejlesztési irányainak megalapozását elősegítő integrált szemléletű döntés előkészítő háttéranyag biztosítása a 2014-2020-as programozási időszak tervezéséhez, térségi, megyei, és országos szinten.

A vidéki turizmus, mint integráló tényező elsődleges szerepe nem csak a választékbővítés, a jövedelemnövelés, hanem **a társadalmi erőforrások mozgósítása**, amely következtében olyan irányban változik a lakosság szemlélete, módosulnak a közösségi értékek, hogy a helyi lakosok fogékonyabbakká válnak az újra, befogadóbbak lesznek. Nemcsak megvalósítói vagy megélőí, de kezdeményezői és alakítói is lehetnek a vidéki emberek saját életüknek, életminőségük javításának.

A kulturális örökség elemei meghatározó és mással nem helyettesíthető forrásai, dokumentumai egy közösség azonosságtudatának, sarokkövei egy nemzeti értékrendnek. Az épített kulturális örökség része napjaink élhető emberi környezetének, amelyet éppúgy védenünk kell, mint a természeti környezetünket. Kulturális örökségeink fejlesztési potenciál hordozói, azaz lehetőséget kínálnak arra, hogy a múltunkból hozott tőkét a jövőre fordítsuk. 2015-ben megjelent a Megőrzendő örökség című könyv, amely a hagyományok, értékek bemutatása mellett, egy értéktár katalógust is tartalmaz, ezzel is segítve a települési Helyi értéktárak létrehozását. Ezek az értékek kiszélesítik a turisztikai attrakciók lehetőségeit, a turisztikai termékfejlesztés széles skáláját. A térség a gazdag kulturális, történelmi hagyományok mellett őrzi saját területünk meghatározó hagyományait, több civil szervezet is foglalkozik értékmentéssel, a hagyományőrző csoportok féltve őrzik zene, tánc gasztronómiai örökségünket. Egyre több település rendelkezik, rendszerezett saját értéktárral amely a települési és térségi összefogásnak köszönhetően gyarapszik.

Környezeti adottságok

Természeti adottságok

A vizsgálati terület települései az Alföld Mezőföld középtáján belül a Velencei-medence és a Közép-Mezőföld kistájhoz, továbbá a Dunántúli-középhegység Vértes-Velencei-hegyvidék középtáján belül a Velencei-hegység és a Lovasberényi-hát kistájhoz tartoznak.

A térség a mérsékelten meleg - hűvös, mérsékelten száraz és a száraz éghajlati öv határán húzódik, a Velencei-hegység déli lejtőin szubmediterrán jelleggel. Leggyakoribb az észak-nyugati szél, de elég nagy gyakoriságú az észak-keleti és a dél-keleti irányú is. A Velencei-medence árkos süllyedésterület, hullámos síkság, a Közép-Mezőföld löszrel fedett hordalékkúp síkság, a Velencei-hegység gyengén tagolt alacsony középhegység (átlagosan 196 m tszfm, egész tömege gránit), a Lovasberényi-hátat lapos háta, vízválasztó tetők, tanúhegyek tagolják. A Császár-víz és Dinnyés település környékén jellemzően réti talajok vannak, Dinnyésnél réti szolonyc, egyéb síksági területeken az alföldi mészlepedékes csernozjom talaj mutatkozik, míg a hegységi területekre agyagbemosódásos barna erdőtalajok, barnaföldek jellemzőek.

A Velencei-tó vízgyűjtője 602,4 km², a Mezőföld északi részére és a Vértes déli részére egyaránt kiterjed. A tóba ömlő vízfolyások közül egyedül a Császár-víz állandó vízfolyás, de ezen kívül számos kisebb, időszakos vízfolyás található a tó környezetében. A Velencei-tó területe a +160 cm-es vízállásnál 24,17 km² (jogi mederhatáron belüli terület), a +170 cm-es vízállásnál 24,23 km² (a Cserepes- és a Velence-szigeteket 0,4 km²-es területével együtt). Az átlagos vízmélysége 1,45 m. Természetes vízforgalma alapján a Velencei-tó szemisztatikus víz, mivel potenciálisan néhány évente kiszáradhat. A

tóvíz só koncentrációja 1850-2270 g/m³, a keleti medencében magasabb értékek jellemzőek. A Velencei-medencében a talajvíz 2-4 m, a hegységi völgytalpakon 2-6 m között érhető el, mennyisége nem számottevő, a rétegvíz mennyisége csekély.

Az érintett települések a Mezőföldi és a Bakony-Vértesi flórajárásba tartoznak. Fás szárú vegetációját egyrészt a síksági tájrészletekben vízparti fűz-nyár-égerligetek, tatárjuharos löszpusztai tölgyesek alkotják, a hegységi részeken a mészkerülő tölgyesek, és a molyhos kocsánytalan tölgyesek említhetők. A potenciális növénytakaró elemei továbbá a szikes puszták, a vakszikek, illetve a nyílt sziklai társulások. A Velencei-hegység jelenlegi növénytakarójának legdominánsabb társulásai a gyertyános-tölgyesek, valamint a magasabb területeken a telepített fenyvesek, míg a mezőföldi tájrészletben puhafás ligeterdő foltok, telepített akácok. A Velencei-tavon a tószabályozás előtt jellemző, kiterjedt nádasok ma a tó nyugati medencéjében találhatóak. A tóban álló, fajszegény nádasokat nyugat felé tőzegképző, úszó nádasok, keskenylevelű gyékényesek, rekettyés fűzlápok váltják fel.

Tájkarakter

A domináns, hagyományos parthasználati formákat a halászat, nád- és gyepgazdálkodás jelentették, amelynek számos emléke fennmaradt a táj- és településképben, földrajzi elnevezésekben. 1920 körül Agárd, és Velence térségében alakították ki az első fővenyfürdőket, fürdőtelepeket – ekkor már a Velencei-tavi fürdő-kultúra kialakulásáról beszélhetünk. A kiépített üdülőterületek egy része Székesfehérvár és Budapest viszonylagos közelsége miatt fokozatosan átalakult lakóterületté, és megfigyelhető folyamat volt az elmúlt két évtizedben a tóparti területek városiasodása. A Velencei-hegység települései esetében a szőlő- és borkultúra (pl. szüreti mulatságok, tájjellegű szőlőművelés területei, a borút), illetve az 1848-49-es szabadságharc emlékei jelentősek. A tótól délre eső tájrészletben a Mezőföldre jellemző szántóföldi termesztési, gyümölcstermesztési hagyományok meghatározóak.

Táji értékek

A térség településeinek jelentős vonzástényezőjét jelenti a sajátos tájszerkezet és a tájkép. Általánosságban elmondható, hogy tájképi értéknek tekinthető a Velencei-hegység kilátópontjairól feltáruló tájrészletek látványa: rálátás a Velencei-tóra, a nyílt vízfelületek és a nádasok változatos mintázata. A látványban elsősorban a természeti tájjelemek dominálnak ebben az esetben, a magasabb térszíneken elhelyezkedő nézőpont jelentőségét a belátható térméret határozza meg. A szőlőterületek tájszerkezeti, tájképi súlya egyes településeken továbbra is meghatározó, pl. Pázmánd esetében.

A déli part felől nézve a Velencei-tó az előtérben jelenik meg, amely mögött a Velencei-hegység sziluettje uralja a látványt. Az északi part beépítetlen jellege elsősorban Pákozdi település látványban betöltött szerepét erősíti fel, természeti tájjelemek övezte „keretbe” foglalva. Ezzel szemben a Velencei-hegység keleti felén, a Bence-hegy térségében már a művi tájjelemek, épületek válnak dominánssá a látványban.

Az értékes településképre szinte minden vizsgált település esetében van példa a vizsgált térségben. Számos esetben jól megfigyelhető, ahogy a fő (vagy főbb) utca mellett helyezkedik el egy templom, az út / utca nyomvonálvezetése révén a tekintet a meghatározó látványelemre terelődik. Nadap, Kápolnásnyék, Pázmánd és Vereb települések esetében is a fentiekben leírt helyzet alakult ki. Hagyományos építészeti karaktert mutató épületekkel jellemezhető utcák elsősorban Sukoró és

Pákozdi területén vannak, de jelentősek például a Velencén található pincék, pincesorok is. A Velencei-tó térségében 43 országos műemlékvédelem alatt álló terület van. A térségre 2012-ben készült értékleltár, amelyben a felsorolt elemek jelentős része ún. kultúrtörténeti egyedi tájérték. Egy 2015-ös felmérés alapján a Velencei-tó 100 m széles parti sávjában 26 db, az Egyedi tájértékek kataszterezéséről szóló magyar szabványnak megfelelő (MSZ 20381:2009) egyedi tájérték található, többek között Springer Ferenc, Chernel István, Herman Ottó mellszobra. Gárdonyi közigazgatási területére 2013-ban készült el az épített és zöldfelületi értékek gyűjteménye.

Természeti értékek

A térség területén három országos jelentőségű védett természeti terület fordul elő, mindegyik természetvédelmi terület: a Pákozdi Ingókövek Természetvédelmi Terület; Velencei-tavi Madárrezervátum Természetvédelmi Terület és a Dinnyési- Fertő Természetvédelmi Terület. Nemzetközi jelentőségű vizes élőhely – nemzetközi jelentőségű vadvíz, ún. Ramsari terület – a Velencei-tó nyugati felére és az ahhoz szervesen kapcsolódó szikes mocsárra terjed ki. A vizsgálati területen az Európai Unió jelentőségű, ún. Natura 2000 hálózat részeként egy különleges madárvédelmi terület és kettő kiemelt jelentőségű természet-megőrzési terület fordul elő.

A vizsgált települések területén húsz helyi jelentőségű védett természeti terület tartanak számon (2012), amelyekből kilenc természetvédelmi terület, tizenegy természeti emlék. A természetvédelmi területek többnyire a hegységek jellegzetes gránit alakzatainak, hidrokvarcit formáinak, jellegzetes egyéb képződményeinek, élőhelyeknek, parkok értékes növényzetének megőrzését szolgálják. Az ún. ex lege védelem alá tartozó értékek döntően a védett területeken, illetve a Velencei-hegységben (főleg források, barlangok, földvár) fordulnak elő.

Összességében a Velencei-tó tájvédelmi-természetvédelmi jelentősége kiemelkedik a térségben, és az összes értéktípust figyelembe, országos szinten is. Az értékességét, egyediségét az alábbiak indokolják: ex lege védett szikes tó és láp; országos jelentőségű védett természeti területet van rajta, amely egyben nemzetközi jelentőségű Ramsari terület, Európai Unió jelentőségű Natura 2000 terület; az Országos Ökológiai Hálózat magterülete, országos / térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezetének része; a tó vízfelületének és mozaikos nádasainak látványa az elsődleges tájképi érték; értékes élőhely számos védett állatfaj számára; halász „csapásai” kultúrtörténeti emlék.

Környezeti állapot

A vízgyűjtőn jelentős ipari eredetű szennyezőforrással nem kell számolni, a mezőgazdasági, a kommunális és a közlekedési terhelések a meghatározóak a környezet állapotának alakulásában. Elsősorban a Velencei-hegység egyes tájrészein, de a Velencei-medence szántóként hasznosított területein is megfigyelhető az erózió. A közlekedés légszennyező anyag kibocsátása az összes légszennyező anyag kibocsátásnak kb. 94-99%-át teszi ki, ami a főutak mentén nitrogén-oxidok esetében – a rövid idejű légszennyezettség tekintetében – immisziós határérték túllépést okozhat. A tó környéki települések környezeti zajterhelését döntő módon a közlekedés határozza meg, illetve megemlíthetőek az üdülési idényben a szabadidős zajforrások.

Nem csak a Velencei-tóra, hanem a beömlő vízfolyásokra is jellemző, hogy az ingadozó vízjárás (időszakosan kis vízhozam) és a szabályozott mederviszonyok miatt kicsi az öntisztuló képességük. A felszíni vizek tápanyag és szervesanyag problémáinak legfőbb okai a mezőgazdasági diffúz szennyezés

és a nem megfelelő csapadékvíz elvezetés (a tópart feltöltött területein is jelentős probléma). Az elmúlt években jelentős beruházások történtek a tó vízgyűjtőjén a szennyvíz elvezetésére, tisztítására. A tó külső foszforterhelésének kb. 80%-a a Császár-vízen keresztül érkezik. A tó nyíltvízes területén összességében valamennyi minőségi elem eléri a „jó állapotot”, a nádas-lápi terület – elsősorban a biológiai paraméterek miatt – jellemzően „mérsékelt” besorolású. A felszíni vízkivételeket illetően megállapítható, hogy a vízgyűjtő területen a halastavi (pl. Dinnyési Ivadéknevelő Tógazdaság) és horgásztavi vízigények a meghatározóak, az öntözési igény elhanyagolható.

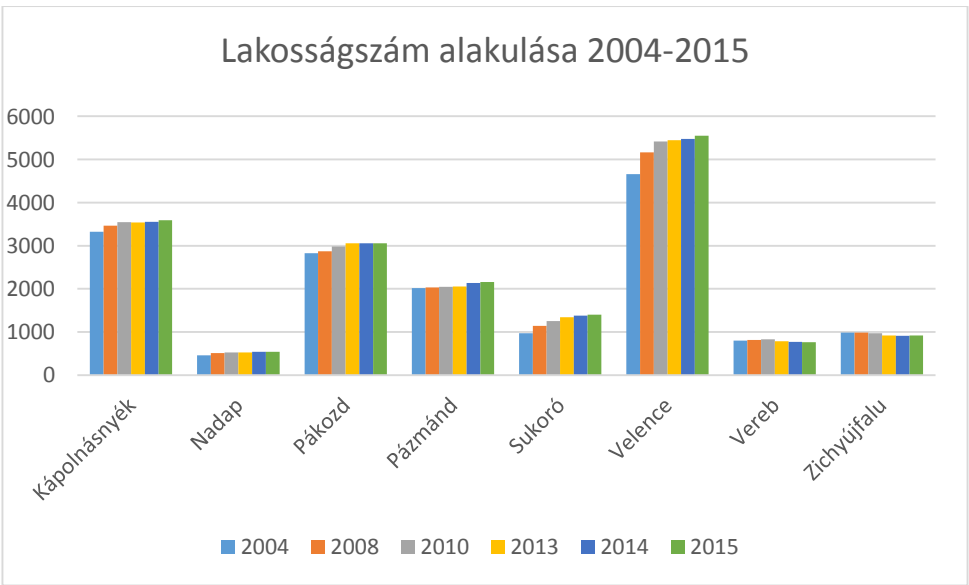
Tájpotenciál (használati lehetőségek)

A Velencei-tavat, a Velencei-hegységet tájhasználati hagyományai, természeti adottságai, és meglévő természeti-táji értékei egyaránt alkalmassá teszik az extenzívebb jellegű, ökoturisztikai használatra. Ez a használati forma jelenleg még nem domináns, de jelen lévő tevékenység, és számos bemutatatható érték található a térségben. A különböző vízisportok, sporthorgászat kiszolgálása jelenleg is jelentős a turisztikai kínálatban, és hosszú távon is összhangban tartható a tó karakterével. A kisebb tájterheléssel járó, rekreációs szabadidős tevékenységek jól illeszthetőek a fentiekhez, látható, hogy határozott társadalmi igény jelentkezik ezekhez feltételt biztosítani (pl. kerékpározás, kocogás, nordic walking, szabadtéri edzés – „street workout”).

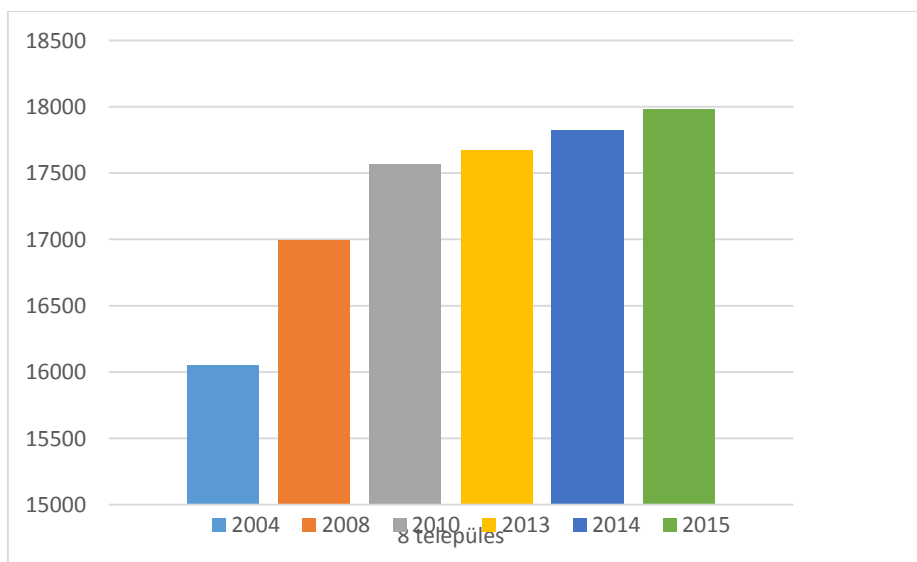
Társadalom állapota

A Gárdonyi járásban található Velencei-tó Térségfejlesztő Egyesület 8 települése, Kápolnásnyék, Nadap, Pákozdi, Pázmánd, Sukoró, Velence, Vereb, Zichyújfalu, amelynek a lakossága összességében 2000 óta folyamatosan növekszik, míg a megye népessége 2001 óta csökken. Gárdony város 10 000 fő feletti lakosságával, a jelenlegi időszakban partnerségben tagja a LEADER HACS-nak, ennek azért van jelentősége, mert a Tó körüli fejlesztések egymásra épülve kell, hogy biztosítsák a további dinamikus fejlődést, és így Gárdony fejlődése meghatározó, kiegészíti a LEADER települések fejlesztéseit. Amennyiben Gárdony CLLD programja megvalósul további húzóerőt jelenthet a LEADER program hasznosulásában.

A lakosságszám alakulása a LEADER HACS településein:

Ami örvendetes a térségben a népesség folyamatosan nő ami a természetes népességfogyást nagymértékben meghaladó pozitív belföldi vándorlási különbözet eredménye. A bevándorlást az üdülőterületek állandó lakóhelyként történő választása is befolyásolja, amely a korösszetételre is hatással van. A lakosság 12,46 %-a ezer főnél kisebb lélekszámú településen lakik. Vereben és Zichyújfaluban a nagy foglalkoztatók sajnos kivonultak a területről, amely rontotta a helyben foglalkoztatást. Az inaktívok száma jelentős elsősorban a nők körében, ez összefüggésbe hozható, hogy gyermekvállalás után helyben nehéz a nők elhelyezkedése, és a Székesfehérvár vagy Budapesti munkahelyekre történő bejárás szinte megoldhatatlan. A közösségi közlekedés hiányos volta nehezíti a települések közötti közlekedést, és az oktatás elérhetőségét is. A születések és a halálozások egyenlege az ország valamennyi megyéjében népességfogyást eredményezett.¹² Az idősödő lakosság bevonása a társadalmi részvételbe az új szemléletű megközelítésnek köszönhetően¹³ a feladatok mellett lehetőséget is rejt. Korszerű óvodák és iskolák találhatóak a településeken, és középiskolái is vannak a térségnek, a bölcsődei elhelyezés is biztosított¹⁴. Az itt élők iskolai végzettsége lényeges társadalmi mutató, mivel hatással van a lakosság életminőségére, gazdaságának fejlettségére, kulturális, szellemi és szabadidős tevékenységeire, és természetesen a térség fejlesztésének lehetőségeire is. Az országos átlagnál 3%-al magasabb a 8 általánossal rendelkezők száma 29%, a szakmai oklevéllel rendelkezők száma is 1 %-al meghaladja az országos átlagot 18%, az egyetemi, főiskolai oklevéllel rendelkezők száma azonban 1%-al kevesebb az országos átlagnál 9%. A nyolc általánossal nem rendelkezők aránya 2 % alacsonyabb az országos átlagnál 18%. A magas szakmunkás végzettségűek aránya a térség erősségét is jelentheti a tőkebevonás szempontjából. A demográfiai jellemzők, jelzik a térség humán erőforrás kapacitását, illetve milyen szinten kell a szak- és felnőttoktatási prioritásokat helyezni, hogy a térség gazdasági eltartó képessége erősödjön, és az itt élők egzisztenciája fejlődjön.

Az itt élők együttműködési akarata és készsége a vidék-és gazdaságfejlesztés egyik motorja lehet. A térségben élők nyitottak az újra, képesek az önszerveződésre, alkalmasak a fejlesztésre, az új típusú együttműködésre, és komoly szerepet vállalhatnak a térség és a környezet fenntarthatóságában, és az esélyegyenlőséget is biztosító megújulásban. Összességében a demográfia adatok meghatározzák a

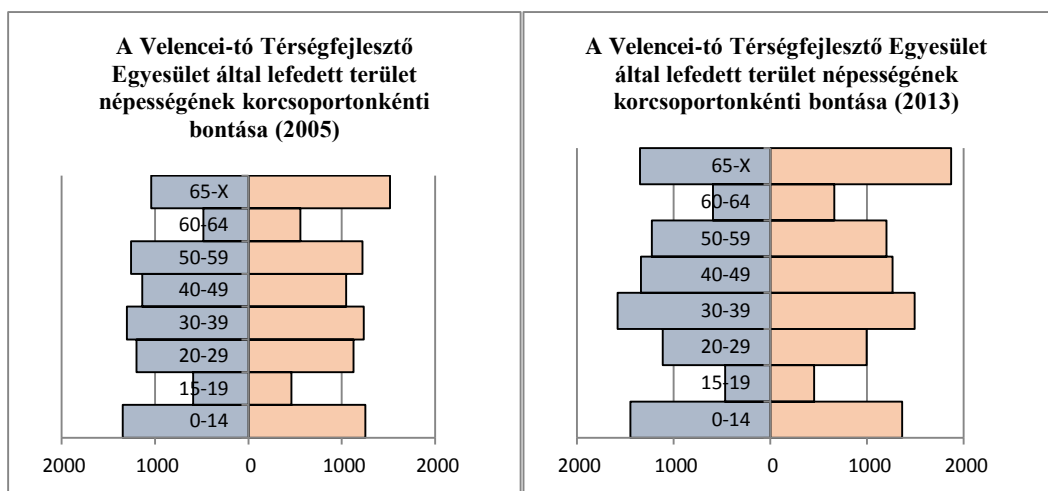
¹² számú melléklet: részletesen a Velencei-tó HACS településeinek összegzése

¹³ települési HEP-ek, és lásd HFS esélyegyenlőség fejezet

¹⁴ számú melléklet: oktatási intézmények

feladatokat is így az idős korosztály életminőségének javítását, a vonzó élettér megteremtését, munkahelyteremtést a fiatalabb korosztály helyben tartására. A társadalmi kohézió elengedhetetlen a térség fejlődésében.

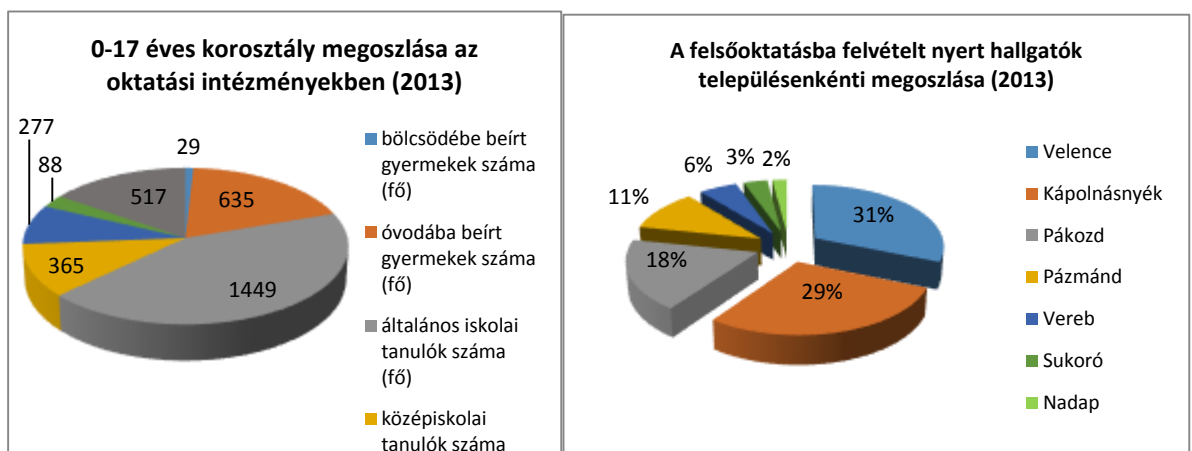
2005-2013 között a térség népességszáma több mint 1500 fővel növekedett. Az elmúlt években az esélyegyenlőségi programnak és a munkahelyteremtésnek köszönhetően megnövekedett a 30-39 éves korosztály és az attól idősebbek száma a térségben, ami arra utal, hogy a térség jó úton halad, a lakosság száma növekszik és munkahelyet is tud biztosítani a számukra.

Amellett, hogy a 60 éven felüliek állandó népességen belüli aránya növekszik, a 0-14 évesek aránya a térségünkben 2008 óta szintén nő. Ez ellentétes mind a megyei, mind az országos tendenciával, és bizakodásra adhat okot.

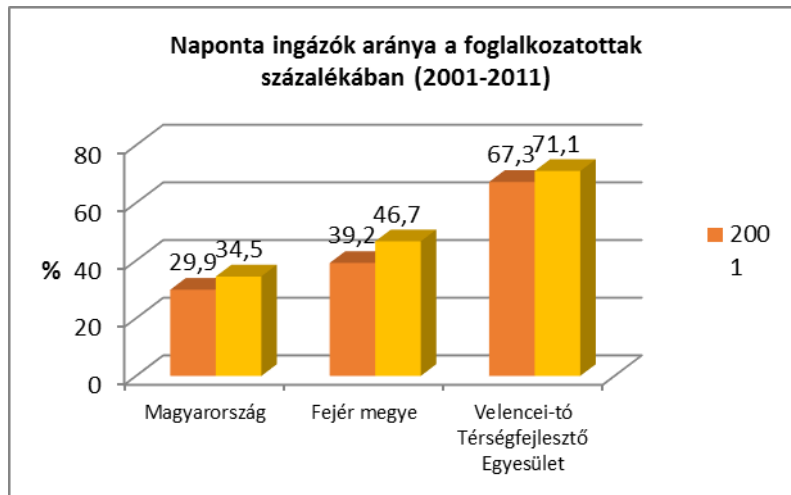
A térségben élők iskolai végzettsége, képzettsége lényeges társadalmi mutató, mivel hatással van a lakosság életminőségére, gazdaságának fejlettségére, kulturális, szellemi és szabadidős tevékenységeire, és természetesen a térség fejlesztésének lehetőségeire is.

A legalább érettségizett 18 éves és idősebb népesség aránya 2011-re 49,3%-ra nőtt és ez meghaladja a megyei, és az országos átlagot is. A térség iskolázottsága tehát jelentősen nőtt 2001 és 2011 között.

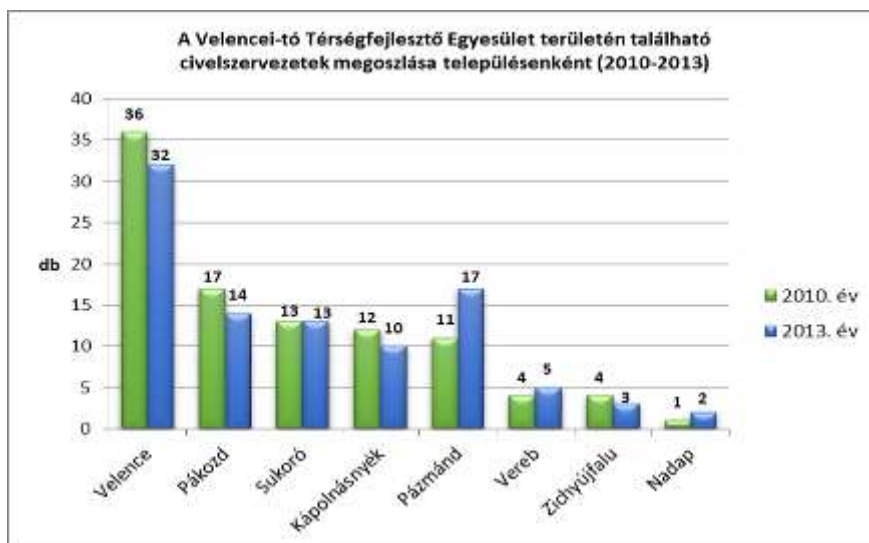

Az egy lakosra jutó nettó belföldi jövedelem szoros kapcsolatban van a lakosság képzettségi szintjével, amelyet a statisztikai adatok is alátámasztanak, hiszen a mutató értéke 2001-ben még az országos átlag közelében, de jóval a megyére jellemző érték alatt maradt, de 2011-re már az országos átlagnál

magasabb megyei szintet is meghaladta. Szintje a térség egészét nézve 2009 óta folyamatosan emelkedik. A vándorlás speciális formája az ingázás. A megyei összehasonlításban Fejér megye a negyedik helyen szerepel a más településre dolgozni eljáró foglalkoztatottak tekintetében, míg a megyébe naponta bejáró foglalkoztatottak számában az ötödik helyen szerepel. A naponta ingázó foglalkoztatottak aránya 2011-ben több mint kétszerese az országos átlagnak, a megyei átlagot is másfélszer meghaladja. A térségben az ingázók többsége minimum érettségivel rendelkezik, ezért a fő feladat számukra megfelelő munkahelyek teremtése, hogy az ingázás csökkenjen.

A lakosság jövedelmi helyzete 2008 óta javul, a megyei és az országos átlagot is meghaladja az Egyesület által lefedett területen. Az adófizetők többségében főállású munkavállaló. A lakosság körében nincs meg az 50% feletti adófizetők száma a teljes lakosságon belül a 2012-es adatok alapján. Legnagyobb aránnyal Pákozd rendelkezik, ahol 47,7% az arány, a legkisebb Vereben ahol 43,4%. A térség összes munkaviszonyból származó jövedelme meghaladja a 24 milliárd forintot, amiből 17,3% a dolgozók által fizetett összes adó. Az őstermelők a teljes munkából származó jövedelemhez 0,13%-ban járulnak hozzá.

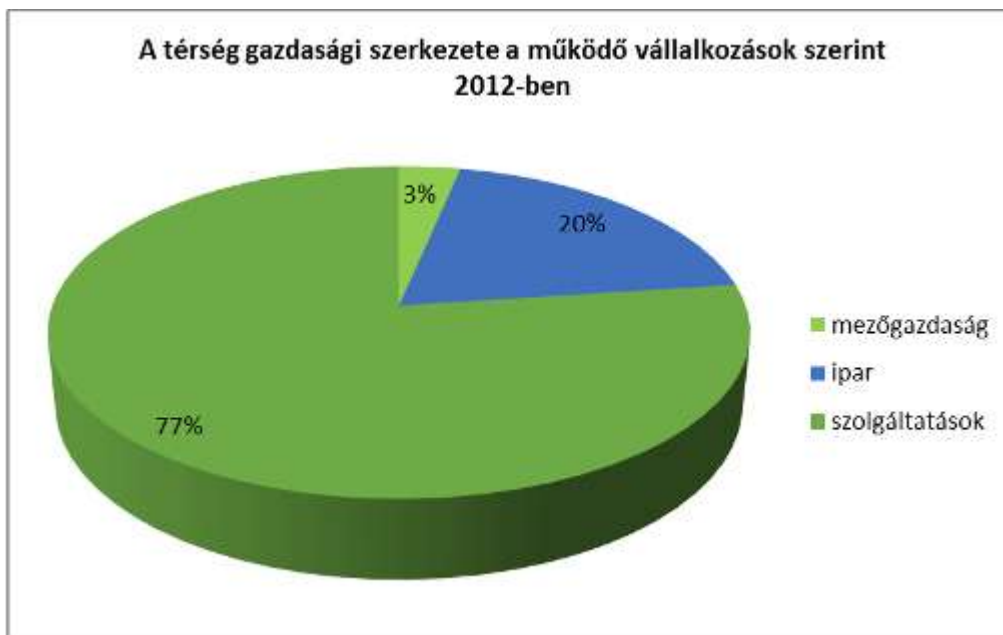
Napjainkban a társadalmi összefogás egy adott cél elérése érdekében egyre jellemzőbbé válik, így az egyesület területén is nagy számban találhatóak nonprofit és civil szervezetek. Számuk 2010-hez képest 2013-ban minimális változáson ment át, mert egyes településeken csökkent, máshol pedig növekedés

volt tapasztalható. Több szervezet és közösség a hagyományőrzés, a környezetvédelem, a honvédelem, vagy a történelmi értékőrzés területén működik.

A térség egészségügyi szolgáltatásai a jelenlegi lakosság igényeit kielégítik, Velencén korszerű szakellátó biztosítja nemcsak a települések, hanem Martonvásár betegellátását is.

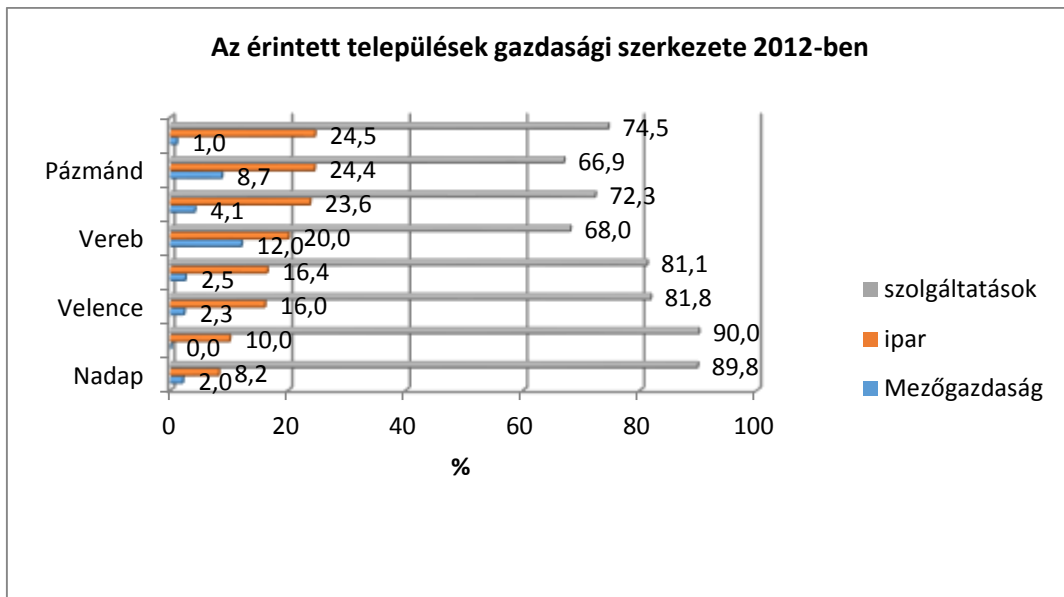
Gazdasági helyzet

A terület gazdasági¹⁵ szerkezetében az országos tendencia jelenik meg, a meghatározó elem a szolgáltatási szektor, majd az ipar és végül a mezőgazdaság következik. A 2007-2013-as fejlesztési időszakban is nagy arányban a szolgáltatási szektor egyes területeinek további erősítésére történtek a fejlesztések, tekintettel a tőkeszegény mikrovállalkozások felzárkóztatására.

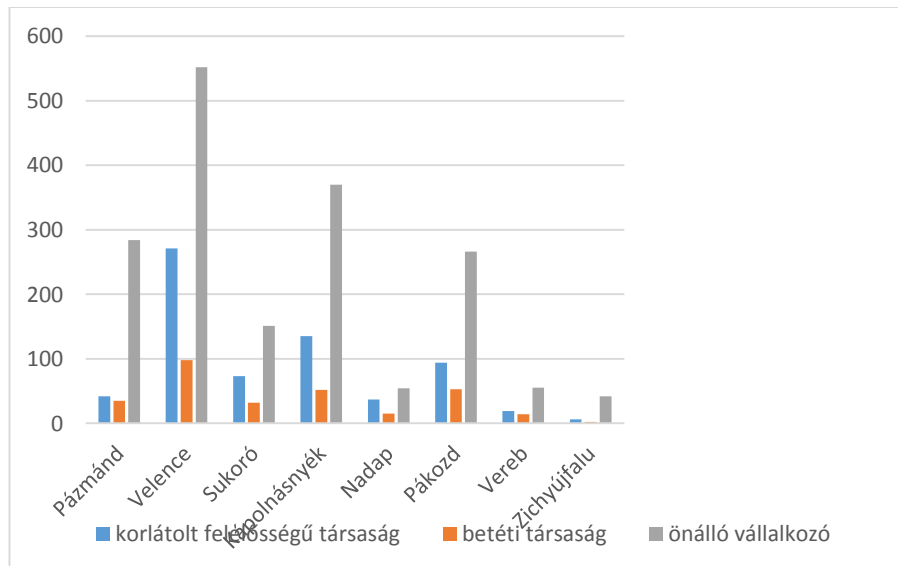

Fejér megyében a regisztrált vállalkozások többsége a szolgáltató szektorban van, és ezt követi a mezőgazdaság és az ipar. A Gárdonyi járásra is ez jellemző, de ha csak a Velencei-tó Térségfejlesztő Egyesület területét vizsgáljuk, akkor az ipar és a mezőgazdaság viszonya megfordul. A térség jellemzően mezőgazdasági terület volt, bár mára a mezőgazdaság visszaszorult. Az ipari beruházások számára nem volt vonzó a terület, de Pákozdon már működik iparterület, főleg Székesfehérvár vonzó hatása miatt. Emellett Kápolnásnyék és Velence is tervez intézkedéseket vállalkozások betelepítésének elősegítésére. 4500 felett van a regisztrált vállalkozások száma, ami jóval több mint az alig 1000-t meghaladó működő vállalkozások száma. Ami azt mutatja, hogy a vállalkozások többsége csak „alibi vállalkozásként” jött létre. 2012-ben a működő vállalkozások száma 1153-ra csökkent, az iparban 226-ra csökkent a vállalkozások száma, a mezőgazdaságban 38-ra, és a szolgáltatások esetében 889-re. A települések között némi eltérés tapasztalható az egyes gazdasági szektorok megoszlásában, de mindenhol a szolgáltatások száma kiemelkedő, majd az ipar következik. A mezőgazdaság nem jellemző a térségben. Pákozdon, Pázmándon és Kápolnásnyéken haladja meg a térségi átlagot az ipari vállalkozások aránya.

¹⁵ Részletesebb elemzést, és adatokat, kiegészítő információkat www.hellovelence.hu/HFS_2014-2020 mappában helyeztünk el

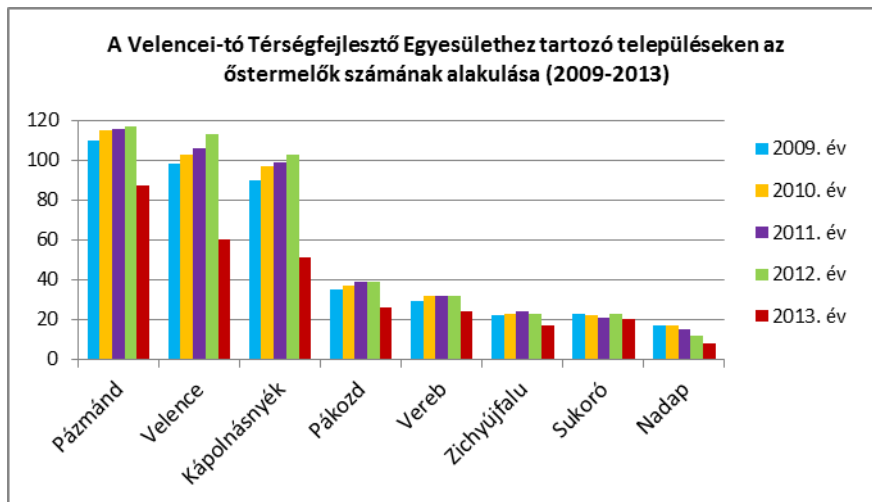

Önálló vállalkozások számos szolgáltatást biztosítanak a településeken élőknek. Ezek elsősorban ingatlanhasznosítás, könyvelésre irányulnak. A turizmust és a helyi igényeket kielégítő kiskereskedelmi üzletek száma 2000 óta folyamatosan csökken, és egyes területeken hiányos. Az ital és zenés szórakozó helyek Velencén, Kápolnásnyéken, Pákozdon és Zichyújfaluiban száma 2010 óta csökken. A vállalkozók által üzemeltetett éttermek és büfék száma is csökkenő tendenciát mutatnak, de szükséges az átrendeződés, mert minőségi, gasztronómiai egységeket felvonultatók, amelyre a turizmus egyik szegmensét lehetne építeni igen alacsony számúak.

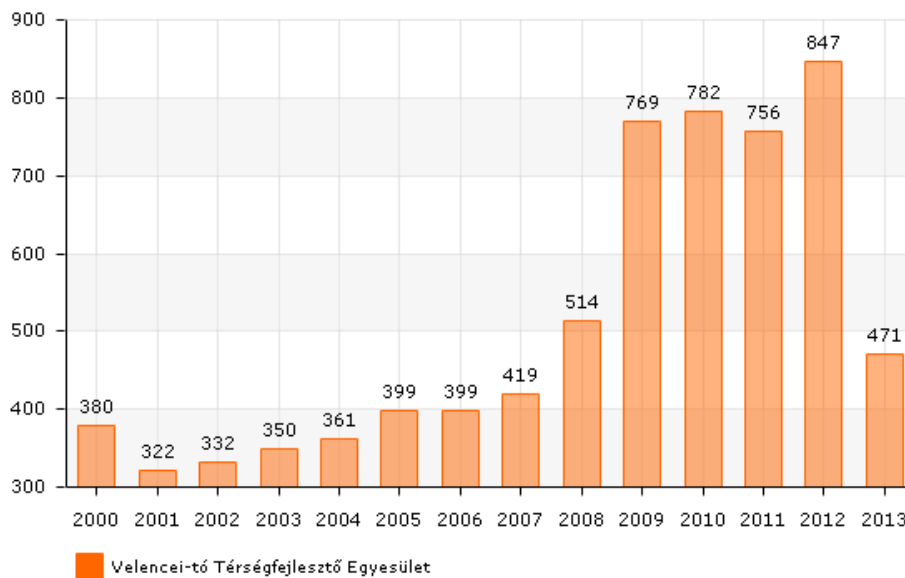
A mezőgazdaságban nem csak vállalkozások és őstermelők jellemzőek, hanem vannak egyéni gazdaságok is, amelyeknek a számuk 2000-2010 között drasztikusan lecsökkent a településeken. Az országban jellemző tendencia a kereskedelemben, hogy a kisvállalkozásokat a nagy áruházláncok kiszorítják a piaci versenyből. Ez tapasztalható a térségben is, mert a kiskereskedelmi üzletek száma 2000 óta folyamatosan csökken. Ugyanakkor a meglévőknek a többségében még mindig az önálló vállalkozók által működtetett kiskereskedelmi üzletek száma van többségben (2013-ban 65% felett).

Az őstermelők száma 2009-2012-ig folyamatosan növekedett a Gárdonyi járásban, de 2013-ban nagy visszaesés volt tapasztalható jogszabályi környezet változásnak köszönhetően.

A térségben regisztrált munkanélküliek száma 2010-ig emelkedő tendenciát mutat. A 2011. évi visszaesés után 2012-ben megugrott a számuk, 2013-ban pedig jelentősen lecsökkent. Ha a számukat a 15-59 éves állandó lakosokhoz viszonyítjuk, azt láthatjuk, hogy 2009 óta az érték csökkenő tendenciát mutat, a 2012. évi kis növekedést kivéve.

(c) 2016 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

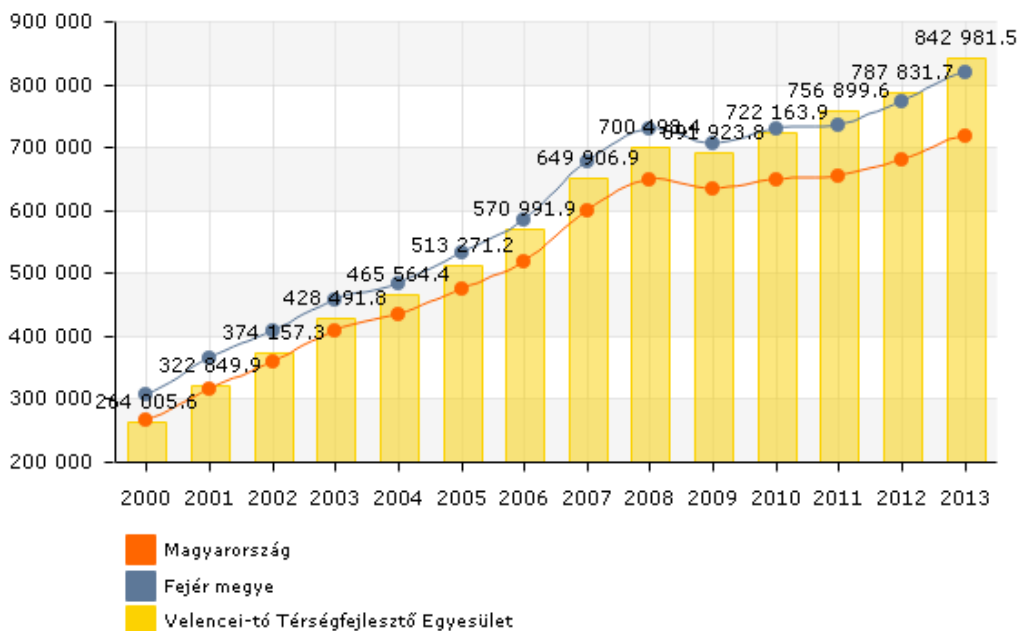

Az összes munkanélküli között a tartós munkanélküliek aránya 2008-2011 között jelentősen megnőtt, majd csökkenésnek indult. 2011-ben lépett hatályba a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény, amely létrehozta a közfoglalkoztatás új rendszerét, valószínű ennek is köszönhető a tartós munkanélküliek arányának csökkenése. A vizsgált területen nyilvántartott álláskeresői száma 2010-hez képest 2013-ban 42 %-kal csökkent, ehhez a kormány közmunkaprogramja is hozzájárult. A nemek szerinti bontásban a női álláskeresői száma a magasabb.

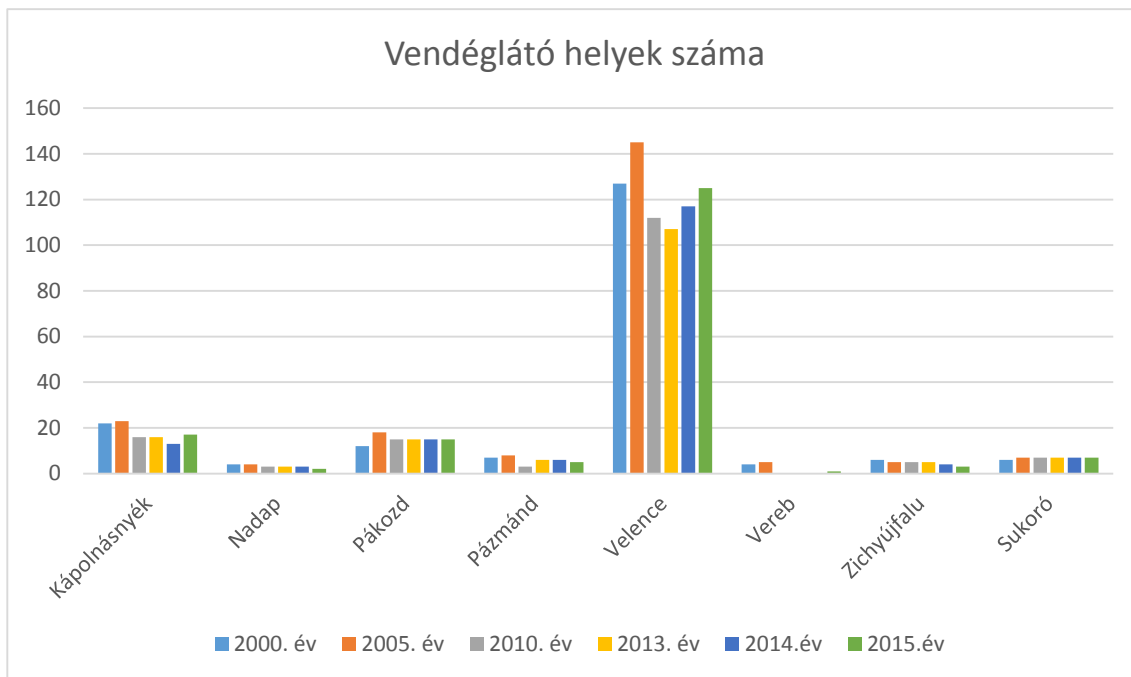
2001-ben a térségből a foglalkoztatottak 67,3%-a, 2011-ben 71,1%-a ingázott naponta, elsősorban Székesfehérvárra ill. Budapestre. Mindkét adat jelentősen meghaladja a megyei és az országos átlagokat, szinte duplája azoknak. Ez Budapest ill. Székesfehérvár közelségével magyarázható. A térség e két város vonzáskörzetébe tartozik.

Az egy lakosra jutó nettó belföldi jövedelem szoros kapcsolatban van a lakosság képzettségi szintjével, amelyet a statisztikai adatok is alátámasztanak, hiszen a mutató értéke 2001-ben még az országos átlag közelében, de jóval a megyére jellemző érték alatt maradt, de 2011-re már az országos átlagnál magasabb megyei szintet is meghaladta. Szintje a térség egészét nézve 2009 óta folyamatosan emelkedik.

(c) 2016 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

A turizmus szezonhosszabbítása céljából jelentős beruházások történtek a térségben, mert hasonlóan az országos trendekhez, csak kiegészítő jövedelemforrás a legtöbb település számára. Ezért erősíteni kell az egyéb ipari-, agrár- és szolgáltatási jellegű gazdasági vállalkozásokat a diverzifikáció és versenyképesség érdekében. Fontos lenne ez azért is, mert erős a térség átfedése a fővárosi agglomeráció vonzásterületével, és ezért szüksége van az önálló identitású gazdaságra, amelynek – természetesen – az ökoturisztikai profilhoz illeszkedően, a szigorú környezetvédelmi követelményeknek is meg kell felelnie. A térségben számos pályázati forrásból nyert összeget költöttek a turizmus fellendítésére, amelyet mutat az is, hogy a vendéglátóhelyek számának csökkenését sikerült megakadályozni, és 2010 óta növekedés figyelhető meg. Vannak olyan vendéglátóhelyek, amelyeket önálló vállalkozók működtetnek, ha összevetjük a vendéglátóhelyek növekvő számával az tapasztalható, hogy az önálló vállalkozók által működtetett szálláshelyek aránya csökkent, de ezek az adatok véleményünk szerint az adatfelvétel hiányosságaival is magyarázható. A térségben szükséges a minőségi kereskedelmi szálláshelyek bővítése, a megváltozott utazási szokásoknak és elvárásoknak megfelelően.

A jövő turistája világszinten, így Magyarországon is, egyre inkább a fenntartható formában történő, aktív és környezettudatos utazást részesíti előnyben. A kulturális és egészségturisztikai célú utazások jellemzően összekapcsolódnak az aktív és ökoturizmus valamely formájával, melyben egyre inkább kulcsszerepet kap az élményszerzés. Az elmúlt hat évben a legjelentősebb vendégéjszaka szám növekedést a Velencei-tó térségében és Sümegen figyelték meg a Közép-Dunántúli régióban.

A minőségi szállodafejlesztések eredményeként a vendégéjszakák száma szinte megduplázódott. Az átlagos tartózkodási idő azonban csak 2,1 nap a Velencei-tónál, ezért a turisztikai termékfejlesztés nagy kihívása az egy napos turisták helyben tartása. Az elmúlt évek nagyobb turisztikai beruházásai, kerékpár-út a Tó körül, Velence Korzó, kastély rehabilitáció, Nemzeti Emlékhely, és az ezekkel komplementer LEADER programban megvalósult fejlesztések: pl. Kápolnásnyéki templom felújítás, falusi szálláshelyek, Sukorói Főtér történelmi megújítása, kerékpárszerviz, Pázmándi kálvária, Bálint Borárium, Fesztiválok, mind jó alapot teremt a turisztikai paletta kiszélesítésére, új attrakciók

bevonására a különböző célcsoportok számára. A turisztikai célú fejlesztéseknek nem csak direkt gazdasági hatásai vannak a kereslet, fogyasztás megnövekedése révén, hanem a kialakult magas színvonalú környezetben az innovatív, tudás alapú gazdaság letelepedéséhez vonzó lakó és munkakörnyezetet is biztosítanak. Az irányított modell egészségturizmussal nem csak az itt élők életminősége javul, hanem a szolgáltatásokat igénybe vevő ide látogatóké is. A gazdasági fejlesztési célkitűzések megvalósítása megalapozza a turisztikai fejlesztéseket, a szolgáltatói háttér biztosításával, így a községekben élők új irányokat találhatnak. Az irányított turizmus a táj, a természet, és az épített örökség védelmét is szolgálja. A gazdasági szereplők hálózatba tömörülésével növelhető a szolgáltatások színvonala, új innovatív minőségi szolgáltatások jönnek létre, és az idegenforgalomból, turizmusból származó bevételek helyben maradnának. Rekreációs és egészségturisztikai, kulturális innovatív szolgáltató programcsomagok új lehetőségeket teremtenek, a belső-külső PR és marketing együttes kialakításával.

Rövid összefoglaló:

A HFS irányát a Velencei-tó újrapozicionálása, és a tervezés során összegzett hiányterületek határozzák meg. A minőségi turizmus és a modell értékű rekreációs és egészségturizmus alapfeltételei adottak a térségben. A turizmusnak, mint a térség meghatározó kitörési lehetőségének jelentős multiplifikáló hatása van. A minőségi és innovatív turisztikai szolgáltatások fejlesztése hozzájárul a térség gazdasági szerkezetének átalakításához, fejlesztéséhez. A turizmusból származó jövedelem erősíti a helyi gazdaságot, ezáltal hozzájárul az életminőség javításához. A lakosság környezet és egészség tudatosságának növelése magával vonja a természeti környezet és így a vidéki táj rekreációs célú felértékelődését. Folyamatosan megújulásra képes gazdasági környezet, minőségi, innovatív vállalkozások, magas színvonalú szolgáltatások elérése a cél. Stabil jövedelemszerzés, helyi vállalkozások életképességének elősegítése, annak tudatában, hogy csak új szemléletű, innovatív megközelítésekkel lehet versenyben maradni.

4.2 A 2007-2013-as HVS megvalósulásának összegző értékelése, következtetések

A Velencei-tó LEADER HACS az ország legkisebb LEADER csoportjaként az elmúlt időszakban 160 db nyertes projektet támogatott (LEADER és III. tengely), az eredetileg a térségre 2007-ben tervezett forrásokat megduplázta, ezzel is igazolva a program létjogosultságát a Velencei-tó térségében.

Az alacsony forrás allokáció a Velencei-tó LEADER HACS részére meghatározta az elérendő reális célokat, de egyben megjelölte a fejlesztési irányokat, abban a reményben, hogy más források felhasználásával kiegészítve hozzájárulhat a térség fellendüléséhez. A megalapozott HVS irányai jól összefoglalták a kitörési lehetőségeket, a közösen kialakított és időszakonként aktualizált HVS megalapozta a jövőkép elérését, és nemcsak az Egyesület számára, hanem jó alapokat biztosított az időközben létrejött TDM-ek számára is.

2007-2013 pályázati források:

Tengely	Fejlesztési forrás 2008 IH által megítelt	Kötelezettség vállalás fejlesztési forrás 2014
LEADER	196 163 750 Ft	595 547 892
III. tengely Mikrovállalkozások létrehozása és fejlesztése	53 340 000 Ft	90 549 766
III. tengely Vidéki örökség megőrzése	58 160 869 Ft	71 121 719
III. tengely Falumegújítás és fejlesztés	52 273 200 Ft	75 544 407
III. tengely Turisztikai tevékenységek ösztönzése	71 208 900 Ft	185 727 442
Összesen:	431 146 719 Ft	1 019 993 908

a 2007-2013-as LEADER program meghatározó és kitűnő lehetőséget teremtett a térségben, a nyertes pályázatok megvalósítói nagyban hozzájárultak a térség dinamikus fejlődéséhez. A közösségi szemlélet elősegítette a közös együttgondolkodást, és az egymásba kapcsolódó fejlesztések kialakítását.

A Velencei-tó Térségfejlesztő Közhasznú Egyesület azon LEADER Hacsok közé tartozik, amely a klasszikus vidékfejlesztési feladatok megvalósítását megalakulásától kezdve célkitűzésként fogalmazta meg, a delegált feladatok mellett.

Egyesületünk olyan hiánypótló tevékenységeket is elvégzett, tekintettel arra, hogy nem volt olyan szervezet a Velencei-tó térségében amely ezt felvállalta volna, amelyek, a HVS célkitűzéseinek komplex eléréséhez elengedhetetlennek bizonyultak. Ilyen a kilenc település egységes megjelenítése PR és marketingkommunikációban, az országos image kialakítása, a háttértelepülések felzárkóztatása az idegenforgalmi kínálat, és a helyi identitás kialakítása érdekében (Szomszédolás), és a HVS alapelveinek érvényesítése a LEADER fejlesztési források hasznosulásának elősegítésére.

Azonban mindezt a szűkös működési források csak úgy tették lehetővé, hogy a munkaszervezet és az Egyesület, mint katalizátor mozgósítani tudta az Elnökség és a tagság humánerőforrásait, sok önkéntes munkát. A LEADER típusú vidékfejlesztés célja, hogy a vidéken élők esélyt kapjanak a fejlődésre, javuljon az életminőség, megoldódjanak a gazdasági, társadalmi és környezeti problémák, megvalósuljon a fenntartható fejlődés. Ahhoz, hogy a LEADER program célját elérje, elengedhetetlen a térségi szereplők együttes fellépése, összefogása, amit az illetékes megyei önkormányzat és a LEADER Helyi Akciócsoport együtt koordinál majd a 2014-2020 közötti tervezési időszak során.

Feladatok	
delegált feladatok	az Egyesület közgyűlési határozata értelmében a szűkös működési forrás ellenére folyamatosan biztosította a delegálási feladatok ellátását munkaszervezetén keresztül, hogy ne szenvedjenek hátrányt a pályázók, és ne sérüljenek a kitűzött célok, és a fejlesztési források minél nagyobb arányban lekötésre kerüljenek
IH VM beszámoló	IH munkatervi feladat: 3 havi tevékenységek összegzése
Fórumok	rendszeres Fórumok, work shopok szervezése
„Velencei-tó helyi termék, helyi szolgáltatás, helyi érték”	saját hálózat működtetése
Helyi Termék	hálózati együttműködés

<p>állandó és időszaki kiállítások</p> <p>kutatások, tanulmányok, tervezési háttér anyagok</p>	<p>helyi termék bemutató, 1848, települési kiállítások, LEADER Klub, kérdőíves lekérdezés, (Velencei-tó ismertsége, kérdőíves)</p> <p>- vállalkozói kérdőív (helyi szállásadók, vendéglátó egységek, strandok üzemeltetői körében)</p> <p>Vonzerő leltár – műemlékvédelem, HFS kérdőív</p>
<p>ORSZÁGOS KIÁLLÍTÁSOK</p> <p>rendszeres kiállítások, országos megjelenések</p>	<p>Utazás Kiállítás, Leader Expo , Falunapok, Agrár-Expo Pápa, Sziget Fesztivál ,Teret a Vidéknek , Magyar Vidék Napja</p> <p>Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat rendezvényei, Termékstanácsok rendezvényei, Nemzeti Vágta, Budafoki Pezsgő-és Borfesztivál LEADER rendezvények, Települési rendezvények</p>
<p>PR- amely a kilenc települést képviselőként az elért eredmények publikálására ezzel is támogatva a térség és a települések fejlődési potenciálját.</p>	<p>sajtólista alapján, web oldalak, Itthon-otthon, Turizmus Zrt együttműködés,</p> <p>Study-tour – sajtó nap</p>
<p>média megjelenések</p>	<p>Folyamatosan PR anyagokat elkészítése, a megvalósult beruházásokról, fotókkal kiegészítve. TÓ-TV, Fejér megyei Hírlap, Duna TV, rádiók, web oldalak, magazinok</p>
<p>2014-2020 programozási időszak felkészülés</p> <p>Egyesületünk nagy hangsúlyt fektetett a Velencei-tó térség aktuális problémáinak és fejlődésének közösségi szintű megoldásainak elősegítésére,</p>	<p>Fórumok mellett folyamatosan segítettük a megyei tervezés munkáját, döntés előkészítő anyagok összeállításával,</p> <ul style="list-style-type: none"> - a HACS területéről az egyházi fejlesztési elképzeléseket adatlap formájában összegyűjtöttük , - „Velencei-tó helyi termék, helyi szolgáltatás, helyi érték” döntést előkészítő szakmai anyag, amely a települési értéktárak létrejöttét segíti, és rendszerezett formában nyújt átfogó képet a Velencei-tó természeti és táji, valamint épített értékeiről. - Önkormányzati alapszolgáltatások igény felmérése - a „Velencei-tó, mint regionálisan kiemelt térség cselekvési stratégia előkészítő tanulmány” című tanulmány megvalósításában együttműködtünk - Velencei-tó és Térsége, Váli-völgy, Vértes Térség középtávú stratégiai cselekvési program. Módszertani és gyakorlati szakmai anyag a Velencei-tó és Térsége, Váli-völgy, Vértes Térség egységes fejlesztési stratégiájának kialakítása érdekében- tanulmány
<p>Velencei-tó környéki települések értékeit, természeti, történelmi, kulturális hagyományait, turisztikai vonzerejét összefüggően mutatják be. Közel húsz éve nem jelent meg ilyen jellegű anyag a térségben.</p>	<p>Látványterkép</p> <p>Szép Magyarország Velencei-tó különszám</p> <p>Vonzerő leltár- értékleltár</p> <p>OMÉK kiadvány</p> <p>Velencei-tó Természetes Egészség</p> <p>Velencei-tó Megőrzendő örökség</p>
<p>Térségek közötti Együttműködés: A Velencei-tó Térségfejlesztő Közhasznú Egyesület fontos célja a partneri együttműködés és az új innovatív megközelítések alkalmazása a. A térségek közötti együttműködési projektek lehetőséget nyújtottak a horgász és a kerékpáros turizmus fejlesztésének elősegítésére, mintaprojektek megvalósítására</p>	<p>Vadkacsa kerékpáros túraútvonal, innovatív kerékpáros megállóhelyek létrehozása a Velencei-tónál és a Váli Völgyben</p> <p>Hal Kavalkád – gasztronómiai kalandozások a Velencei-tónál és a Mezőföldön</p> <p>„Horgász együttműködések a Pinkától a Velencei-tóig”</p> <p>Innovatív kerékpáros megállóhelyek, a Dunától a Velencei-tóig</p> <ul style="list-style-type: none"> - Velencei-tó Váli Völgy kerékpáros térkép - Velencei-tó és Én Horgász kifestő könyv - Óriásplakát kampány (Halkavalkád), - média megjelenések

Közös kiállítások, konferenciák, helyi termék bemutatók	A Közép Dunántúli Régióban, szorosan együttműködünk: Bakony és Balaton Keleti Kapuja, Mezőföldi Helyi közösség, és a Völgyvidék LEADER egyesületekkel, szakmai továbbképzésekkel, közös Fórumokkal, legjobb gyakorlatok bemutatásával, és a Helyi Termékek piacra jutásnak elősegítésére irányuló közös megjelenésekkel.
---	--

¹⁶bővebben

A HVS stratégiában elsősorban azok a fejlesztési elképzelések kaptak lehetőséget, amelyek a legrövidebb időszak alatt biztosíthatják a települések identitásának növelését, idegenforgalmi bekapcsolódását a turizmusba,

- a szolgáltatások fejlesztése, hatással van a helyi vállalkozások megerősítésére,
- a helyi táj, vonzerő egyediségét, kihasználva erősítik az együttműködések.
- Szervesen kapcsolódnak a most induló nagyobb beruházásokhoz (Velencespa, Nautis Hotel, Velencei-tó Kapuja, Kerékpár út, Agárdi gyógyfürdő, Napsugár Part)
- a szezonhosszabbítás lehetőségét elősegítik, a Tó arculatát meghatározzák, és a térség ismertségét növelik.

Tengely	Fejlesztési forrás 2008 IH által megítélt	Kötelezettség vállalás fejlesztési forrás 2014
LEADER	196 163 750	595 547 892
III. tengely	234 982 969	422 943 334
	431 146 719	1 109 993 908

Mint látható a 2007-2013-as LEADER program meghatározó és kitűnő lehetőséget teremtett a térségben, a nyertes pályázatok megvalósítói nagyban hozzájárultak a térség dinamikus fejlődéséhez. A közösségi szemlélet elősegítette a közös együttgondolkodást, és az egymásba kapcsolódó fejlesztések kialakítását. A meghatározott forrásallokáció 2008-ban rendszerezte és keretekbe helyezte a HACS területén fejlesztésre fordítható forrásokat, mivel az országos átlaghoz képest nagyon alacsony volt az allokált fejlesztési forrás a tervezésnek nagy jelentősége volt. Azonban mindig kihangsúlyozzuk, hogy ezzel a kezdetektől tisztában volt a tagság, és ennek megfelelően tervezte a megvalósításokat, kihasználva annak lehetőségét, hogy új jellegű forrásokat biztosíthatunk a települések önkormányzatainak, vállalkozóinak, civil szervezeteinek. Közgyűlés és Döntéshozó testületi határozatok alapján történt, közös konszenzus alapján a HVS-ben meghatározott céloknak megfelelő kipályáztatás és forrásátcsoportosítás. A forrásátcsoportosítás lényege mindig a megvalósítható projektek hasznossága alapján került meghatározásra.

A HVS jelentősége:

A jól megfogalmazott és jól felépített HVS nemcsak a LEADER Akciócsoport által kezelt források pályáztatását és megvalósítását segítette, hanem visszaköszöttek a települések településfejlesztési szakmai anyagaiban, egyéb pályázati anyagokban, és a megyei döntés-előkészítő szakmai munkákban.

Főbb célkitűzések

¹⁶ A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia végrehajtása, ZÁRÓJELENTÉS II., Szakmai beszámoló a HVS megvalósításáról 2007-2013

A HVS célkitűzéseinek elérését két fő irányban valósítottuk meg: így a HVS-ben szereplő, meghirdetett célok eredményeinek értékelése alapján, másrészt a felülvizsgálat során beérkező új projekt ötletek alapján, így megvalósult az új célok meghatározása, a régi célrendszer kiegészítése amely szinergikusan illeszkedik HVS aktuális célrendszerébe. Ugyanekkor azt is megvizsgáltuk, hogy a már meghirdetett célok alkalmazkodnak-e a térségünk szükségleti igényeihez, és melyek azok a hiányterületek, amelyekre nagyobb hangsúlyt kell fektetni.

Az alacsony forrásallokáció a Velencei-tó LEADER HACS részére meghatározta az elérendő reális célokat, de egyben megjelölte a fejlesztési irányokat, abban a reményben, hogy más források felhasználásával kiegészítve hozzájárulhat a térség fellendüléséhez. A megalapozott HVS irányai jól összefoglalták a kitörési lehetőségeket, a közösen kialakított és időszakonként aktualizált HVS megalapozta a jövőképet, és nemcsak az Egyesület számára, hanem jó alapokat biztosított az időközben létrejött TDM-ek számára is.

2014-2020 módosítási lehetőség

Az Egyesület folyamatosan aktualizált Helyi Vidékfejlesztési Stratégiája, és az elmúlt 5 évben folytatott területfejlesztési elemzése, a fejlesztési források sikeres kihelyezései megalapozták azt a helyi elvárásokat, hogy a Velencei-tó térségének egymagában mint turisztikai mintaterület többet és egyediségeket kell felmutatnia további fejlődési potenciálok eléréséhez. Ennek egyik kitörési pontja a saját területről való kilépés, együttműködve a területhez szorosan kapcsolódó Váli-völgy, Vértes, Székesfehérvár településeivel egy egységes ökoturisztikai régió létrehozásában. A Velencei-tó és Térsége, a Váli-völgy, és a Vértes érintett területe a magyarországi turizmus két legjelentősebb fogadóterülete között - azokat összekötő fővonal - a Budapest – Balaton tengely mellett fekszik. Azoktól azonban jelentősen eltérő és egyediségét jellemző karakterrel rendelkezik. A Velencei-tó természeti és a táji értékeken, és az épített környezet minőségén, a helyi termékeken alapuló turisztikai adottsága, kapcsolódási pontjai, és bejárhatósága miatt önálló, egységes nemzetközi viszonylatban is ismertté tehető turisztikai célterületté tehető, ökoturisztikai minta területként vizionálható.

A Velencei-tó Térségfejlesztő Közhasznú Egyesületnek a 10 ezer főnél népesebb Gárdony 2014-2020 időszakban partnerségben tagja a LEADER HACS-nak. A CLLD mint új kísérleti program és lehetőség Gárdony esetében olyan fejlődési lehetőségeket rejt, amely a LEADER HACS területére is kihatással van, és kiegészíti a városi CLLD, az együttműködő LEADER területet.

4.3 A HFS-t érintő tervezési előzmények, programok, szolgáltatások

A Velencei-tó LEADER HACS esetében a települési igények mellett a Velencei-tó mint meghatározó tényező meghatározza a fejlesztések irányait, és a tevékenységeket országos szinten is, a HFS fejlesztési kontextusát azok a fejlesztési prioritások, beavatkozási területek, jelentős projektek megfogalmazásai jelölik az irányokat, amelyeket megfogalmazásra kerültek az OP-k és a különböző 2014-2020-as tervezési országos, megyei, járási anyagokban.

A Velencei-tó térsége országosan kiemelt jelentőségű idegenforgalmi térség, az érintett terület a magyarországi turizmus két legjelentősebb fogadóterülete között - azokat összekötő fővonal - a Budapest – Balaton tengely mellett fekszik. Azoktól azonban jelentősen eltérő és egyediségét jellemző karakterrel rendelkezik. A természeti és a táji értékeken, és az épített környezet minőségén, a helyi

termékeken alapuló turisztikai adottsága, kapcsolódási pontjai, és bejárhatósága miatt önálló, egységes nemzetközi viszonylatban is ismertté tehető turisztikai célterületté tehető, rekreációs, sport, és ökoturisztikai minta területként vizionálható. A térség kihasználható koherens erősségének tekintjük, hogy a megközelíthetősége, bejárhatósága, közelsége az alternatív közlekedési módokra is alapozva egymáshoz kapcsolhatja a speciális attrakció kínálatokat, csomagokat. A Velencei-tó települései a belföldi és nemzetközi turisztikai versenyben akkor lehetnek sikeresek, ha a Velencei-tó, mint komplex turisztikai termék is sikeres.

A Velencei-tó LEADER térsége HFS 2014-2020-as tervezését nagyban befolyásolja a külső koherencia, és kiegészítő jelleg, az alacsony LEADER fejlesztési források nem biztosítják azt a dinamikus fejlődést, amelyen az előző LEADER időszakban elindult a térség. A LEADER kiegészítő jelleg csak impulzusokat biztosít, miközben az országos tervezési dokumentumok nagyon sok ponton visszautalnak a Velencei-tóra. A HACS pályázati lehetőségeit igen korlátozottan ítéljük meg, a helyi szereplőket forráshoz jutását is nehézkesnek látjuk, hiszen 290/2014.(XI.26.) Korm. rendelet alapján több pályázati területen, vagy az értékelési szempontok alapján is hátrányt élveznek a települések.

Utalva a sikeres 2007-2013 közötti sikeres LEADER programra továbbra is meghatározó tényező a szinergia biztosítása és a nagyobb területi fejlesztésekhez való kapcsolódás, hogy a LEADER fejlesztések ha kisebb mértékben is mint az előző programozási időszakban de biztosíthatóak a térség településeinek a fejlődést és a felzárkóztatást.

A Velencei-tó térségének fejlődését meghatározó környezet a 2014-2020-as programozási időszakban:

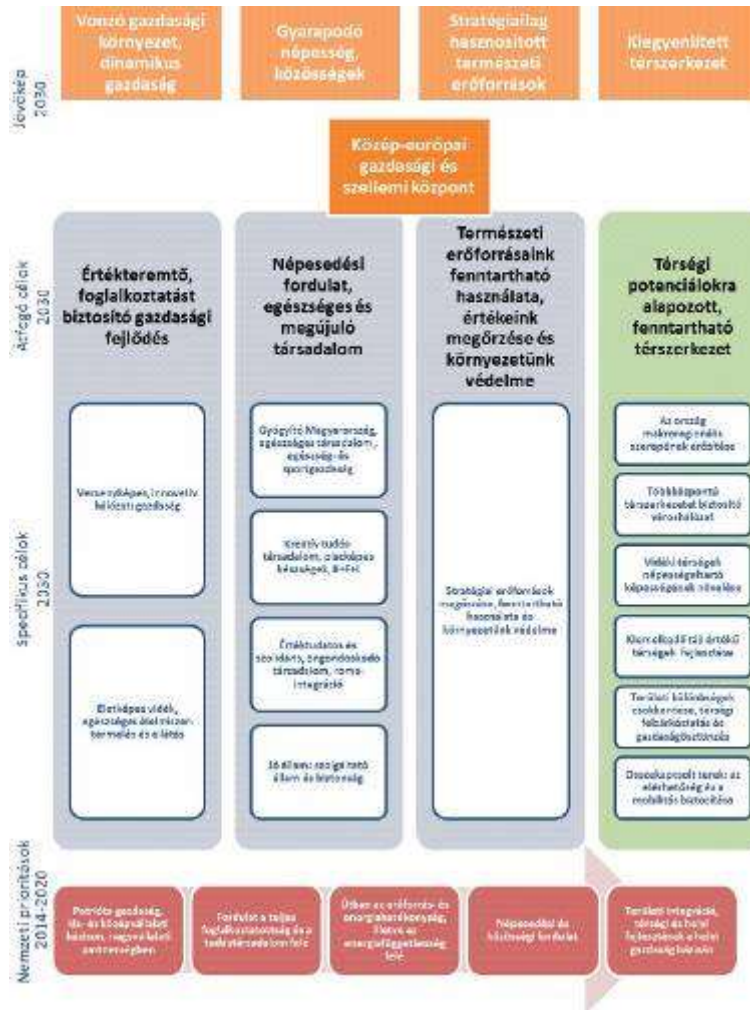
Egyes területeket jelentőségük miatt kiemelten jelenítünk meg a HFS-ben. Ehhez kapcsolódóan háttéranyagokat, elemzéseket, előadás anyagokat, kézikönyveket tettünk fel honlapunkra, amelyeket a tervezés során felhasználtunk, annak érdekében, hogy segítsük a közös együttgondolkodást a térség

szereplőivel, hogy a Velencei-tó térségével szembeni megfogalmazott külső elvárásoknak és a Velencei-tó újrapozicionálásának maradéktalanul megfeleljünk

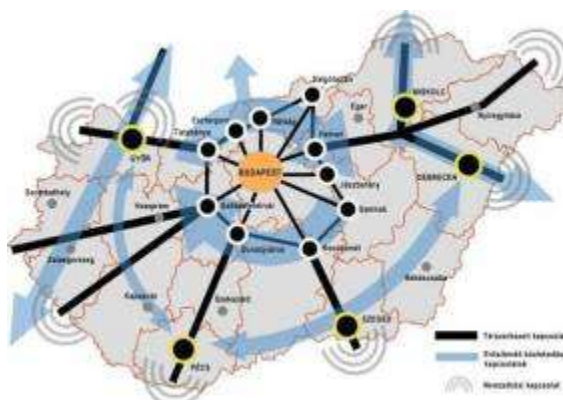
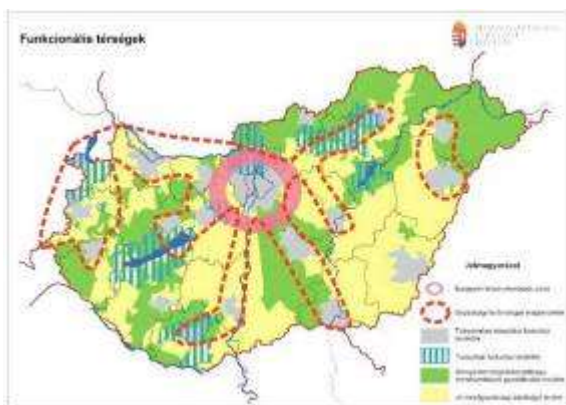
Kapcsolódás az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióhoz (OFTK)

Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK) az ország társadalmi, gazdasági, valamint ágazati és területi fejlesztési szükségleteiből kiindulva egy hosszú távú jövőképet, valamint fejlesztéspolitikai célokat és elveket határoz meg. Ezek alapján kijelöli a 2014-2020-as fejlesztési időszak nemzeti, szakpolitikai súlypontjait. A Konceptió jövőképe és célrendszere 2030-ig szól.

Az OFTK célrendszere

Országos Fejlesztési- és Területfejlesztési Konceptióban lehatárolt **funkcionális térségeket** tekintve a Velencei-tó térsége a turisztikai funkciójú területekhez tartozik.

Az OFTK-ban meghatározásra került a stratégiai kapcsolatok szerkezete, ami a főváros központúság oldását, az ország vidéki területeinek Budapesttől független összekötését, a főváros körüli gyűrű kialakítását, és az ország keleti és nyugati részén a szomszédos államok irányába az észak-déli kapcsolatok létrehozását szorgalmazza.

Székesfehérvár a Budapest körüli településgyűrű tagjaként került meghatározásra, így a Velencei-tó térségére a megyeszékhely gyűrűbeli szerepének segítése hárulhat. Az OFTK-ban szereplő Fejér megyére vonatkozó fejlesztési irányok részletezése a HFS tervezés mellékletében találhatóak.

Kapcsolódás Fejér Megye Területfejlesztési Konceptiójához és Programjához

Fejér megye Területfejlesztési Konceptiója és Programja célpiramisa

Jövőkép

FEJÉR MEGYE – PANNÓNIA SZÍVE
 Fejér megye tradicionális társadalmi, kulturális, gazdasági-logisztikai szerepköreinek fenntartható és innovatív fejlesztése
 egyenrangú nagytérségi együttműködéssel, kiváló termőhelyi adottságainak bázisán, a természeti örökségének jövőtudatos kezelésével

Horizontális elvek és célok

Város – vidék együttműködésének erősítése
A fejlesztési programok hatékonyságának növelése
Fenntarthatóság
Esélyegyenlőség
Foglalkoztatás növelése
A klímaváltozás kedvezőtlen hatásainak mérséklése

Átfogó célok

A helyi közösségtudat, a kohézió, a népségmegtartó képesség erősítése, a vállalkozó – innovatív társadalom megeremtése	Az élhető környezet minőségének javítása, a meglévő erőforrások védelme	A gazdasági vezető szerep megőrzése és további pozícióerősítés, kiegyenlített gazdasági fejlődés megvalósítása
--	---	--

Stratégiai célok

Hálózati együttműködések fejlesztése	Vállalkozó – innovatív társadalom megeremtése	Befektetés az emberekbe	Természeti és kulturális értékek megőrzése, bemutatása, lakókörnyezet javítása	Természeti erőforrások védelme	Versenyképes vállalatok támogatása	Versenyképes gazdaság felhőteleinek megeremtése	Periférikus és vidéki térségek felzárkóztatása
--------------------------------------	---	-------------------------	--	--------------------------------	------------------------------------	---	--

Fejér megye koncepciójában meghatározott funkcionális térségek közül a következő háromnak képezi részét a Velencei-tó térsége¹⁷:

- Budapesti agglomeráció vonzáskörzete
- Székesfehérvár vonzáskörzete
- Velencei-tó és térsége, Váli-völgy, Vértes térsége

Székesfehérvár „hagyomány és innováció a királyok városában” jelszóval a meglévő sikeres húzóágazatai (elektronika, turizmus, gépgyártás, élelmiszeripar) fejlesztése mellett a következő kitorési pontokkal kívánja fejleszteni a jelenleg is erős hazai pozícióját: mechatronika-autóipar, informatika, elektronika, logisztika, innovációs és kreatív gazdasági ágak, specializált turizmus. Mindez nem csorbítja, hanem kiegészíti a város kiemelt térségi fejlesztési központi funkcióit, annak gazdasági megalapozásához járul hozzá. A térség kiterjed a közvetlen városi vonzáskörzeten túl is, pl. Mór és Várpalota-Pétfürdő ipari, a Velencei-tó rekreációs térségére.

Budapesti agglomeráció vonzáskörzete

A funkcionális térség jövőképe: „Kölcsönösségi alapú kapcsolatrendszer erősítése”. Ennek eléréséhez megvalósítandó specifikus célok:

A főváros közelsége ugyanakkor lehetőséget nyújt a térségnek, hogy mint turisztikai szolgáltató illetve rekreációs térség jelenjen meg az ország egyik legnagyobb turisztikai piacán, illetve hogy az itt letelepedő vállalatok bekapcsolódjanak a központi gazdasági vérkeringésbe.

Székesfehérvár vonzáskörzete

A funkcionális térség jövőképe: „Élhető kulturális-szakraális központ, innováció-orientált gazdasági fordítókörong”. Ennek eléréséhez megvalósítandó specifikus célok:

"Széleskörű központi szerepéből adódóan, fejlesztésében rendkívül kiterjedt együttműködést igénylő térség. Emiatt a – már ma is igen sokrétű és fejlett – közlekedési kapcsolatok mellett a ráhordó-elkerülő kapacitások növelése és a multi- és intermodális közösségi közlekedési csomópontok fejlesztése igényel hatékony beavatkozásokat. A turizmusfejlesztés terén erőteljes hangsúlyt kell helyezni a magyar államalapításhoz kapcsolódó emlékekre, valamint az arra felfűzhető, az iskolai nevelésben jelentős szerepet játszó patrióta útvonalakra. Ebben a vonzástérség településeinek is jut különböző tematikájú szerep, a falusi- illetve agrárturizmustól a kerékpáros-lovas-, erdei iskolák központjainak láncolatáig. Az ehhez szükséges egészséges élelmiszerek beszállítását a környező agrártérségekből kell biztosítani. E területen együtt kell működni a szomszédos velencei-tavi, balatoni, móri-borvidéki stb. térségekkel egyrészt az infrastrukturális feltételek kialakításával (kerékpárút), másrészt a szolgáltatások, közös marketing, országos brand építéssel és a TDM rendszerbe illeszkedéssel.

Velencei-tó és térsége, Váli-völgy, Vértes térsége

A funkcionális térség jövőképe: „Ökoturisztikai paradicsom”. Ennek eléréséhez megvalósítandó specifikus célok:

¹⁷ számú melléklet-részletesen a funkcionális térségekről

"Az egységesen ökoturisztikai célterületté alakítható térség ideális fekvése lehetővé teszi, hogy elsősorban a fővárosi, illetve közeli nagyvárosi lakosok számára éppen a legszükségesebb egészséges, csendes, nyugodt környezetet biztosítsa, sokrétű adottságaival. Ez a Velencei-tó környékén elsősorban a minőséget javító fejlesztéseket kell, hogy jelentse a tó komplex (partfal- és vízvédelem, kotrások) rekonstrukciójával, a felszíni vízelvezetés megoldásával, strandok felújításával, fejlesztésével, attrakciófejlesztéssel (műemlékek felújítása, állagmegóvása, élményt nyújtó közlekedési módok (szárazföldi és vízi), látogatóközpont kialakítása).

Bár a térségben az utóbbi időben jelentős beruházások történtek a szezonhosszabbítás céljából a turizmus továbbra is szezonális, hasonlóan az országos trendekhez, és csak kiegészítő jövedelemforrás a legtöbb település számára. Ezért erősíteni kell az egyéb ipari-, agrár- és szolgáltatási jellegű gazdasági vállalkozásokat a diverzifikáció és versenyképesség érdekében. Fontos lenne ez azért is, mert erős a térség átfedése a fővárosi agglomeráció vonzásterületével, és ezért szüksége van az önálló identitású gazdaságra, amelynek – természetesen – az ökoturisztikai profilhoz illeszkedően, a szigorú környezetvédelmi követelményeknek is meg kell felelnie.

BEJÁRHATÓ MAGYARORSZÁG PROGRAM

A Bejárható Magyarország program legfőbb célkitűzése az ország minél részletesebb turisztikai megismertetése a potenciális célcsoportokkal, aktív szabadidős sporttevékenységeken keresztül. A megismertetés alapját a különféle környezetkímélő szabadidős tevékenységekre alapozott 5 jármód (természetjárás, kerékpározás, lovaglás, vitorlázás és túrakenuzás) biztosítja.

Ezek a szabadidős sporttevékenységek valóban szinte minden célcsoport számára biztosítani tudják az ország megismerhetővé, bejárhatóvá tételét, hiszen földrajzi adottságaink alapján minden jármód biztonságosan elsajátítható, és különleges erőfeszítések nélkül megvalósítható. A turisztikai kereslet alapelemei között a szabadidő, a szabad rendelkezésű jövedelem és a motiváció említendő meg. Következésképpen a **turizmus élénkítésének** feltétele lehet a motiváció ösztönzése és/vagy a szabadidő növelése és/vagy a szabadon elkölthető jövedelem arányának emelése. A magyar lakosság szabadidejének és szabadon elkölthető jövedelmének növelésére közép távon csak korlátozott lehetőségek vannak, így, a **motiváció ösztönzésére** kell a hangsúlyt helyezni. A fejlesztések során tekintettel kell lenni arra a körülményre is, hogy az azonos motiváció más-más igényeket takar: az eltérő következtében ugyanaz az igény eltérő turisztikai kínálattal elégíthető ki, amire az 5 jármód eltérő kínálati adottságai megfelelő választ kínálnak.

Egyesületünk már a tervezési szakaszokban felvette a kapcsolatot a program központi megvalósítóval, térségünk mind az öt jármódban érdekelt. Reményeink szerint térségünk szolgáltatói kiegészítő forrásokhoz jutnak a programban, a LEADER intézkedések pedig szorgalmazzák az egyéb kiegészítő ráhordást a programokhoz.

Nemzeti Kastélyprogram, Nemzeti kastély és vár Program

GINOP 7.1.1 intézkedésként indult pályázati lehetőség a Nemzeti Kastélyprogramban, illetve a Nemzeti Várprogramban szereplő kastély és vár helyszínek kijelölt projektgazdái részére (így a Forster Gyula Nemzeti Örökségvédelmi és Vagyongazdálkodási Központ, költségvetési szervek, nonprofit szervezetek és önkormányzatok és konzorciumaik számára), a tartós állami tulajdonban lévő kastélyok, várak védelme, megőrzése és turisztikai hasznosítása érdekében. Támogatási kérelmet nyújthat be:

Forster Gyula Nemzeti Örökségvédelmi és Vagyongazdálkodási Központ, valamint az általuk vezetett konzorciumok.¹⁸

A kastélyok és várak sajátos és kiemelten jelentős szerepet töltenek be a turizmusban, mivel - egyedi vonzerőként - egy-egy térség történelmi értékeinek együttes megjelenítését nyújtják. Térségek Közötti Együtműködés keretében szeretnénk kapcsolódni a programhoz, a „Megőrzendő örökség” tematikus programmal. A program keretében meglévő értékeink bemutatásával a két kastély majd később más fejező megyei kastélyok bevonásával olyan értékmegőrző programot szeretnénk megvalósítani, amely a két térség bemutathatóságát támogatja. A *dégi Festetics-kastély* amely Magyarország egyetlen látogatható klasszicista kastélya Fejér megyében, amelyet hazánk legnagyobb angolparkja vesz körül és a kápolnásnyéki Dabasi Halász-kastély európai uniós forrásokból megvalósuló felújítását követően olyan kulturális-idegenforgalmi központ, amely kiállításoknak és közösségi rendezvényeknek egyaránt otthont ad és a fejlesztés révén modern látogatóközponttá alakul, olyan turisztikai termékfejlesztési lehetőséget nyújt amelyek élményláncba fűzve a két térség egészére húzóerőként hathat.

TDM

A Velencei-tó térségében Egyesületünk folyamatos kapcsolatot tartott eddig is a három működő TDM szervezettel, sőt tagja a szervezeteknek. Magas színvonalú TDM szervezeti háttér biztosítja a térségben a turisztikai marketing folyamatokat, turisztikai termékfejlesztéseket a vonzerőkre alapozott termékutak kidolgozását, és a megfelelő célcsoportokhoz az egyes termékcsomagok eljuttatását. A LEADER pályázatokban szorgalmaztuk pályázóink együttműködését a TDM szervezetekkel. Fejlesztési igény a szolgáltatók részéről, hogy a TDM-ek nagyobb segítséget nyújtsanak a megvalósult projektek PR munkáiban, és szolgáltatásaik népszerűsítésében. Egyesületünk, mint koordináló köztes szervezet, továbbra is segíti a szolgáltatók, pályázók és a TDM-ek együttműködését, háttéranyagokkal, igényfelmérésekkel támogatva a szakmai munkát.

4.4 SWOT

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> • A Velencei-tó mint speciális egyedi térségi vonzerő • <i>Velencei-tó</i> jóváhagyott kiemelt <i>jelentőségű</i> természet-megőrzési terület, szikes tó • Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal védett természeti terület (Duna–Ipoly Nemzeti Park) • Egyedi változatos természeti adottságok, velencei hegység • Természeti és épített környezeti értékek területi koncentrációja magas • kultúrtörténelmi értékek, történelmi, irodalmi országos ismertségű hagyományok • Gyógy, és wellness lehetőségek • Rekreációs, és szabadidős sport és extrém sport turizmus nagyszámú lehetősége 	<ul style="list-style-type: none"> • Tó környéki műemlékek nagy része erősen leromlott műszaki állapottal rendelkezik, felújításra szorulnak; • szezonális turisztikai terhelés • kevés közösségi tér a Velencei-tó partján • túlzott mértékben szabályozott felszíni vizek • Velencei-tó parti sávjának közvetlen beépítése, korlátozott megközelíthetősége • szennyezésre érzékeny sekély tó (Velencei-tó) rossz állapotú partvédművek • Természeti környezet egyes területeinek kezelője más-más szervezet, mely nagyban megnehezíti a Velencei-tó körüli természeti környezet egységes fejlesztési projektjeinek megvalósítását;

¹⁸ számú melléklet (Kastély turizmus, Nemzeti Kastélyprogram)

<ul style="list-style-type: none"> • Kerékpáros térségi centrum • Pozitív demográfiai tendencia • közép és kisvállalkozások magas száma; • Kulturális élet gazdagsága • Térségi és helyi TDM szervezetek jelenléte; • Erősödő civil összefogás, szerepvállalás • Folyamatosan kiszélesedő regionális turisztikai együttműködésekben való részvétel • A kulturális örökségek és a rekreáció együttes kínálata komplex turisztikai terméket alkothat • Erős térségi identitás, együttműködési készség 	<ul style="list-style-type: none"> • Rossz műszaki állapotban lévő partfalak; • Rossz műszaki állapotú hajó és csónakkikötők, valamint strandok; • Gyenge infrastruktúrájú retro strandok száma magas • Turista útvonalak kiépíttlensége, mely miatt számos természeti kincs nem bejárható • A vendégéjszakák száma alacsony; egynapos turisták • Kevés a vonzó, korszerű turisztikai attrakció; • Szálláshelyek (ifjúsági, közepkategóriás) hiánya • Vendéglátóhelyek száma és minősége alacsony; nincs elegendő gasztronómiai vonzerő • A helyi (élelmiszergazdasági) termékek még nem eléggé meghatározóak, emellett kevés a helyi, speciális kézműves termék • A felszíni vízelvezetés megoldatlanság a veszélyezteti a tó vízminőségét, ökológiai egyensúlyát; • a szezonális miatt a vállalkozások sérülékenyek • közösségi közlekedés hiányos • alacsony és elégtelen az információ áramlás mind az itt élők, mind a turizmus résztvevői számára • az egyedi arculatú innovatív vonzerők, szállások, vendéglátó helyek száma kevés • A kommunikáció hiányosságai (települések ismertsége, arculata, rendezvényei) • Hiányos marketing (nincs egységes marketingstratégia, nincs térségi marketing koncepció • bor
<p>Lehetőségek</p>	<p>Veszélyek</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Velencei-tó mint funkcionális térség: <ul style="list-style-type: none"> - Budapesti agglomeráció vonzaskörzete - Székesfehérvár vonzaskörzete, - <i>Velencei-tó és térsége, Váli-völgy, Vértes térsége</i> : „Ökoturisztikai paradicsom” • A Tó elhelyezkedése és jó megközelíthetősége (A Velencei-tó Magyarország két legjelentősebb turisztikai desztinációja – Budapest, Balaton – között helyezkedik el. Kiváló megközelíthetőséggel: M7-es autópálya • Budapest-Balaton kiépülő kerékpárút 	<ul style="list-style-type: none"> • természeti értékek károsítása • tájkarakter átalakulása, hagyományos építészeti karakter eltűnése • parti sáv túlzott mértékű beépítése • tovább fokozódó közlekedési eredetű környezetterhelés • nádas állományok további degradációja • éghajlatváltozás kedvezőtlen hatásai a vízkészletekre • Az önkormányzatok fejlesztési forrásai korlátozottak; • A következő (2014-2020) uniós költségvetési periódusban rendelkezésre álló támogatási források mértéke az előző ciklushoz mérten

<ul style="list-style-type: none"> • Új kerékpárutak- Budapest-Váli Völgy átjárhatóság • BEJÁRHATÓ MAGYARORSZÁG PROGRAM • (2014-2020) uniós költségvetési periódusban rendelkezésre álló támogatási keretek kihasználása; • Nemzeti Kastélyprogram • Új meghatározó nagy beruházások létrejötte a térségben • meglévő természeti adottságokhoz igazítható ökoturizmus, rekreációs fejlesztés • háttértelepülések intenzívebb bevonása a turisztikai fejlesztésekbe • Partvédelem megvalósulás, tópart ökológiai szemléletű rehabilitációja • Székesfehérvár, mint turisztikai központ közelsége; • Nagyobb meghatározó vállalkozások betelepülése • Egész évben működő minőségi szolgáltatások, vállalkozások működése • Térségi minta értékű együttműködések • Nemzetközi kapcsolatok erősödése 	<p>várhatóan lecsökken a vidéki kistelepüléseken</p> <ul style="list-style-type: none"> • Versenyhátrány az OP-k elérhetőségében • A VP támogatási intenzitásai a civil szervezetek és önkormányzatok számára előnytelenek a városokkal szemben • Tőkehiányos makrogazdasági környezet; • alacsony LEADER forrás • a társadalmi együttműködés nem megfelelő a térségben • az épített és természeti
---	--

4.5 Fejlesztési szükségletek azonosítása

A Velencei-tó LEADER Helyi Fejlesztési Stratégiájának kialakításánál két fő szempont a meghatározó elem:

- A HFS megvalósítására a Velencei-tó térségében a LEADER fejlesztési források tervezett összege 245 millió Ft. A térség országos jelentőségéhez képest ez nagyon alacsony forrás allokáció (2007-2013 között 884 982 640 millió Ft. állt rendelkezésre). A tervezés során beérkezett igények 245 projekt javaslat, több milliárdos fejlesztést fogalmaztak meg. A LEADER nem tud mindenre megoldást kínálni, de mint kiegészítő jelleg a ráhordást egyéb pályázati és fejlesztési programok esetében elősegítetik.
- A LEADER forrásból a fejlesztések akkor tudnak igazán hasznosulni, ha ráépülnek a térséget meghatározó nagyobb beruházásokra, kapcsolódnak azokhoz a fejlesztésekhez, amelyek húzóerőként elősegítik a dinamikus fejlődést.

A Swot analízis és a helyzet elemzés igyekezett feltárni azt a sokszínűséget, amely jellemzi a térséget. Tudomásul kell vennünk, hogy tanuló közösségként működünk, hiszen csak az utóbbi évek nagy beruházásai ébresztették fel az alvó Velencei-tavat, reményt adva, hogy a fejlesztések újra országos idegenforgalom meghatározó szereplőjévé emelik a térség településeit, a kiváló és méltatlanul háttérbe szorított egyedi környezeti adottságaival együtt, és elérhetővé válik minden idelátogató számára.

A fejlesztési szükségletek beazonosítása elsősorban a LEADER kereteire koncentrálnak, de utalnak a szinergiára, hiszen a feltétel rendszer alapeleme a hálózati együttműködés. Emellett egyes fejlesztési szükséglet megfogalmazásában a figyelmet szeretnénk felhívni a fejlesztendő területekre, térségi hiányosságokra.

	Belső erősségek	Belső gyengeségek
Belső tényezők	<p>Offenzív stratégia</p> <ul style="list-style-type: none"> - Erős együttműködő helyi közösség, történelmi, kulturális hagyományokkal rendelkező erőforrás - Egyedi természeti, épített, táji értékek - Rekreatív és sport centrum adottságok - „Velencei-tó a Természetes Egészség” széles turisztikai kínálat - Karakterisztikus fejlődő települések 	<p>Fejlesztő stratégia</p> <ul style="list-style-type: none"> - Helyi termékek, szolgáltatások, értékek hálózati együttműködésének erősítése - Környezeti felelősségvállalás, szemlélet formálás erősítése - Turisztikai termékfejlesztések megszerezése, információ és marketing fejlesztés - Innováció-orientált vállalkozások erősítése, új minőségi szolgáltatások megjelenése - Helyi foglalkoztatás
Külső tényezők	<p>Külső Lehetőségek</p> <ul style="list-style-type: none"> - Velencei-tó part rehabilitáció - A Funkcionális térségek lehatárolásból adódó lehetőségek támogatják a térség fejlődését - Budapest-Balaton kerékpárút - Együttműködések - Kedvező pályázati lehetőségek 	<p>Külső Fenyegetések</p> <ul style="list-style-type: none"> - A strandok modernizálása elmarad - Az OP és VP pályázati kiírásai korlátozottak a térségre nézve - Elmaradó nagy beruházások

Innováció-orientált vállalkozások erősítése, új minőségi szolgáltatások megjelenése

A Velencei-tó térségében sok vállalkozás csak a turisztikai főszezonban nyújt szolgáltatást, és jellemzően nem helyi vállalkozók által. A térségben alacsony az egész évben folyamatosan stabilan működő helyi vállalkozások száma, hiányos a minőségi szolgáltatási paletta. A helyi vállalkozások többségére jellemző: mikrovállalkozás, önfoglalkoztatás, kényszervállalkozás, pályázati inaktivitás, tőkehiány. A meglévő munkahelyek megtartása mellett új munkahelyek létesítése, a vállalkozások termék/szolgáltatás minőségi kínálatának bővítése, egész éves kiegyenlített bevétel elérése, és ezzel további tőke bevonás lenne a cél. Szükséges az induló mikrovállalkozások beindítása, különösen a térség szempontjából fontos hiányterületeken. Az innováció jelentősége az egyediség kialakításában és ezzel a fenntarthatóság biztosításának lenne fontos.

Helyi termékek, szolgáltatások, értékek hálózati együttműködésének erősítése

A helyi termelők elszigetelten jelennek meg, alacsony az együttműködési hajlandóság, annak ellenére, hogy a térség jó mezőgazdasági adottságai alapján biztosított a jó minőségű alapanyag ellátás. A hálózati együttműködés révén már elindult a szolgáltatók egymásra épülése, ezt a jövőben tovább kell szorgalmazni.

Turisztikai termékfejlesztések rendszerezése, információ és marketing fejlesztés

Rekreációs és sport centrum adottságok, Velencei-tó a Természetes Egészség” széles turisztikai kínálat rendszerezése, célcsoport orientált fejlesztések szükségesek. A Velencei-tó, Velencei hegység, a korszerű kerékpárutak, túra utak, a jelenleg formálódó sportolási lehetőségek helyszínei, és a víz (Velencei-tó) adta kínálat és a sport rendezvények a régió kitörési pontjaként értelmezhető. Fontos, hogy a testmozgással kapcsolatos pozitív tartalmú üzenetek elérjék a különböző társadalmi csoportokat. Ezekben az üzenetekben - a sokszor emlegetett egészségvédő szerep mellett - a sport, mint tartalmas és élvezetes szabadidős elfoglaltság rekreációs és társas aspektusait kell hangsúlyozni.

A turisztikai termékfejlesztésekben nagy szerepe van a vállalkozók, szállásadók, szolgáltatók, civil közösségek együttműködésének. Az egymásra épülő kínálati elemek gazdasági hatásai is jelentősek, emellett enyhíti a szezonális kihasználtság hátrányait, és pozitív hatással lehet az egynapos látogatások meghosszabbítására, amely a turisztikai kapacitások egész éves kihasználtságának javítását szolgálja.

Bor- gasztronómia¹⁹

A Velencei-tó térsége az Etyek-budai Borvidék része, a borkészítés pedig több száz évre folyik a területen. A Velencei-tó környéke híresen jó gyümölcsstermelő vidék. A szőlő- és borkultúrának régi hagyományait őrzi itt, kiváló aranyérmes fehér és vörösborokat kínálnak a Velencei-tavi borút hangulatos pincéi. Sajnos azonban nem eléggé ismertek a Velencei-tavi borok és pincék, és nehézkesen elérhetők az érdeklődők számára.

A Velencei-hegység déli oldalán a mai napig léteznek azok az óriási (dézsmá) pincék, amelyeket a XVIII. században használtak. A környék borait abban az időben leginkább a fővárosba szállították, de még az angol királyi haditengerészetnek is jutott belőle.

A borral kapcsolatos élményt nem csak a bor íze, illata adja, hanem az ehhez kapcsolódó élmények. A borturizmus egy összetett élmény, mivel utazás, változatos tájak megismerése, személyes kapcsolat a borással egyben nyújtja a látogatóknak a borismeret élményét. A borút térségi turisztikai termék és közösségi alkotás lehet, amiben szerepet vállalhatnak mindazok – a magánszemélyektől a vállalkozásokon át az önkormányzatokig – akik a tájegység turisztikai fejlesztésében és a borvidék megerősítésében érdekeltek.

Gasztronómia

A térségben vannak vendéglátóhelyek, településenként speciális hagyományos ételek is fellelhetőek, azonban kevés olyan egyedi, minőségi vendéglátó hely, étterem található, amely a kulináris élvezetek bemutatására esetleg egy gasztronómiai túrára fölfűzhető lenne. A megváltozott nyaralási, pihenési szokások eredményeként, egyre több fizetőképes család keresi a gasztró és helyi élményekre épülő (helyi ízek, borok, rendezvények), egyedi hangulattal bíró minőségi szálláshelyeket és hozzá kapcsolódó szolgáltatásokat. Ezen szolgáltatások a Velencei-tó környékén igazán csekély számban fellelhetőek. Mindenképp a fejlesztési lehetőségek egy részének ebbe az irányba is kellene mutatniuk.

Információ, marketing

¹⁹ Van-e olyan fejlesztési terület az Ön véleménye szerint, amely a térség fejlődése érdekében fontos lenne és nem szerepel a fenti felsorolásban (HFS Kérdőív)

Mind a települési, mind a turisztikai információ szolgáltatás hiányos, nincs olyan web lap amely naprakész információkat nyújtana egységesen a térség településeire vonatkozóan, rendezvények, látnivalók, stb. tekintetében, amely a helyi lakosokat, és az ideérkezőket egyaránt tájékoztatná a lehetőségek széles tárházáról.

Karakterisztikus fejlődő települések

Az élhető település fogalmának ma már szerves része kell, hogy legyen az igényesen kialakított köztér, legyen az park, történelmi kastélykert, játszótér, vagy egy egyedi part-menti sétány. Nagyon fontos, hogy meglévő védett épített értékeink megóvása, felújítása, és funkciókkal történő megtöltése folyamatosan megvalósulhasson. Ennek része a környezeti felelősségvállalás, szemléletformálás, amely elkezdődött az előző programozási időszakban, de a civil szervezetek nagy kihívása innovatív megoldásokkal (pl. Szelíd térségfejlesztési modellek) hatékonyan megvalósítani.

Minőségi strandok, igényes partszakaszok

Várhatóan rövidesen megvalósul a Velencei-tó partfal rekonstrukciója, egy akkora volumenű fejlesztés, amire utoljára a 70-es évek környékén került sor.

A HFS tervezésekor kérdőíves lekérdezés keretében²⁰ kérdeztük meg milyen elvárások, milyen lehetőséget látnak a kitöltők egy ekkora minőségi beruházásban, amely meghatározza a térség további fejlődését. „Bízom benne, hogy az erősen leamortizálódott partfal (mely több helyen veszélyes is), XXI. századi, európai színvonalú lesz. Ebben azért reménykedem, mert a Velencei-tó jelenlegi, 60-as éveket idéző állapota nem versenyképes sem hazai, sem egyéb európai üdülőhelyekkel szemben.”

„Kiemelten fontos az ökológiai és a minőségi turizmus szempontjait az egyéni és különböző érdekcsoportok fölé helyezni, mivel ez a jelentős beruházás a Velencei-tó sorsát az elkövetkező évtizedekre egyértelműen meg fogja határozni.”

„A strandokat, szabad strandokat/partszakaszokat fejleszteni kellene, biztonságos játszóterekkel, minőségi mosdó helyiségek, zuhanyzók biztosításával, büfékkel, különböző strand szolgáltatásokkal, strand sportolási lehetőségekkel (mindenhol elsősegélyhellyel, vízi eszközök bérleti lehetőségével stb.)”.

Néhány példa a HFS kérdőív-re adott válaszokból: (a részletes elemzést a www.hellovelence.hu honlapon tekintheti meg.)

Ön szerint mik azok a legnagyobb problémák, szükségletek, melyek leginkább beavatkozást igényelnek a Velencei-tó térségében, a következő öt évben?

- Szükség lenne tömegközlekedési lehetőségekre a tó körüli települések között.
- Szükség lenne több közepes minőségű szálláshely kialakítására.
- Horgászturizmust erősíteni kellene.
- Műemlékeinket, kastélyainkat látogathatóvá kellene tenni.

²⁰ A rövidesen megvalósuló Velencei-tavi komplex partfal rehabilitáció (bontási-helyreállítási és újjáépítési, mederkotrásai műszaki beavatkozások)-tól Ön mit vár, milyen irányba változtatja meg a térség életét?

- Az előregedés még mindig veszélyezteti a településünket, mindazok ellenére, hogy egyre több fiatal család választja otthonának a Velencei tó partját.
- Képzett munkaerő hiánya, kevés helyben a munkalehetőség

Gárdony CLLD

Gárdony az előző időszakban tagja volt a LEADER HACS-nak, azonban lakosságszáma átlépte a 10 000 főt, partnerségben a LEADER HACS tagja továbbra is. A városi CLLD pályázattal Gárdony a hálózati együttműködés kereteiben olyan fejlesztéseket valósíthatna meg, amely az egész térségre húzóerőként hathat, és kiegészíti a LEADER fejlesztéseket térségi szinten.

Zöldút- szelíd térségi modellek

Nem elég meghatározó a térségben a hálózati együttműködésben megvalósuló közös projektek száma, szeretnénk erősíteni főleg a civil szervezetek humánerőforrásainak szakmai tapasztalatainak összevonásából adódó erőként szorgalmazni az ifjúsági, sport, környezetvédelem területén, hogy olyan átfogó projektek valósuljanak meg, amelyek hatással vannak a térség többi civil szervezetének munkájára is.

5. Horizontális célok

5.1 Esélyegyenlőség

A Velencei-tó LEADER HACS területe nem tartozik a kedvezményezett járások besorolásáról szóló 290/2014.(XI.26.) Korm. rendelet kedvezményezett járás és/vagy a kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről szóló 105/2015. (IV.23.) Korm. rendelet alapján a kedvezményezett települések közé.

Ennek ellenére a térségnek megvannak a saját esélyegyenlőségi feladatai és elkötelezettségei, hogy a térség fejlődése harmonikusan alakuljon minden résztvevő számára. Minden település rendelkezik HEP-el, és elkötelezettséggel az esélyegyenlőség fenntarthatóságára.

A helyi önkormányzatok, és civil szervezetekkel karöltve a HFS-ben három fő terület került kiemelt meghatározásra:

- nők munkaerő piaci esélyeinek növelésében
- egészséges és aktív időskor
- gyermekek- fiatalok esélyeit támogató együttműködések kialakítása (zene, képzés, művészet, kultúra, önbizalom)

A térség esélyegyenlőségét adottságai révén elsősorban a nők munkaerő piaci esélyeinek növelésében határozzuk meg. Az inaktívok, kismamák, betelepülők munkához jutási esélyeit szolgálják a gazdaságfejlesztési elképzelések megvalósításai. A munkaerő-piaci reintegrációt segítik a speciális képzések és a nyelvoktatás szakképzetlenektől a diplomás pályakezdőkig. A térségben speciális iskola és kollégium található a helyi közösség eddig is kiemelt figyelmet fordított az integrációjukra.

A Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia - Irányok és Célok 2010-2021. című 1004/2010. (I. 21.) számú Kormány határozata alapján célkitűzés:

- ❖ „a nők és férfiak egyenlő mértékű gazdasági függetlenségének megteremtése, a fizetési és foglalkoztatási aránytalanságok felszámolása, a nők és a szegénység, nők és az egészség szempontjainak figyelembevétele;
- ❖ a szakmai, a magán- és a családi élet fokozottabb összehangolásának támogatása;
- ❖ a férfi-női részvétel aránytalanságai csökkentésének támogatása a politikai és gazdasági döntéshozatalban, valamint a tudomány területén;
- ❖ az erőszak elleni hatékony fellépéshez, a megelőzéshez szükséges intézkedések megtétele;
- ❖ a nemekhez kötődő sztereotípiák visszaszorításának támogatása;
- ❖ a nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőség politikájának stratégiai elve célkitűzéseinek megvalósításához elengedhetetlen változások szakmai megalapozása (képzés, intézményrendszer, nemekre érzékeny költségvetés, nemekre bontott adatgyűjtés).”

Az időskorú népesség felkarolása

Az öregedés folyamatként kezelendő, és ekképpen az nem köthető egy életkorhoz vagy eseményhez. Az öregedés tehát nem a nyugdíjba vonulással, de nem is egy bizonyos életkor elérésével kezdődik. Az aktív öregedés ugyanis az a folyamat, amely az egészség, a társadalmi részvétel és a biztonság lehetőségei között az optimális egyensúlyt megtalálja, hogy az emberek megtarthassák megszokott életminőségüket az öregedés folyamatában.

A Bizottság az „Európa 2020 – Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés stratégiája” című, 2010. március 3-i közleményében hangsúlyozta, hogy a társadalmi kohézió és a nagyobb termelékenység érdekében az Unió számára fontos az egészséges és aktív időskorú népesség támogatása. A hazai időspolitikai célkitűzései hosszú távúak²¹, a jelenre és a jövőre is fókuszálnak. Legfőbb céljai között szerepel:

- a születéskor várható élettartam növekedésének elősegítése,
- az egészségben eltöltött évek számának növelése,
- az aktív élet fenntartása,
- az időskori jövedelembiztonság megteremtése,
- **a társadalmi integráció erősítése**, a különböző szolgáltatások (egészségügyi, szociális, oktatási, kulturális stb.) összehangolása az idősödők és idősek szükségleteinek és érdekeinek figyelembevételével,
- az idősek digitális írástudatlanságának csökkentése és élethosszig tartó tanulásának támogatása a digitális tananyagok hozzáférhetőségének biztosításával,
- az aktív idősödés feltételeinek erősítése, amely nem csupán a fizikai aktivitást, a munkaerőpiacon maradást jelenti, hanem a társadalmi, kulturális, civil életben való aktív részvételt is,
- az idősödési folyamat „menedzsmentjének” elterjesztése már fiatal korban,
- a társadalmi szemléletváltás az idősödésnek mind a gazdasági, mind a társadalmi megítélését és megélését illetően.

²¹ A tevékeny időskor és a nemzedékek közötti szolidaritás európai évének Magyarországi Programja

Az életkor meghosszabbodásából adódó következmények Magyarországon nem problémaként, hanem kihívásként definiálódnak. Az életkor előrehaladása nem a veszteségek halmozódását jelenti, hanem esélyeket az alkalmazkodásra, változásra, esélyeket új örömforrások megtalálására. Cél, hogy olyan individuális és társadalmi részvételi aktivitásnövekedést lehessen elérni, amely széleskörű lehetőséget kínál munkára, közösségi cselekvésekre és a kreativitás kibontakoztatására, ezzel is segítve az idősekről alkotott szemlélet pozitív változását.

A HFS intézkedései hozzájárulnak a térség esélyegyenlőségi programjának

5.2 Környezeti fenntarthatóság

Magyarország hosszú távú jövőképét az Országgyűlés által 2013 tavaszán a 18/2013. (III.28.) OGY határozattal elfogadott Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégia fogalmazta meg. A jövőkép a négy alapvető erőforrás (az emberi (humán), a társadalmi, a természeti és a gazdasági erőforrások) fényében fogalmazta meg vízióját a jövő Magyarországra.

Ennek a jövőképnek az elsődleges tényezője²² „egy olyan harmonikus, értékkövető és értékőrző magyar társadalom ..., melyben a boldogulás alapja - az anyagi értékek mellett - az értékteremtő munka, az egészség, a tudás, az erkölcs (mely többek között hiten, bizalmon és tiszteleten alapul), valamint a családi, közösségi és a nemzeti összetartozás, továbbá a globális felelősségvállalás”. Ebben a társadalomban fontos érték többek között a mértékletesség és a takarékoság, az értékalapú gondolkodás és cselekvés, illetve a megtakarítás fontosabb a fogyasztásnál.

A környezet- és természetvédelemhez közvetlenül kapcsolódva a következők kerültek megfogalmazásra a jövőképben. „A gazdaság az ökológiai korlátain belül működik. A fenntartható fejlődés a természeti erőforrásokkal való olyan tartós, értékvédő gazdálkodást jelent, amely lehetővé teszi az emberek boldogulását anélkül, hogy a gazdasági fejlődés lerombolná a sokféleséget, a komplexitást és az ökoszisztéma-szolgáltatásokat. Az emberek tisztelik a természetet, természeti értékeinket, a helyi közösségek felismerik a rendelkezésükre álló természeti erőforrásokból adódó lehetőségeiket, termelésüket, energiafelhasználásukat és fogyasztásukat erre alapozva szervezik meg. ... A lokális ökológiai problémákra, kihívásokra a helyi közösségek és alsóbb szintű kormányzatok adnak választ, míg a központi kormányzat kezeli a nemzeti jelentőségű problémákat. A gazdasági, tudományos és intézményi innovációk hathatósan segítik a megoldások megtalálását.”

A Velencei-tó LEADER HACS területe kivételes természeti adottságok, gazdag természeti örökség, kiemelkedő táj-természeti értékek, és ökológia rendszerek jellemzők. A térségben a természeti és épített táji értékek jelentős turisztikai vonzerőt képviselnek, védelmük az élő és megújuló természeti erőforrások érdekében is fontosak. A megőrzött természeti környezet az itt élők és az ide látogatók részére is megteremti a „testi-lelki harmónia”(Cooper), a rekreáció és egészség turizmus alapjait. A fejlesztési programok a meglévő, működő erőforrásokra támaszkodnak, a minőségi innovatív turisztikai programkínálat, a hozzá kapcsolódó gazdasági fejlesztések biztosítják a táj és természeti értékek és környezeti terhelés védelmét, a háttér települések bekapcsolódását az egyenletes turisztikai terhelés kialakításában. A Velencei-tó tájvédelmi-természetvédelmi jelentősége kiemelkedő az összes értéktípust figyelembe véve, országos szinten is. Az értékességét, egyediségét az alábbiak indokolják:

²² 27/2015. (VI. 17.) OGY határozat a 2015–2020 közötti időszakra szóló Nemzeti Környezetvédelmi Programról

ex lege védett szikes tó és láp; országos jelentőségű védett természeti területet van rajta, amely egyben nemzetközi jelentőségű Ramsari terület, Európai Unió jelentőségű Natura 2000 terület; az Országos Ökológiai Hálózat magterülete, országos / térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezetének része; a tó vízfelületének és mozaikos nádasainak látványa az elsődleges tájképi érték; értékes élőhely számos védett állatfaj számára; halász „csapásai” kultúrtörténeti emlék. A társadalom és gazdaság nagymértékben függ a jó minőségű természeti és környezeti erőforrásoktól, a fenntarthatóság és a szemléletformálás szükségessége megjelent a HFS előkészítése során, a swot analízis, és a kérdőíves lekérdezések²³, és a projektötletek utalásaiban.

A HFS egyik meghatározó eleme – az elkövetkező évek legfontosabb beruházásához kapcsolódik, Velencei-tó partfal rekonstrukciója, a védművek, kikötők felújítását és a vízgyűjtő terület rekonstrukcióját érintő projekt, amely biztosítja a környezeti fenntarthatóság alapjait a térségben. A hatékony erőforrás gazdálkodás, a táji természeti értékek megőrzéséhez kapcsolódik a HFS több intézkedése.

A lakosság környezet és egészségtudatosságának növelése magával vonja a természeti környezet és így a vidéki táj rekreációs célú felértékelődését. Az irányított modell egészségturizmussal nem csak az itt élők életminősége javul, hanem a szolgáltatásokat igénybe vevő ide látogatóké is. A térség fenntartható fejlesztése kapcsolt szolgáltatások bevezetését is feltételezi, hálózat és kapcsolatépítéssel, tájékoztatókkal, fórumokkal, konferenciákkal, kiadványokkal vonjuk be a lakosságot és a turistákat a természeti erőforrások védelmére, és a fenntarthatóság érdekében.

A HVS is kiemelten kezelte a fenntarthatóság együttműködések létrejöttét amelyet szélesíteni kíván a most formálódó HFS. A tervezés során igyekeztünk megszólítani azokat a helyi szervezeteket, amelyek tevékenységi körükben felvállalják a fenti feladatokat és aktívan közreműködnek azok megvalósításában. Ezzel együtt már a stratégiaalkotás folyamatában ösztönözzük azon prioritások kialakítását, amelyek a természeti erőforrások védelmét, éghajlat megővését támogatják. Külön hangsúlyt fektettünk jó példák megismertetésére, pl. Zöldutak, Szelíd térségfejlesztési gyakorlatok bemutatására amellyel impulzusokat adhatunk a jövőbeni projektek létrehozására.

A megvalósuló projektek nyomon követését és monitoringját a LEADER felhívásokban kívánjuk szabályozni. A 2014-2020 programozási időszakban a fenntarthatóság horizontális szempont kereteit a 1303/2013/EU rendelet I. melléklet 5. szakasz, és a Partnerségi Megállapodásban foglalt követelmények határozzák meg.

A tervezett fejlesztések alapvető célja e vonzó értékek megőrzése, és a környezet-, valamint a természetvédelmi érdekekkel összehangolt turisztikai célú rehabilitálása, erősítése, fejlesztése. A Velencei-tó kiemelt üdülőkörzetben olyan természeti, táji, kulturális értékek és egyben turisztikai vonzerők koncentrálnak, amelyek megővésének, ill. fennmaradásának biztosítása országos és nemzetközi érdek. A „fenntartható fejlődés” elve szerint el kell érni, hogy a Velencei-tó térség egyrészt, mint biológiai sokféleséget reprezentáló természeti, táji környezet, másrészt, mint turizmust befogadó és magas szinten kiszolgáló kiemelt régió mindkét követelménynek maradéktalanul megfeleljen.

²³ Kérdőív- HFS megvalósítás alapkérdései

6. A HFS integrált és innovatív elemeinek bemutatása

A HFS-ben megfogalmazott célok eléréséhez szükséges a leendő projekt gazdák felkészítése a LEADER alapelvek alkalmazására, a LEADER megközelítés speciális de jól működő elvárásaira. A HVS sikerének köszönhetően, térségben sok új projektgazda csatlakozott a már tapasztaltabb sikeres projekteket megvalósítók mellé projektötleteikkel. A Fórumokon, bemutatókon tudatosítjuk, hogy az a pályázó, aki LEADER projektet szeretne megvalósítani, élhet a LEADER módszer minden előnyével, de vállalnia kell az ezzel járó alapvető speciális kötelezettségeket is, amelyek a projekt „LEADER-szerűségére” vonatkoznak, így az integrált, innovatív, hálózati megközelítést saját projektjén keresztül.

- Innovátor:
 - Új, eddig lefedetlen területekre lép be (nem csak mezőgazdaság!)
 - Új, eddig nem bevont erőforrásokat hasznosít (értékesítési bevétel, önkéntesség, magántulajdonú ingatlan, adomány)
 - Új, eddig nem létező kapcsolatokat, hálózatokat épít ki (termelő – fogyasztó, város-vidék, környezeti fenntarthatóság, szemléletformálás)

A HFS figyelembe veszi a megváltozott piaci környezetet, azokat a térbeli elvárásokat, amelyeket a különböző tervezési szintek megfogalmaztak a Velencei-tó térségével, és versenyképességével kapcsolatban. Ahhoz, hogy eredményesen tudjon prosperálni a HFS és a létrejövő új projektek, új módszerek felismerésére és használatára van szükség. A tervezés során több alkalommal a „szomszédolás” program keretében sikeres LEADER programokat, megközelítéseket, a LEADER Klubban pedig saját és más térségek minta hálózati projektjeit mutattuk meg film vetítéssel, előadókkal, szakértők bevonásával, hogy gyakorlati példákkal segítsük a tervezést.

A Helyi Fejlesztési Stratégiai megközelítés egyik alapvető stratégiai elve az innováció szorgalmazása, a LEADER program megvalósítása során. A fejlesztési források alacsony volta, igazán akkor hasznosítható jól, ha kreativitással, innovációval olyan egyedi sajátosságokkal rendelkező projektek valósulhatnak meg, amelyek egyrészt minta értékűek, mások számára bemutathatóak, másrészt figyelemfelkeltőek, egyediségükkel segítik az integrációt, a hálózatosodást.

Az innováció minél szélesebb értelmét véve jelentheti egy új termék, egy új folyamat, egy új szervezet vagy egy új piaci stratégia bevezetését, ami egyaránt érvényes a megvalósítóra és a térségre.

- mint vidéki terület, új módokat találjunk versenyképességük fenntartására, növelésére
- a lehető legjobban használjunk ki adottságainkat
- választ találjunk az előttünk álló kihívásokra

A LEADER program a társadalmi-gazdasági szereplők együttműködését ösztönzi az olyan javak és szolgáltatások létrejötte, fejlesztése érdekében, amelyek a lehető legnagyobb hozzáadott értéket biztosítják a vidéki területeken.

A LEADER nem egy ágazat fejlesztési programja: a helyi fejlesztési stratégiának több ágazatra ki kell terjednie, a tevékenységek számos formáját együtt kezelve. A helyi akciókat és projekteket tehát úgy kell összekapcsolni és koordinálni, mint egy összetartozó egészet. Az integráció mindemellett érinthet egyetlen ágazatban megvalósuló fejlesztéseket, de a környezeti kölcsönhatásokat, a különböző érintett gazdasági, társadalmi, kulturális szereplők és ágazatok közötti kapcsolatokat mindig célszerű figyelembe venni.

A hálózati működés magában foglalja az eredmények, tapasztalatok, eljárások és módszerek cseréjét az EU-n belüli, vidékfejlesztésben érintett LEADER akciócsoportok, vidéki térségek, közigazgatási és egyéb szervezetek között, függetlenül attól, hogy közvetlenül LEADER kedvezményezettek-e. A hálózati működés a jó gyakorlatok átadásának, az innováció elterjesztésének és az egymás iránti nyitottságra való építésnek az eszköze. Mivel kapcsolatot, működő összeköttetést alakít ki az emberek, a projektek és a vidéki térségek között, segíteni tud bizonyos vidéki régiók elszigeteltségének lebontásában.

A cél tehát az, hogy a HFS ösztönözze, támogassa, kiaknázza, megossza és hálózatossítsa a helyi problémákra és szükségletekre adott újszerű, előremutató és vállalkozó szellemű megoldásokat, és a HFS-ben megfogalmazott célok, speciális célok, intézkedések, összegzik, hogy mindezek érdekében milyen kezdeményezéseket tesz, milyen megközelítést alkalmaz a HACS.

Pl.: Innováció: a kreativitás sok esetben pótolja a források szűkösségét. A kedvezményezett a projekt megvalósítása során új megközelítést alkalmaz amelynek elterjesztése mások számára mintául szolgálhat. A kedvezményezett a projekt megvalósítása részeként javítja tevékenységét –újszerű megoldásokat valósít meg, ami a térség szempontjából meghatározó lehet.

A kedvezményezett a projekt megvalósítása részeként javítja tevékenységét a természeti erőforrásokkal, az energiával való gazdálkodást tekintve - megújuló energia alkalmazásával.

Integrált és ágazatközi fellépések

A projekt hozzájárul a jogosult településeken a gazdasági vagy társadalmi fejlődéshez és a térség szempontjából fontos, a helyi stratégiában meghatározott gazdasági vagy társadalmi igényt elégíti ki.

A projekt hozzájárul a helyi akciócsoport területén a kulturális örökségi értékeinek megőrzéséhez vagy újak teremtéséhez.

A projekt hozzájárul a Velencei-tó LEADER HACS településeinek társadalmi fejlődéséhez és a térség szempontjából fontos, a helyi stratégiában meghatározott társadalmi igényt elégíti ki a közösségi projekt fejlesztésével.

Hálózatépítés és együttműködés

A projekt tartalmaz szférák és/vagy ágazatok közötti és/vagy ágazaton belüli együttműködést a jogosult településeken belül.

A kedvezményezett által javasolt projekt megvalósításának alapvető eleme a helyi akciócsoport területén működő szervezetekkel való együttműködés. A program megvalósításához több szervezet összehangolt munkája szükséges.

A kedvezményezett által javasolt projekt megvalósításának meghatározó eleme a helyi akciócsoport területén működő szervezetekkel való együttműködés, a helyi összetartozás, a térségi hagyományok megőrzése, valamint a Velencei-tó térségének népszerűsítése és bemutatása céljából. A projekt kapcsolódik a Velencei-tó helyi termék, helyi szolgáltatás, helyi érték hálózat megvalósításához.

A HACS településein jelenleg is nagyon sok szolgáltató, termelő vállalkozás, turisztikai vonzerő vagy helyi termék előállító jelen van és működik. De a megváltozott új pénzügyi keretek, irányok, új szemléletmódot, új megközelítést kívánnak. A HFS célja az új irányok felvezetése, amely mögé minden érintett valamilyen szerepvállalással be tud kapcsolódni, önmaga helyét és szerepét, fejlesztési

mozgásterét meghatározva. A HFS innovációja elsősorban abban fogalmazható meg, hogy a stratégia-alkotással megteremti, és keretet ad a közös fejlesztési irányoknak. Erre épülve a HACs már a konkrét fejlesztési tevékenységek során tudja ösztönözni, hogy a helyi fejlesztések az egyéb forrásokból finanszírozott projektekhez kapcsolódjanak, valamint saját hatókörben olyan beruházások valósuljanak meg, amelyek az integrált szemlélet megvalósulását segíthetik elő.

7. A stratégia beavatkozási logikája

7.1 A stratégia jövőképe

„VELENCEI-TÓ A TERMÉSZETES EGÉSZSÉG”

A Velencei-tó térsége a természeti és az emberek által alkotott értékek megőrzését, az emberek sokoldalú kikapcsolódása és rekreációja érdekében való szolgálatba állítását kívánja biztosítani magas színvonalon a térség lakóinak, vállalkozásainak érdekeit szem előtt tartva.

Jövőkép

A VELENCEI-TÓ A TESTI – LELKI - KÖRNYEZETI HARMÓNIA MEGTEREMTÉSE, A FENNTARTHATÓ, SPORT, REKREÁCIÓ ÉS EGÉSZSÉGTURIZMUS TURISZTIKAI MODELLJE MINTA CENTRUMA

7.2 A stratégia célhierarchiája

	Átfogó cél(ok)
1.	Folyamatosan megújulásra képes gazdasági környezet, minőségi, innovatív vállalkozások, magas színvonalú szolgáltatások
2.	Életminőség fejlesztés: Igényes élettér kialakítása alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférés elérhetőségével és javításával, vonzó vidéki élettér
3.	A közös örökség megőrzése a kulturális, történelmi, táji, és épített értékek, hagyományok megóvása és fenntartható bemutatása
4.	Szinergiák és együttműködések elősegítése a térség fejlődéséért

ÁTFOGÓ Célok:

1. Folyamatosan megújulásra képes gazdasági környezet, minőségi, innovatív vállalkozások, magas színvonalú szolgáltatások
Stabil jövedelemszerzés, helyi vállalkozások életképességének elősegítése, annak tudatában, hogy csak új szemléletű, innovatív megközelítésekkel lehet versenyben maradni.
2. Életminőség fejlesztés: Igényes élettér kialakítása alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférés elérhetőségével és javításával, vonzó vidéki élettér
Az elvándorlás megfékezése, a fiatalok helyben tartása, az itt élők elégedettsége érdekében szükséges a fejlődő, szépülő, és jól megközelíthető vonzó települések folyamatos szépítése, saját egyedi karakterük megtartása mellett. A háttértelepülések elérhetősége, bevonása a

térség központjának számító Velencei-tó idegenforgalmi jövedelemszerzési potenciáljának kibővítésébe.

3. A közös örökség megőrzése a kulturális, történelmi, táji, és épített értékek, hagyományok megóvása és fenntartható bemutatása.

A gazdag és kivételes, egyedi értékekkel rendelkező térség örökségeinek megőrzése, a fenntarthatóság és a jövő nemzedéke érdekében.

4. Szinergiák és együttműködések elősegítése a térség fejlődéséért.

A Velencei-tó igazodva a megfogalmazott országos jelentőségű elvárásokhoz saját szűk környezetén túl mutatva részese az ország exkluzív, egyedi és minőségi sport és turisztikai kínálatának.

Ssz.	Specifikus célok	Eredménymutatók megnevezése	Célértékek
1.	Helyi gazdaságfejlesztés vállalkozások megerősítéséért, fennmaradásáért, és megújulásáért	megerősödő működő vállalkozások, új szolgáltatások, helyi termékek bővülő kínálata	LEADER, GINOP, TOP, Bejárható Magyarország, VP
2.	Dinamikusan fejlődő települések a térség belső erőforrásainak és a hálózati együttműködéseknek köszönhető vonzó élettér biztosítása a jövő nemzedékének	hálózatos együttműködések kialakítása, közösségi együttműködések, egyedi települési attrakciók	LEADER, TOP, VP
3.	Fenntarthatóság A táji és épített, természeti és kulturális örökség és helyi identitás védelme, megőrzése, megújítása, fenntarthatóság biztosításával	Újszerű hálózati együttműködésen alapuló örökség megőrzési, és szemléletformálási programok	LEADER, KEHOP, REL
4.	Modell értékű turizmus fejlesztés, innovatív turisztikai szolgáltatásokkal: fenntartható rekreációs, sport, és egészség turizmus megvalósításával	Turisztikai termékfejlesztés rendszerébe illeszkedő, egyedi minta értékű projektek, mint vonzerő	GINOP, TOP, LEADER, VP

Specifikus célok:

1. **Helyi gazdaságfejlesztés vállalkozások megerősítéséért, fennmaradásáért, és megújulásáért**

A meglévő vállalkozások megerősödésével növekedhet a helyben foglalkoztatás (nők munkaerőpiacra történő visszatérésének növekedési esélye, az újonnan induló vállalkozások növelik a különböző szektorok kibővülését, elérhetővé teszik a helyben élők és az idegenforgalommal megnövekedett igényeinek kielégítését.

A régióban az új mikrovállalkozások létrehozásával, illetve a működő mikrovállalkozások beruházásainak, műszaki technológiai fejlesztésének eredményeképpen a gazdaságon kívül végzett tevékenységgel fenntarthatóvá válnak a vállalkozások.

A gazdasági szereplők hálózatba tömörülésével növelhető a szolgáltatások színvonala, és az idegenforgalomból, turizmusból származó bevételek helyben maradnának. Helyi mezőgazdasági termékek, gyümölcs, zöldség, szőlő ágazat fejlesztése.

Nő a helyi termékek kínálata, az értékesítés elősegíti a helyben élők foglalkoztatását, a bio termesztés elterjedése is megindulhat szélesebb körben, amivel a táj terhelhetősége csökkenthető.

2. Dinamikusan fejlődő települések a térség belső erőforrásainak és a hálózati együttműködéseknek köszönhető vonzó élettér biztosítása a jövő nemzedékének

A rendezett, hagyományokat tükröző egyedi karakterekkel bíró településkép (és felüdülést, esztétikai élményt adó tájkép) védelme és kialakítása, egy jelentős részben turisztikai szolgáltatásokra alapozott térségi fejlesztés során alapvető kívánalom. Az igényes élettér a települések demográfiai helyzete, népességmegtartó képessége tekintetében is fontos szempont, továbbá a kreatív, szellemi tevékenységet, folyamatos inspirációt igénylő tevékenységek betelepülésnek is kedvez. A megfelelő környezetminőség az életminőség meghatározó tényezője, ezáltal a környezetvédelmi szempontoknak a távlati fejlesztések minden fázisában meg kell jelenniük.

3. Fenntarthatóság A táji és épített, természeti és kulturális örökség és helyi identitás védelme, megőrzése, megújítása, fenntarthatóság biztosításával

A „fenntartható fejlődés” elve szerint a térség terület-felhasználásában az ökonómiai és ökológiai egyensúlyt biztosítani kell. Maga a Velencei-tó, a természetvédelmi területei, a geológiai képződményei mind arra köteleznek bennünket, hogy védjük, ápoljuk és emellett a fenntartható bemutatást is biztosítsuk. A természeti, történelmi tájkép, látnivalók bemutatathatóvá tételével új tanösvények (történelmi, kulturális) alakíthatók, a különleges egyedi attrakciók pihenőhelyek létesítésével, információs táblarendszerek, kiadványok meglétével növelik a turisztikai és rekreációs kínálatot, elősegítik a tájékozódást, környezettudatosságot generálnak. A térség táji, természeti értékeinek meglévő és tervezett bemutatási formáinak összehangolásával (térségi interpretációs stratégia kialakításával) az értékek védelme erősíthető, a turisták tartózkodási ideje növelhető a térségben, az egyes attrakciók vonzereje összeadódik. A vonzó értékek megőrzése, és a környezet-, valamint a természetvédelmi érdekekkel összehangolt turisztikai célú rehabilitálása és a vonzási értékek erősítése, fejlesztése hozzájárul a fenntarthatósághoz. A szemléletformálás erősítése közös cél a térségben.

A térség örökségvédelmi értékei megújulnak, bekapcsolódásuk, bemutatathóságuk jelentősen hozzájárul a turisztikai kínálat bővítéséhez, a gazdaságfejlesztésben meghatározott célokat elősegítik, megvalósul a megörökítés és átmentés a következő nemzedékek számára, templomok, táji örökséget képviselő épületek, történelmi, kulturális jelentőségű épületek felújításával, érték mentésével fenntarthatóságuk biztosítható lehet.

A térség megújuló energiáinak felhasználási lehetőségei kiaknázatlanok. A célkitűzéshez sorolt intézkedések a turistaút hálózatok kialakítását, a turisztikai attrakciók kialakítását, a megújuló energiaforrások felhasználásának ösztönzését és innovatív fejlesztését célozzák meg, megerősítve az együttműködéseket. A lakosság környezet és egészségtudatosságának növelése magával vonja a természeti környezet és így a vidéki táj rekreációs célú felértékelődését.

4. Modell értékű turizmus fejlesztés, innovatív turisztikai szolgáltatásokkal: fenntartható rekreációs, sport, és egészség turizmus megvalósításával

A Velencei-tó térségének fejlődését meghatározzák az országos szakpolitikai elvárások, ezt a Helyi Fejlesztési Stratégiában kiegészítő jelleggel, katalizátorként egyedi, minta értékű projektekkel szeretnék megvalósítani. A térség turisztikai fejlesztésének nem a hazai kínálatban már jelen lévő szolgáltatások, attrakciók átvételében kell megnyilvánulniuk, hanem a vonzástényező egyediségét adó, helyi adottságok ésszerű kihasználásában, újszerű megoldásokkal.

Rekreációs, sport és egészségturisztikai innovatív szolgáltató programcsomagok új lehetőségeket teremtenek, gazdaságosabbá tehetik az egynapos turisták költségeit, így nemcsak a helyben élőknek, hanem az idelátogatóknak is új turisztikai termékínálatot biztosítanak a térségben.

A turizmusnak, mint a térség meghatározó kitörési lehetőségének jelentős multiplikáló hatása van. A minőségi és innovatív turisztikai szolgáltatások fejlesztése hozzájárul a térség gazdasági szerkezetének átalakításához, fejlesztéséhez. A turizmusból származó jövedelem erősíti a helyi gazdaságot, ezáltal hozzájárul az életminőség javításához.

Az irányított modell egészségturizmussal nem csak az itt élők életminősége javul, hanem a szolgáltatásokat igénybe vevő ide látogatóké is.

	Intézkedések (beavatkozási területek)	Melyik specifikus cél(ok)hoz járul hozzá ²⁴					
		1.	2.	3.	4.	5.	6.
1.	Minőségi, innovatív szolgáltatás fejlesztés, vállalkozás élénkítés	x			x		
2.	Innovatív minta értékű turisztikai fejlesztések	x			x		
3.	Értékmentés a vidéki életminőség fejlesztése		x	x	x		
4.	Velencei-tó Helyi termék, helyi szolgáltatás, helyi érték	x	x	x	x		
5.	Megőrzendő örökség, Értékmentés együttműködésben		x	x			

Összességében az a cél, hogy elsősorban azok a fejlesztési elképzelések valósuljanak meg,

- amelyek hozzájárulnak az általános célok megvalósításához
- valamilyen módon kapcsolódnak a Velencei-tó térségének kijelölt felzárkóztatási programjához, (OTK, Funkcionális térségek, Bejárható Magyarország, Nemzeti Kastélyprogram, stb.)

²⁴ Egy intézkedés több célhoz is hozzájárulhat. Jelölje X-szel!

- támogatják a turisztikai termékfejlesztéseket, az egyedi egyedülálló megközelítéseket (sport, rekreáció, aktív, szelíd turizmus, kultúra, stb.)
- amelyek a legrövidebb időszak alatt biztosíthatják: a települések identitásának növelését,
- a települések idegenforgalmi bekapcsolódását a turizmusba, a rekreációs lehetőségek széles skáláját biztosítják
- új innovatív szolgáltatások, amelyek hatással vannak a helyi vállalkozások megerősítésére
- felgyorsítják a háttértelepülések felzárkóztatását mind a gazdasági élet mind az idegenforgalom területén
- a helyi táj, vonzerő egyediségét, kihasználva erősítik az együttműködések
- szervesen kapcsolódnak az elmúlt években létrejött turisztikai attrakciókhoz, új nagyobb beruházásokhoz, kapcsolódnak az elkövetkező évek új fejlesztéseihez, ezzel is elősegítve az élménylánc megvalósulását, kiegészítve új innovatív szolgáltatásokkal
- támogatják az egynapos turizmus jövedelem termelőképességét, a „négy évszakos” turizmus és a szezonhosszabbítás lehetőségét elősegítik, a Tó arculatát meghatározzák, és a térség ismertségét növelik
- a helyi termékek, bor, gasztronómia, hagyományőrzés hálózati együttműködését támogatják.

A fejlesztések alapvető célja e vonzó értékek megőrzése, és a környezet-, valamint a természetvédelmi érdekekkel összehangolt turisztikai célú rehabilitálása, erősítése, fejlesztése. A Velencei-tó kiemelt üdülőkörzetben olyan természeti, táji, kulturális értékek és egyben turisztikai vonzerők koncentrálnak, amelyek megóvásának, ill. fennmaradásának biztosítása országos és nemzetközi érdek. A „fenntartható fejlődés” elve szerint el kell érni, hogy a Velencei-tó térség egyrészt, mint biológiai sokféleséget reprezentáló természeti, táji környezet, másrészt, mint turizmust befogadó és magas szinten kiszolgáló kiemelt régió mindkét követelménynek maradéktalanul megfeleljen.

8. Cselekvési terv

8.1 Az intézkedések leírása

1, Minőségi, innovatív szolgáltatás fejlesztés, vállalkozás élénkítés

1.	Az intézkedés megnevezése	Minőségi, innovatív szolgáltatás fejlesztés, vállalkozás élénkítés
2.	Specifikus cél:	Helyi gazdaságfejlesztés vállalkozások megerősítésért, fennmaradásáért, és megújulásáért Modell értékű turizmus fejlesztés, innovatív turisztikai szolgáltatásokkal: fenntartható rekreációs, sport, és egészség turizmus megvalósításával
3.	Indoklás, alátámasztás	A Velencei-tó térségében sok vállalkozás csak a turisztikai főszezonban nyújt szolgáltatást, és jellemzően nem helyi vállalkozók által. A térségben alacsony az egész évben folyamatosan stabilan működő helyi vállalkozások száma, az intézkedés biztosítani szeretné a felzárkóztatást. A helyi vállalkozások többségére jellemző: mikro-vállalkozás, önfoglalkoztatás, kényszervállalkozás, pályázati inaktivitás, tőkehiány. A meglévő munkahelyek megtartása mellett új munkahelyek létesítése, a vállalkozások termék/szolgáltatás minőségi kínálatának bővítése, egész éves kiegyenlített bevétel elérése, és ezzel további tőke bevonás a cél. Az intézkedés támogatja az induló mikro-vállalkozások beindítását, különösen a térség szempontjából fontos hiányterületeken.

4.	A támogatható tevékenység területek meghatározása:	<p>a, A Velencei-tó LEADER HACS területén a térségi minőségi turizmus fejlődésének szempontjából fontos az egész évben működő szolgáltatások biztosítása, elérhető helyi lakossági és vállalkozói szolgáltatói igények biztosítása. Emellett a térség turisztikai termékfejlesztéséhez kapcsolódó sport, öko, aktív, vízi, és rekreációs szolgáltatásokhoz, a bor-és gasztronómia kultúrához kapcsolódó, épületek, strandok, szabadidős terek, vendéglátóhelyek, szálláshelyek fejlesztése, bővítése, korszerűsítése és eszközbeszerzése támogatható. A térség szempontjából jelentős egyedi turisztikai attrakciók kialakítása, amelyek erősítik a fenntarthatósági szemlélet elterjesztését, a turizmus új irányait, innovatív megközelítéseket alkalmaznak. Elősegítik a rekreációs lehetőségek széles kínálatának megismerését, verseny és tömeg sportok, a szabadidős tevékenységek elérhetőségét és hozzáférhetőségét a térségben. A minőségi szolgáltatás alapfeltétele a színvonalas infrastrukturális és technológiai háttér megteremtése.</p> <p>b, Hiányos a helyi termékek palettája, a helyi gazdálkodás visszaszorult, ösztönözni szeretnénk a helyi termék előállítókat, akik a VP. keretében nem támogathatók, akár közös együttműködésekre, REL előkészítésre, és célunk induló működő helyi termék előállítók feldolgozási kapacitás elindulásának segítése, meglévők továbbfejlesztésének támogatása.</p>
5.	Kiegészítő jelleg, lehatárolás	<p>Lehatárolás a GINOP-tól és a VP-től, hogy szolgáltatási szektorban akarunk támogatni, nem termelést (pl.: mezőgazdasági, élelmiszeripari termelést) b.) kifejezetten az induló tőkeszegény vállalkozások elindítását célozzuk és a további fejlesztést indukáló beruházásokat már meglévő és működő vállalkozások esetében (tovább tud fejlődni GINOP-ból, KEHOP-ból stb.) A mezőgazdasági, helyi termelők, kézművesek esetében pedig fejlődést segítő jelleg a meghatározó.</p>
6.	A jogosultak köre	<p>Induló vállalkozás, Magánszemély, Mikro-vállalkozások, Egyéni vállalkozó, Őstermelő, induló vállalkozás Konzorcium, Szociális szövetkezet</p>
7.	A kiválasztási kritériumok, alapelvek:	<p>A helyi partnerségek közötti hálózatépítés: Velencei-tó helyi termék, helyi szolgáltatás, helyi érték hálózati együttműködésben való részvétel. Olyan fejlesztések támogathatók, amelyek a térség adottságaira fókuszálva a HFS-ben megfogalmazott célokra és szükségletekre reagálnak, kapcsolódnak a nagyobb térségi fejlesztésekhez, erősítik a partnerséget, az együttműködések. Innovatív, új szolgáltatások, valósulnak meg a turisztikai termékfejlesztésekre, lakossági igényekre válaszolva, meglévő szolgáltatások pedig új elemekkel bővülnek, a minőségi elvárásoknak megfelelően. A helyi termék paletta bővítése érdekében mintakertek, konzorciumi együttműködések létrehozása.</p>
8.	Tervezett forrás:	<p>80 350 000 1-4,5 millió forint támogatás aránya: vállalkozások: 50%,</p>
9.	A megvalósítás tervezett időintervalluma	<p>2016-2018</p>
10.	Kimeneti indikátorok:	<p>30 – 45 projekt</p>

2. Innovatív minta értékű turisztikai vonzerő fejlesztések

1.	Az intézkedés megnevezése	<p>Innovatív minta értékű turisztikai vonzerő fejlesztések</p>
----	----------------------------------	--

2.	Specifikus cél:	Modell értékű turizmus fejlesztés, innovatív turisztikai szolgáltatásokkal: fenntartható rekreációs, sport, és egészség turizmus megvalósításával Helyi gazdaságfejlesztés vállalkozások megerősítéséért, fennmaradásáért, és megújulásáért
3.	Indoklás, alátámasztás	Szinergiák és együttműködések elősegítése a gazdasági élet fejlődéséért lehetőséget ad a HFS alap gondolatának megvalósítására, miszerint a LEADER fejlesztések akkor tudnak hatékonyan érvényesülni ha szinergiában vannak a térség fejlődését meghatározó nagyobb beruházásokkal, fejlesztési tervekkel pl. kapcsolódnak a Velencei-tó és térsége, Váli-völgy, Vértes térsége funkcionális térség jövőképehez és egyéb a térség fejlődését meghatározó OP-hez: pl. Bejárható Magyarország, TOP, (részletesen: 4.3 A HFS-t érintő tervezési előzmények, programok, szolgáltatások) ezt a Helyi Fejlesztési Stratégiában kiegészítő jelleggel, katalizátorként egyedi, esszenciális minta értékű projektekkel szeretnénk megvalósítani. A térség turisztikai fejlesztésének nem a hazai kínálatban már jelen lévő szolgáltatások, attrakciók átvételében kell megnyilvánulniuk, hanem a vonzástényező egyediségét adó, helyi adottságok ésszerű kihasználásában, újszerű megoldásokkal.
4.	A támogatható tevékenység területek meghatározása:	A Velencei-tó térségében meghatározó új turisztikai megoldások támogatása érdekében, kerékpáros, vízi, öko, slow turizmushoz kapcsolódó innovatív egyedi megoldások, pl. sport és vízi turizmushoz, rekreációhoz kötődő, építés, épület felújítás, minőségi esszenciális vonzerő fejlesztés, tematikus utak, öko-házak, környezeti szemlélet formálást elősegítő a fenntarthatóságot előtérbe helyező minta értékű megoldások támogathatók, a minőségi szolgáltatás biztosítása érdekében építés, eszközök beszerzése, az élővilág, az aktív szabadidős, rekreációs tevékenységekhez kapcsolódó, egészségmegőrzést célul kitűző szolgáltatások kialakítása, fejlesztése, turisztikai szolgáltatás kialakításhoz kapcsolódó infrastrukturális beruházás, eszközbeszerzés.
5.	Kiegészítő jelleg, lehatárolás	lehatárolás a GINOP-tól és a VP-től, hogy szolgáltatási szektorban akarunk támogatni, nem termelést, kifejezetten az induló tőkeszegény vállalkozások elindítását célozzuk és a további fejlesztést indukáló beruházásokat már meglévő és működő vállalkozások esetében (tovább tud fejlődni GINOP-ból, KEHOP-ból stb.)
6.	A jogosultak köre	Induló vállalkozás, egyéni vállalkozó, mikro vállalkozás, kisvállalkozás, őstermelő, adószámmal rendelkező magánszemély, nonprofit vállalkozás,
7.	A kiválasztási kritériumok, alapelvek:	Innovatív, egyedi megvalósítások támogathatóak, amelyek minta értékű fejlesztést valósítanak meg, ami a térségben jó gyakorlatként bemutatható, ötletadó más fejlesztők részére is. A pályázó a Velencei-tó HACS területén székhellyel, telephellyel rendelkezik. A helyi partnerségek közötti hálózatépítés: Velencei-tó helyi termék, helyi szolgáltatás, helyi érték hálózati együttműködésben való részvétel. Olyan fejlesztések támogathatók, amelyek a térség adottságaira fókuszálva a HFS-ben megfogalmazott célokra és szükségletekre reagálnak, kapcsolódnak a nagyobb térségi fejlesztésekhez, erősítik a partnerséget, az együttműködések. Innovatív, új szolgáltatások, valósulnak meg a turisztikai termékfejlesztésekre, lakossági igényekre válaszolva, meglévő szolgáltatások pedig új elemekkel bővülnek, a minőségi elvárásoknak megfelelően.

		A pályázó vállalja, hogy a megvalósult fejlesztést nyílt nap, és PR anyagok megjelenésével bemutatja. Marketing költség 10%-ban elszámolható.
8.	Tervezett forrás:	45 millió forint projekt méret: 5-10 millió Forint támogatás aránya: 60%
9.	A megvalósítás tervezett időintervalluma	2016-2018
10.	Kimeneti indikátorok:	5-7 minta értékű vonzerő, attrakció fejlesztés valósul meg

3. Értékmentés a vidéki életminőség fejlesztése

1.	Az intézkedés megnevezése	Értékmentés a vidéki életminőség fejlesztése
2.	Specifikus cél:	Fenntarthatóság: A táji és épített, természeti és kulturális örökség és helyi identitás védelme, megőrzése, megújítása, fenntarthatóság biztosításával Dinamikusan fejlődő települések a térség belső erőforrásainak és a hálózati együttműködéseknek köszönhető vonzó élettér biztosítása a jövő nemzedékének Modell értékű turizmus fejlesztés, innovatív turisztikai szolgáltatásokkal: fenntartható rekreációs, sport, és egészség turizmus megvalósításával
3.	Indoklás, alátámasztás	Az igényes élettér a települések demográfiai helyzete, népességmegtartó képessége tekintetében is fontos szempont, továbbá a kreatív, szellemi tevékenységet, folyamatos inspirációt igénylő tevékenységek betelepülésnek is kedveznek.
4.	A támogatható tevékenység területek meghatározása:	A megfelelő környezetminőség az életminőség meghatározó tényezője, a HFS-ben megjelölt célok érdekében, a térségi kiegyensúlyozott esélyegyenlőség érdekében, több célcsoportnak is helyet biztosító közösségi életterek létrehozása, és a turisztikai termékfejlesztésekhez kötődő, pl. sport, rekreációs szolgáltatások innovatív megvalósítását célzó, attrakciók létrehozásának és fejlesztésének a támogatása. Eszköz beszerzés és építés, felújítás egyaránt támogatható.
5.	Kiegészítő jelleg, lehatárolás	Az intézkedés kiegészítő jellegű, VP és TOP egyéb forrásaitól leválasztva
6.	A jogosultak köre	non profit szervezet, önkormányzat, egyház
7.	A kiválasztási kritériumok, alapelvek:	A támogatott projekteknek a HFS-ben megfogalmazott szükségletekre kell épülnie, hozzá kell, hogy járuljon a települések fejlődéséhez, lehetőség szerint a településkép javításához. A közösségi élet, szabadidő felhasználás új formáihoz, célcsoport orientáltan és újszerű együttműködésekhez. Velencei-tó helyi termék, helyi szolgáltatás, helyi érték hálózati együttműködésben való részvétel. Olyan fejlesztések támogathatók, amelyek a térség adottságaira fókuszálva a HFS-ben megfogalmazott célokra és szükségletekre reagálnak, kapcsolódnak a nagyobb térségi fejlesztésekhez, erősítik a partnerséget, az együttműködések. A pályázó vállalja, hogy a megvalósult fejlesztést nyílt nap, és PR anyagok megjelenésével bemutatja. A hálózati együttműködés mellett helyi, térségi civil szervezetekkel együttműködik. Marketing költség 20 %-ban elszámolható.
8.	Tervezett forrás:	a. 41 900 000 b. 80%-os támogatás

		c. minimum 1 millió Ft maximum 4,5 millió Ft
9.	A megvalósítás tervezett időintervalluma	2016-2018
10.	Kimeneti indikátorok:	16-20 projekt

4. Velencei-tó Helyi termék, helyi szolgáltatás, helyi érték

1.	Az intézkedés megnevezése	Velencei-tó Helyi termék, helyi szolgáltatás, helyi érték
2.	Specifikus cél:	Dinamikusan fejlődő települések a térség belső erőforrásainak és a hálózati együttműködéseknek köszönhető vonzó élettér biztosítása a jövő nemzedékének Modell értékű turizmus fejlesztés, innovatív turisztikai szolgáltatásokkal: fenntartható rekreációs, sport, és egészség turizmus megvalósításával
3.	Indoklás, alátámasztás	„Velencei-tó helyi termék, helyi szolgáltatás, helyi érték” hálózati együttműködés kiterjesztése új szereplők bevonása az együttműködésekbe, hiányterületeken alapuló szolgáltatás fejlesztés, humánerőforrás mobilizálás
4.	A támogatható tevékenység területek meghatározása:	Közösség építő programok helyszíneinek biztosítása, civil szervezetek működésének és közösségépítő tevékenységeinek támogatása, közösségi szabadidős tevékenységek elősegítése a HFS-ben meghatározott célok elérése érdekében. Elsősorban a sport, rekreációs tevékenységek helyszíneinek és eszközeinek biztosítása, szabadidős fitnesz, workout programok egységes bevezetése a településeken, amelyek egymásra épülve tematikus útként funkcionálva „ Bejárható Velencei-tó „ programot biztosítanak a helyiek, és látogatók részére. Az egészséges, élhető vidék egészségtudatos formálása civil szervezeteken keresztül, és ifjúsági közösségi karakterisztikus programok kialakítása amely a fiatalok közösségi részvételét is biztosítja.
5.	Kiegészítő jelleg, lehatárolás	Az intézkedés keretében olyan tevékenységek támogathatók, amelyek kapcsolódnak a „Bejárható Magyarország” jármódjaihoz, de abból nem támogathatók, és elkülönülnek a TOP és VP. céljaitól, illetve más forrásból nem támogathatóak. A fejlesztések összhangban vannak a HFS-ben megfogalmazott elvárásokkal.
6.	A jogosultak köre	nonprofit, egyház, önkormányzat
7.	A kiválasztási kritériumok, alapelvek:	Együttműködések rendelkezésre állása, „ <i>Velencei-tó helyi termék, helyi szolgáltatás, helyi érték</i> ” hálózati együttműködés
8.	Tervezett forrás:	összes allokált forrás: 25 000 000.-Ft a támogatás aránya: 80% projektméret korlátai: 1-4,5 millió forint a támogatás módja:
9.	A megvalósítás tervezett időintervalluma	2016-2017-2018
10.	Kimeneti indikátorok:	5-20 projekt

5. Megőrzendő örökség együttműködésben

1.	Az intézkedés megnevezése	Megőrzendő örökség együttműködésben
2.	Specifikus cél:	Dinamikusan fejlődő települések a térség belső erőforrásainak és a hálózati együttműködéseknek köszönhető vonzó élettér biztosítása a jövő nemzedékének Fenntarthatóság: A táji és épített, természeti és kulturális örökség és helyi identitás védelme, megőrzése, megújítása, fenntarthatóság biztosításával
3.	Indoklás, alátámasztás	Humán erőforrás fejlesztés: a versenyképes gazdaság, tudás és műveltség növelésével, térség specifikus fejlesztési programok indításával. A helyi civil összefogások biztosítják a térség társadalmi kohézióját. Ehhez szükséges a civil szervezetek infrastruktúrájának, eszközállományának megteremtése, annak érdekében, hogy megfogalmazott céljaikkal hatást tudjanak kiváltani a térség társadalmi mobilitására. A célkitűzéshez sorolt intézkedések a nonprofit szervezetek eszközbeszerzését, a térségi hagyományokat bemutató terek kialakítását, a térség turisztikai hasznosítását, összefoglalva közösségi célú fejlesztéseit, valamint programok megtartását célozzák meg. A fiatalok helyben tartására irányuló minta értékű fejlesztés is támogatható. Olyan egyedi fejlesztések valósulhatnak meg amelyek mintaprojektként definiálunk, több szervezet összefogásával.
4.	A támogatható tevékenység területek meghatározása:	Olyan tevékenységek támogathatók amelyek kapcsolódnak az egyedi, innovatív attrakció fejlesztésekhez és a HFS-ben feltárt térségi szükségletekre és hiányterületekre irányulnak. Hálózati együttműködésben megvalósuló közösségi programjaikkal, fejlesztéseikkel hatással vannak a térségre, követhető minta projekteket valósítanak meg. A szemléletformálást elősegítő programok a környezeti fenntarthatóságot szem előtt tartva mozgósítják a célcsoportokat. Hozzáadott értékkel biztosítják a térség értékeinek fennmaradását.
5.	Kiegészítő jelleg, lehatárolás	Egyéb operatív programokból nem megvalósítható tevékenységeket szorgalmazunk, amelyek más területeken már példaértékűen bizonyítottak: pl. Szelíd térségfejlesztési programok, Zöldutak, Fecskeházak, ifjúsági képesség, készségfejlesztési programok.
6.	A jogosultak köre	nonprofit, egyház, önkormányzat
7.	A kiválasztási kritériumok, alapelvek:	<i>„Velencei-tó helyi termék, helyi szolgáltatás, helyi érték” együttműködésben</i>
8.	Tervezett forrás:	összes allokált forrás: 40 000 000.-Ft a támogatás aránya: 80% projektméret korlátai: 1-10 millió forint a támogatás módja:
9.	A megvalósítás tervezett időintervalluma	2016-2017- 2018 folyamatos
10.	Kimeneti indikátorok:	4-12 együttműködésen alapuló minta értékű projekt

8.2 Együttműködések

Térségek közötti-nemzetközi

1.	Együttműködések	Vadkacsa kerékpáros MEGÁLLÓHELYEK LÉTREHOZÁSA A VELENCEI-TÓNÁL ÉS A VÁLI VÖLGYBEN
----	------------------------	--

2.	Specifikus cél:	Modell értékű turizmus fejlesztés, innovatív turisztikai szolgáltatásokkal: fenntartható rekreációs, sport, és egészség turizmus megvalósításával
3.	Indoklás, alátámasztás	<p>A VADKACSA KERÉKPÁROS TÚRAÚTVONAL, INNOVATÍV KERÉKPÁROS MEGÁLLÓHELYEK LÉTREHOZÁSA A VELENCEI-TÓNÁL ÉS A VÁLI VÖLGYBEN projekt megvalósítása bebizonyította, hogy az összefogás, a példaértékű együttműködés olyan folyamatokat indít el, amely túlmutat a térségen, országos ismertséget és követendő mintát teremt. Egyéb fejlesztéseket generál, megteremti az alapokat további együttműködésekre, a 2014-2020-as programozáshoz kapcsolódó tervezésekkel összhangban előremutató megvalósíthatósági alternatívát kínál.</p> <p>A projekt szorosan kapcsolódik a Bejárható Magyarország Programjához, elősegíti a további fejlesztések megvalósítását.</p> <p>A további minta értékű fejlesztésekkel lehet bővíteni a programot a Budapest-Balaton épülő kerékpárút mentén.</p> <p>Gazdasági hatások: a kerékpáros pihenőhelyekre, megállókra több szolgáltatás ráépült. Kerékpárkölcsonzók, szervizek, vendéglátóhelyek, szállásadók, szolgáltatók profitáltak a többirányú fejlesztések alapjaira épült új innovatív megközelítésekre.</p> <p>A projekt egyik fontos célja, volt, hogy a döntéshozók figyelmét felhívja Velencei-tó-Váli-Völgy átjárásának megoldatlan problémáira. A két szomszédos térség látogathatóságának (kerékpárút, földút-közút hiánya-Pázmánd-Vereb-Kajászó-Vál) jövőbeni biztosítása, hogy ne csak a 7-es úton kerülővel lehessen közlekedni.</p> <p>A Vadkacsatúra kerékpáros rendezvény átjutást biztosított Váli-völgybe is, az első 2014.évi hagyományteremtő rendezvény 2015-ben is nagy tömegeket vonzott</p>
4.	az együttműködések tématerületei	országos kerékpártúra, rendezvény, infrastruktúra biztosítása, hiánypótló kiadványok, fiatalok szemléletformálása, képzés

1.	Együttműködések	Halkavalkád
2.	Specifikus cél:	Modell értékű turizmus fejlesztés, innovatív turisztikai szolgáltatásokkal: fenntartható rekreációs, sport, és egészség turizmus megvalósításával
3.	Indoklás, alátámasztás	<p>A Velencei-tó Térségfejlesztő Közhasznú Egyesület, mint koordináló szervezet irányításával megvalósuló projekt célja, hogy létrejöhhessen egy közös, térségeken átnyúló, a horgászturizmust, mint rekreációs tevékenységet széles körben népszerűsítő innovatív, vonzó új turisztikai termék, amely szervesen kapcsolódik a Helyi Fejlesztési Stratégiákhoz, és a megvalósult LEADER projektekhez. Az együttműködési projekt célja az ország különböző területén működő LEADER térségek együttműködésén alapuló, legjobb gyakorlatok megismertetését célzó országos ismertséget biztosító közös tevékenységek megvalósítása. A projekt célja, hogy összehangolja a különböző természeti adottságokkal rendelkező LEADER területek mentén tevékenykedő horgász, és civil egyesületek munkáját, növelje hatékonyságukat, élénkítse a nemzeti horgászturizmust, s ösztönözze a horgászatra épülő vállalkozások, munkahelyek létrejöttét, alternatívát,</p>

		<p>mintát nyújtson a Helyi és Térségi Turizmus meglévő szegmenseinek kibővítésére.</p> <p>A projekt közvetett célja: a halfogyasztás népszerűsítése, a horgászat, mint rekreációs tevékenység elterjesztése a hazai halkultúra erősödése és a lakosság halfogyasztásának növekedése</p> <p>A projekt a régiók vonzerejének fokozását tűzi ki célul a vizes-halás természeti turizmus, horgászat és ezek kulturális hagyományait érintő összehangolt tevékenységek elősegítésével, és azok fejlesztésével.</p>
4.	az együttműködések tématerületei	rendezvények, kiadványok, ifjúsági képzés, szemléletformálás,

1.	Együttműködések	Rejtett kincsek
2.	Specifikus cél:	Fenntarthatóság A táji és épített, természeti és kulturális örökség és helyi identitás védelme, megőrzése, megújítása, fenntarthatóság biztosításával
3.	Indoklás, alátámasztás	<p>A MEZŐFÖLD Helyi közösség Egyesület elindította 2015-ben A MEZŐFÖLD rejtett kincsei elnevezésű programját, melynek keretében feltérképezte a helyi amatőr művészeket és műveiket. Az összegyűjtött művekből egy kiadványt publikált, valamint egy vándorkiállításal egybekötött felolvasó estet is tartott a településeken.</p> <p>Ezt az elindított programot szeretnénk kibővíteni, egyrészt a Nemzeti Kastélyprogramhoz kapcsolódva (Dégi, és a dabasi Halász-kastély) Velencei-tó és Mezőföld rejtett kincsei elnevezéssel.</p> <p>Stratégiánkban kiemelten fontosnak tartjuk a helyi értékek összegyűjtését, hagyományaink megőrzését legyen ez kulturális, történelmi, vagy mai helyben élő művészek alkotásai, és minél szélesebb körben való publikálását.</p>
4.	az együttműködések tématerületei	megőrzendő örökség, rejtett kincsek: vándorkiállítás, kiadvány ifjúsági foglalkoztató műhelyek megvalósítása, képzés

8.3 A stratégia megvalósításának szervezeti és eljárási keretei

A Velencei-tó Térségfejlesztő Közhasznú Egyesület 2007 végén vált előzetesen elismert (FVM Irányító Hatósága) LEADER akciócsoporttá. A Tervezést Koordináló Csoport 2008 januárjában kezdte meg a munkát. 2008. szeptember 26-án a Velencei-tó Térségfejlesztő Közhasznú Egyesületet az Irányító Hatóság LEADER helyi akciócsoporttá ismerte el. Az Egyesület munkaszervezete 2008. október közepén kezdte meg működését Velence, Balatoni út 65. székhellyel, ahol jelenleg is működik. Az Egyesület 2011-től rendelkezik közhasznú minősítéssel. A Velencei-tó Térségfejlesztő Közhasznú Egyesületnél az Elnökség és a Felügyelő Bizottság tagjainak részvételével biztosított a Döntéshozó Testület, a

Közgyűlés határozatának megfelelően.

A tagok folyamatosan részt vesznek a HACS mindennapjaiban, kiegyensúlyozott települési jelenlét biztosított. A döntés előkészítő anyagokat időben biztosítja a munkaszervezet, rendszeres a napi kapcsolat. Véleményezési, javaslattételi jogokkal segítették az átlátható, korrekt működést. Azonban a LEADER HACS elfogadottsága kiemelkedően jó a térségben, és a megyében is, meghatározó szereplői vagyunk a gazdasági társadalmi folyamatoknak. Elnökségünk tagjai elnökségi tagok a TDM-ekben, tagjaink meghatározói a jelentősebb térségi döntés előkészítő, és hozó testületeknek.

2012-óta mozgató rugói vagyunk a Fejér megyei tervezéseknek, a kistérségi-járási TOP tervezésben folyamatosan részt vettünk, adatbázisunk alapján formálódott a járási TOP igény, mai napig közösen formáljuk az igények egyeztetését, a lehatárolásokat a megyei főtervezővel, a gárdonyi IVS tervezési csoportjában is részt vettünk.

Döntés előkészítő anyagokat készítettünk közösen a kistérségi társulással, a Velencei-tó Vértes, Váli Völgy Fejlesztési Tanáccsal, az egyházi ingatlanok állapotfelmérését Egyesületünk végezte, a Helyi Értéktár felmérésünk 2012 óta elérhető minden településünk számára, ebből építkeztek a települési Értéktárak.

Együttműködéseket generálunk, katalizátor feladatot látunk el, ami bizalom, elismertség, kitüntetések formájában kap visszajelzést a térségből. A kiélezett működési költségek miatt ez máshogy nem is működhetne megbízhatóan.

Az Egyesület célja, tevékenységei²⁵

Az Egyesület célja:

A vidéki területeken történő változások támogatása a gazdálkodási tevékenységek nem mezőgazdasági tevékenységek felé történő diverzifikálása és a nem mezőgazdasági ágazatok fejlesztése, a foglalkoztatás elősegítése, az alapszolgáltatások javítása, beleértve az információs és kommunikációs technológiákhoz való helyi hozzáférést, és a vidéki területeket vonzóbbá tévő beruházások végrehajtása révén a gazdasági és társadalmi visszaesés és a vidék elnéptelenedése felé mutató tendenciák visszafordítása érdekében.

Vidéki gazdaságra vonatkozó egyéb, helyi kezdeményezésen alapuló intézkedések bevezetése.

A szélesebb értelemben vett vidéki gazdaságra és lakosságra irányuló intézkedések közötti területi koherencia és szinergia megerősítése a helyi stratégiákon keresztül.²⁶

A VTTE nonprofit jelleggel működik.

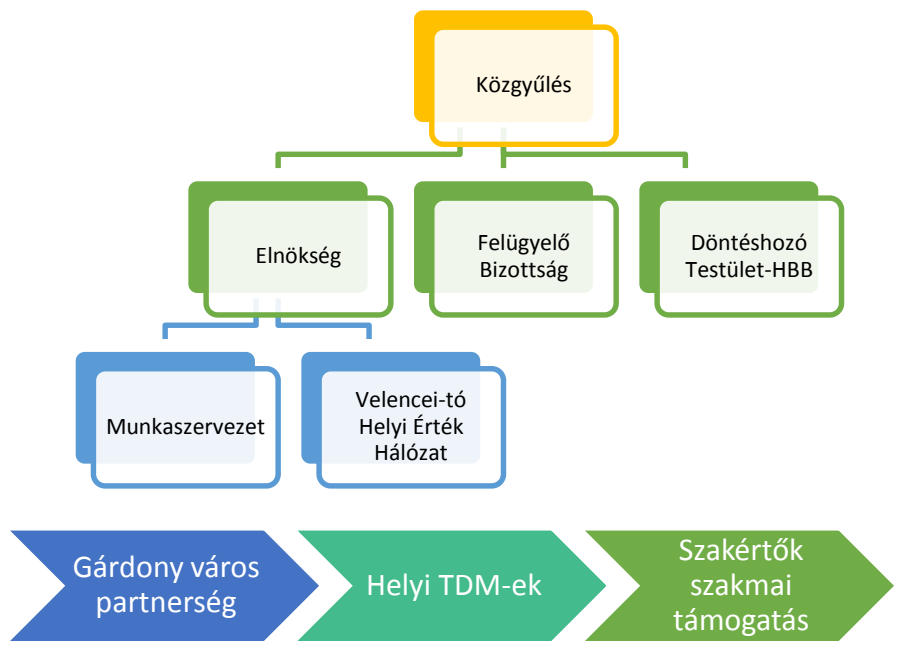
A VTTE működésének, szolgáltatásainak, azok igénybevételi módjának és beszámolóinak nyilvánosságát a www.velenceitoleader.eu www.hellovelence.hu internetes honlapján való közzététel útján biztosítja.

²⁵ Egyesületi Alapszabály teljes egészében megtekinthető a honlapon

²⁶ Tevékenységek: számú táblázat

A VTTE mint közhasznú szervezet biztosítja, hogy a törvényben és az alapszabályában rögzített közhasznú tevékenységek szolgáltatásaiból tagjain kívül más is részesülhet.

A VTTE gazdasági-vállalkozási tevékenységet csak közhasznú vagy a létesítő okiratban meghatározott alapcél szerinti tevékenység megvalósítását nem veszélyeztetve végez, a gazdálkodása során elért eredményét nem osztja fel, azt a létesítő okiratában meghatározott közhasznú tevékenységre fordítja. (Ectv. 34. § (1) bekezdés b)-c) pontja)

A HACS feladatai:	
A helyi szereplők fejlesztési és végrehajtási kapacitásainak kiépítése, beleértve a projektirányítási képességeik fejlesztését is,	
a pályázatok kiválasztása során összhang biztosítása a közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiával, e műveleteknek az adott stratégiai és célkitűzések és célértékek eléréséhez való hozzájárulásuk révén,	
a hátrányos megkülönböztetéstől mentes és átlátható kiválasztási eljárás és objektív kritériumok kidolgozása a pályázatok kiválasztásához, amelyek elkerülik az összeférhetlenséget, a holtteher vagy helyettesítő hatást, ugyanakkor biztosítják, hogy a kiválasztási döntések során a szavazatok legalább 50%-át állami vagy önkormányzati költségvetési gazdálkodó szervezetek nem minősülő partnerek adják. Írásos kiválasztási eljárás nem folytatható.	
a pályázatok kiválasztása során a kiválasztási kritériumok összeállítása és súlyozása által összhang biztosítása a közösségvezérelt fejlesztési stratégiával, valamint a támogatás szükségességének (a pályázó ennek hiányában nem lenne képes megvalósítani a projektet) mérlegelése, pályázati felhívások vagy folyamatban lévő projektbenyújtási eljárás előkészítése és közzététele, beleértve a kiválasztási kritériumok meghatározását és súlyozását – megfelelő időtartam biztosításával,	

támogatási kérelmek befogadása és értékelése,	
pályázatok kiválasztása és a támogatás összegének rögzítése, továbbá a jóváhagyás előtt a javaslatok benyújtása a KÜ-hez a támogathatóság végső ellenőrzése céljából,	
a közösségvezérelt HFS és a támogatott műveletek végrehajtásának monitoringja, és az adott stratégiához kapcsolódó egyedi értékelési tevékenységek – független szereplő általi – végrehajtása	
A Helyi Fejlesztési Stratégiák megvalósítása során a HACS-oknak lehetőségük van azonos típusú kisléptékű fejlesztések közös pályázatban való meghirdetésére (a 16.3, 16.5 vagy 16.9 aljocím mintájára).	
A Helyi Akciócsoportok maguk is pályázhatnak a többi Operatív Program forrásaira. HACS működési költsége egyéb támogatások elnyerése esetén sem csökken.	
Az állami támogatások átláthatóságára vonatkozó EU Közösségi szabályoknak való megfelelés érdekében HACS-ok és munkaszervezeteik a 19.1 és 19.4 aljocímen kapott támogatásokat az egyéb forrásból szerzett vagy gazdálkodási tevékenységből elért bevételeiktől elkülönítetten kötelesek kezelni és nyilvántartani.	

A Velencei-tó LEADER HACS működésével kapcsolatos alapelvek, **nyitottság, átláthatóság, a megkülönböztetéstől mentes döntéshozatal, az elszámoltathatóság** a tagok és az IH felé és a stratégia által érintett lakosság **arányos képviselése** a döntéshozásban biztosított.

A munkaszervezeti feladatok ellátására leginkább megfelelő szervezeti forma az egyesület, mivel annak non-profit jellege mellett biztosítja a tagok egyenrangúságát, függetlenül esetleges anyagi hozzájárulásuk mértékétől (egy tag – egy szavazat törvényi előírás).

A LEADER Helyi Akciócsoportok tagjai a partnerség elvi létrehozása mellett önálló jogi személyiségű egyesületet hoznak létre. Az egyesületet annak tagjai alkotják és a tagok közgyűlése az egyesület legfőbb döntéshozó szerve, ennek ellenére az egyesület nem azonos a tagjaival. Az önálló jogi személyiség azt jelenti, hogy az egyesület (tagjaitól függetlenül) jogokat gyakorol és gazdálkodik, tehát önálló jogi és vagyoni felelőssége van. Az önálló jogi személyiséggel rendelkező egyesületet a tagság által választott képviselő (legtöbbször elnök) képviseli, a tagságtól kapott felhatalmazása erejéig annak nevében eljárhat. Fontos tény, hogy a tagságot alkotó személyek nem felelősek az egyesület működéséért, a képviselő igen. A LEADER programban Helyi Akciócsoport címet szerzett egyesületeknek a programmal kapcsolatos speciális szabályoknak és feladatoknak is meg kell felelniük, melynek során az egyesület a partnerség munkaszervezeteként jár el. **A "munkaszervezet" az egyesületen belül nem képez önálló jogi egységet, jogilag attól nem választható**

Összeférhetlenség:

A pályázók mindegyike tekintetében egyformán érvényesül az átláthatóság és az egyenlő bánásmód elve, amelyeket az uniós költségvetési rendelet és annak alkalmazási szabályai (EN) határoznak meg. Ez érvényes függetlenül attól, hogy a pályázók az Európai Bizottság vagy valamely irányító hatóság által kezelt támogatásra pályáznak, vagy közbeszerzési eljárásban vesznek részt.

A 272/2014. (XI.5.) Kormányrendelet VI. fejezet 39.§. rendelkezik az összeférhetlenségről.

39. § (1) A támogatásra vonatkozó döntés előkészítésében és meghozatalában nem vehet részt az a személy vagy szervezet, aki az adott felhívásra támogatási kérelmet nyújtott be, a támogatási kérelem elkészítésében részt vett, a projekt megvalósítója, ha a támogatási kérelméről még nem született döntés, valamint az, aki

- a) a szervezettel munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll;
- b) a szervezet vezető tisztségviselője, vagy felügyelő bizottságának tagja;
- c) a szervezet tagja, vagy aki abban közvetlen vagy közvetett tulajdoni részesedéssel rendelkezik;
- d) az értékelésre, a minőség-ellenőrzésre vagy a bírálatra benyújtott dokumentumok előkészítésében vagy kidolgozásában bármilyen formában részt vett;
- e) az a)-d) pont szerinti személynek a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 8:1. § 1. pontja szerinti közeli hozzátartozója;
- f) tekintetében az irányító hatósághoz érkezett bejelentés alapján vagy hivatalból az irányító hatóság megállapítja, hogy a pártatlan és objektív közreműködése nem biztosítható.

Általánosan

- 1, azok, akik részt vettek a projektek kidolgozásában (tartalmának kialakítása, pályázat elkészítése), nem vehetnek részt az adott felhívásra beérkező pályázatokkal kapcsolatos döntés előkészítésben (a projektek értékelése) és a döntésben (kiválasztás);
 - 2, a munkaszervezet csupán segítséget nyújthat a projektek fejlesztése, pályázatok elkészítése során (javasol, tanácsol, információt szolgáltat), de nem dönthet tartalom felett és nem írhatja meg a pályázatot vagy annak részeit;
 - 3, bárki, aki érintett²⁷ egy adott projektben, nyilatkoznia kell erről, és nem vehet részt az értékelésben;
- Az Egyesület biztosítja a átlátható, a megkülönböztetéstől mentes döntéshozatalt.

8.4. Kommunikációs terv

A Helyi Fejlesztési Stratégia olyan lehetőségeket és feladatokat vázol fel, amelynek a közvetlen résztvevők mellett a társadalom számára is fontos haszna jelentkezik. Így:

- közösségi tervezés
- új fejlődési irányok
- minta értékű projektek
- innováció, integráció

A kommunikációnak eddig is nagy jelentősége volt a Velencei-tó LEADER HACS életében, hiszen egy olyan kreatív módszer, amely sokszor nem a pénz meglétéén alapul, hanem sok élő munka befektetéssel megvalósítható eredményeket lehet elérni, melynek hasznossága a térség életében jelentős.

²⁷ 272/2014. (XI.5.) Kormányrendelet VI. fejezet 39.§. (1) pontja alapján

A kommunikációs tervnek a HACS külső kommunikációjára és a nyilvánosság tájékoztatására is ki kell térnie.

Célcsoportok:

- az Egyesület tagsága
- az Egyesület működési területéhez tartozó települések lakossága
- a településeken működő vállalkozások, civil szervezetek, önkormányzatok
- leendő pályázók
- Partnerségben együttműködők- Gárdony területe
- szakmai partnerek

Közvetlen működési területen kívül

- Országos és nemzetközi szakmai partnerek
- A vidékfejlesztés iránt érdeklődők
- Turizmus, turisztikai termékfejlesztés leendő használói
- Döntéshozók
- Sajtóorgánumok
- Együttműködő Helyi Akciócsoportok

Eszközök	Leírás, megjegyzés, kapcsolatos tevékenységek
E-mail	2016-tól a központi e-mail cím: info@velenceitoleader.t-online.hu , a többi e-mail cím kifuttatásra kerül: palyazat, iroda. A munka feladatok, pályázati érdeklődés, és a tagsággal történő kapcsolattartás legjellemzőbb formája az e-mail. Csoportos levélküldésre megfelelő több szintű levelezőlisták állnak rendelkezésre.
Honlap	2016-tól folyamatosan átvezetésre kerül a www.velenceitoleader.eu honlap a korszerűbb, átláthatóbb, több információt nyújtó, dinamikus modernebb www.hellovelence.hu központi weboldalra. A www.velenceitoleader.eu domain kifuttatásra kerül.

Facebook	https://www.facebook.com/velenceitoleader A Facebook és az egyesületi honlap dinamikus tartalmi egységben működik majd. A Facebook használat egyik célja a települések PR kommunikációjának segítése, egyfajta térségi népszerűsítés
Hírlevél	2016-ban is folytatjuk a Hírlevél küldését az információk rendszer szintű átláthatóságának segítése és a tervezhetőség érdekében.
Telefon	A telefonon történő kapcsolattartás elengedhetetlen,
Személyes kapcsolattartás	Fórumok, rendezvények, műhelymunkák szervezése. Kiállításokon való közös megjelenés. Személyes tanácsadás, workshop, beszélgetések.
Kiadványok	Továbbra is szeretne a HACS hiánypótló tartalmú kiadványokkal tájékoztatást nyújtani
PR -Kommunikáció	Fejér megyei Hírlap, V-tó újság, térségi helyi újságok, fontosnak tartjuk, a HACS tevékenységéről és a projektgazdákról, vagy egyes termékfejlesztésekről hírek megjelentetését.
rádió	
Együttműködések	TDM-ek, Művelődési házak
Kötelező arculat	

8.5. Monitoring és értékelési terv

kidolgozás alatt

9. Indikatív pénzügyi terv

Ebben a fejezetben a HFS fejlesztési és a HACs működés és animáció forrásfelhasználásának ütemezését mutassák be az alábbi táblázatok kitöltésével. A táblázatban a tervezett kötelezettségvállalást jelenítsék meg. A HACs működési és animációs költségei nem haladhatják meg az IH által az egyes HFS-ek megvalósítására megítélt forrás 15%-át. A sorok száma bővíthető. A táblázatban a teljes közpénzt (EU és nemzeti társfinanszírozás összege) szerepeltessék. A táblázatokat Excel formátumban is töltsék ki a mellékelt sablonban és külön fájlként nyújtsák be.

Figyelem: HACs működési és animációs forrásfelhasználásának ütemezését a végleges HFS benyújtásához szükséges kidolgozni.

70

A HFS fejlesztési forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)

		Forrás: EMVA LEADER 19.2 alintézkedés							
Ssz.	Az intézkedések megnevezése	2016	2017	2018	2019	2020	Összesen	%	
1	Minőségi, innovatív szolgáltatás fejlesztés, vállalkozás élénkítés	50 000 000	20 350 000	10 000 000			80 350 000	33,2	
2	Innovatív minta értékű turisztikai vonzerő fejlesztés	45 000 000	10 000 000				55 000 000	22,7	
3	Értékmentés a vidéki életminőség fejlesztése	31 900 000	10 000 000				41 900 000	17,3	
4	Velencei-tó Helyi termék, helyi szolgáltatás, helyi érték	20 000 000	5 000 000				25 000 000	10,3	
5	Megőrzendő örökség együttműködésben	30 000 000	10 000 000				40 000 000	16,5	
	Összesen	166 900 000	65 350 000	10 000 000			242 250 000		

A HACs működési és animációs forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)

		Forrás: EMVA LEADER 19.4 alintézkedés					
		2016	2017	2018	2019	2020	Összesen
	Működési költségek	8 750 000	12 500 000	8 500 000	7 500 000	3 000 000	40 250 000
	Animációs költségek	700 000	500 000	500 000	500 000	300 000	2 500 000
	Egyéb tervezett bevételek ²⁸	3 000 000	3 000 000	2 000 000	2 000 000	4 000 000	14 000 000
	Összesen	12 450 000	16 000 000	11 000 000	10 000 000	7 300 000	56 750 000

²⁸ Pl. tagdíj, önkormányzati hozzájárulás stb.

Kiegészítő információk

1.sz melléklet: KSK rendelet, Partnerségi Megállapodás, VP prioritások és fókuszterületek

A KSK rendelet által meghatározott 11 tematikus cél

1. A kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció megerősítése
2. Az infokommunikációs technológiákhoz való hozzáférés és minőségi szolgáltatások javítása
3. Akis-és közepes vállalkozások versenyképességének fokozása
4. Az alacsony szén-dioxid kibocsátású gazdaságra történő átállás támogatása
5. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás elősegítése
6. Környezetvédelem és az erőforrások hatékonyságának növelése
7. A fenntartható közlekedés elősegítése és a kulcsfontosságú hálózati infrastruktúrák előtti akadályok elhárítása
8. A foglalkoztatás és a munkavállalói mobilitás ösztönzése
9. A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem
10. Beruházás az oktatásba, a készségekbe és az egész életen át tartó tanulásba
11. Az intézményi kapacitások és a közigazgatás hatékonyságának fejlesztése

A Partnerségi Megállapodás prioritásai

A gazdasági szereplők versenyképességének javítása és nemzetközi szerepvállalásuk fokozása;
A foglalkoztatás növelése (a gazdaságfejlesztési, a foglalkoztatási, oktatási, társadalmi felzárkózási szakpolitikák által, tekintettel a területi különbségekre);
Az energia-és erőforrás-hatékonyság növelése;
A társadalmi felzárkózási és népesedési kihívások kezelése;
A gazdasági növekedést segítő helyi és térségi fejlesztések megvalósítása;

Az EMVA rendeletben meghatározott prioritások és fókuszterületek (VP)

1. Prioritás: a tudásátadás és az innováció előmozdítása a mezőgazdaságban, az erdőgazdálkodásban és a vidéki térségekben
 - 1A fókuszterület: az innovációnak, az együttműködésnek és a tudásbázis gyarapításának az ösztönzése a vidéki térségekben;
 - 1B fókuszterület: a kapcsolatok erősítése a mezőgazdaság, az élelmiszer-termelés és az erdőgazdálkodás, valamint a kutatás és az innováció között, egyebek mellett a környezetgazdálkodás és a környezeti teljesítmény javítása céljából;
 - 1C fókuszterület: az egész életen át tartó tanulás és a szakképzés előmozdítása a mezőgazdasági és az erdészeti ágazatban;
2. Prioritás: a mezőgazdasági üzemek életképességének javítása és a versenyképesség fokozása valamennyi régióban és a mezőgazdasági termelés valamennyi típusa esetében, valamint az innovatív gazdálkodási technológiák és a fenntartható erdőgazdálkodás előmozdítása
 - 2A fókuszterület: valamennyi mezőgazdasági üzem gazdasági teljesítményének javítása, valamint a mezőgazdasági üzemek szerkezetátalakításának és korszerűsítésének a megkönnyítése, mindenképp a piaci jelenlét, a piacorientáltság, és a mezőgazdasági tevékenységek diverzifikálásának fokozása céljából;

2B fókuszterület: a megfelelően képzett mezőgazdasági termelők mezőgazdasági ágazatba való belépésének megkönnyítése és ezen belül is különösen a generációs megújulás elősegítése;

3. Prioritás: az élelmiszerlánc szervezésének – többek között a mezőgazdasági termékek feldolgozásának és forgalmazásának, az állatjólétnek és a mezőgazdaság terén alkalmazott kockázatkezelésnek – az előmozdítása

3A fókuszterület: az elsődleges termelők versenyképességének javítása, mégpedig azáltal, hogy megfelelőbb módon integrálják őket az agrár-élelmiszeripari láncba a minőségrendszerek révén, a mezőgazdasági termékek értékének növelése, valamint a helyi piacokon, a rövid ellátási láncokban, továbbá a termelői csoportokban és szervezetekben és a szakmaközi szervezetekben folytatott promóció;

3B fókuszterület: a mezőgazdasági üzemekben megvalósuló kockázat-megelőzés és -kezelés támogatása;

4. Prioritás. a mezőgazdasággal és az erdőgazdálkodással kapcsolatos ökoszisztémák állapotának helyreállítása, megőrzése és javítása

4A fókuszterület: a biológiai sokféleség helyreállítása, megőrzése és javítása, beleértve a Natura 2000 területeken és a hátrányos természeti adottságokkal vagy egyéb sajátos hátrányokkal rendelkező területeken, jelentős természeti értéket képviselő gazdálkodás, valamint az európai tájak állapotának helyreállítása, megőrzése és javítása;

4B fókuszterület: a vízgazdálkodás javítása, a műtrágya-és peszticidhasználat szabályozásának javítását is beleértve;

4C fókuszterület: a talajerózió megelőzése és a talajgazdálkodás javítása;

5. Prioritás: az erőforrás-hatékonyság előmozdítása, valamint a karbonszegény és az éghajlatváltozás hatásaival szemben ellenállóképes gazdaság irányába történő elmozdulás támogatása a mezőgazdasági, az élelmiszeripari és az erdészeti ágazatban

5A fókuszterület: a mezőgazdaság általi vízfelhasználás hatékonyságának fokozása;

5B fókuszterület: a mezőgazdaság és az élelmiszer-feldolgozó iparág általi energiafelhasználás hatékonyságának fokozása;

5C fókuszterület: a megújuló energiaforrások, a melléktermékek, a hulladékok, a maradékanyagok és más, nem élelmiszer jellegű nyersanyagok biogazdasági célokra történő átadásának és felhasználásának megkönnyítése;

5D fókuszterület: a mezőgazdaságból származó, üvegházhatást okozó gázok és ammónia kibocsátásának csökkentése;

5E fókuszterület: a széntárolás és -megkötés előmozdítása a mezőgazdaságban és az erdőgazdálkodásban;

6. Prioritás: a társadalmi befogadás előmozdítása, a szegénység csökkentése és a gazdasági fejlődés támogatása a vidéki térségekben, különös tekintettel a következő területekre:

6A fókuszterület: a diverzifikálásnak, kisvállalkozások alapításának és fejlesztésének, valamint a munkahelyteremtésnek a megkönnyítése;

6B fókuszterület: a helyi fejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben;

6C fókuszterület: az információs és kommunikációs technológiák hozzáférhetőbbé tétele, használatuk előmozdítása, és minőségük javítása a vidéki térségekben

2.számú melléklet: Helyünk a térben

Operatív program	Beérkezett pályázatok Gárdonyi kistérség	Támogatott pályázatok Gárdonyi kistérség
ÁROP	36 225 184 Ft	36 225 184 Ft
GOP	2 453 639 895 Ft	1 285 864 801 Ft
KDOP	9 116 228 859 Ft	4 965 814 873 Ft
KEOP	2 584 498 285 Ft	768 252 798 Ft
TÁMOP	2 418 441 004 Ft	832 281 431 Ft
TIOP	3 355 346 090 Ft	3 074 143 916 Ft
Összesen:	19 964 379 317 Ft	10 962 583 003 Ft
LEADER	1 109 993 908	884 982 640

14 db 150 millió-Ft-nál nagyobb támogatási összeg feletti nyertes pályázatok 7 561 390 730 Ft megítélt támogatás, összesen 84 támogatás

3. számú melléklet Tervezést Koordináló csoport feladat lista, Tervezési folyamat

4. tervezett időpont 2015 TKCS	HFS feladat- rész kidolgozás
október 6.	TKCS alap egyeztetés/ menetrend
október 13.	Helyzet feltárás-helyzetelemzés
	Térszerkezeti adottságok Környezeti adottságok Kulturális erőforrások: A társadalom állapota: A gazdaság helyzete:
október 20.	Swot elemzés
	külső koherencia
október 28.	Konzultáció- szakértők bevonásával
október 29	TDM-helyi termék műhely
november 3.	fejlesztési szükségletek meghatározása, amelyekre vonatkozóan beavatkozásokat terveznek a Helyi Fejlesztési Stratégia keretében

november 9.	térsegre és a partnerségre vonatkozó jövőkép kialakítása, amely meghatározza a stratégia irányát. specifikus célok-célkitűzések hierarchiájának meghatározása Cselekvési terv
november 10.	Együttműködési projektek,
november 12.	Gárdonyi TDM műhelymunka
november 17.	Hálózati együttműködések
november 20.	Hiányterületek
november 21.	Turisztikai termékfejlesztés
november 27.	HFS draft 1. egyeztetés
december 7.	HFS draft 1. elfogadás

5. A HFS Tervezés folyamata

projektgyűjtő adatlap (2014-2015)	lehetőséget ad az igények feltérképezésére, majd értékelés alapján más pályázati források felkutatására, rendszerezi az ügyfél igényeket, tényszerűsíti az ügyfél számára is a korlátokat	folyamatos
kérdőíves lekérdezés 2015 március	Velencei-tó utazási elvárások szerinti értékelés, hiányterületek feltérképezése	lezárva április
kérdőíves lekérdezés 2015 október	A HFS tervezéshez, szükségletek, elvárások, <i>megoldandó problémák és a szükséges közös fejlesztések felmérése, fejlesztések rangsorolása, turisztikai termékfejlesztés, projekt nagyságrendek elvárásainak megismerése</i>	első rész lezárva 2015. december 1. de a LEADER klubban még kitölthető
megyei tervezési folyamatokban részvétel, döntés előkészítő anyagok készítése 2014-2015	TOP, OP harmonizálás, egyeztetés, Gárdonyi IVS tervezési részvétel	a megyével folyamatos egyeztetés
szakmai programokon részvétel	folyamatos	
Együttműködés NAK, MNV-megyei referens	folyamatos	
Térsgégi fórumok szakértők bevonásával 2015- október 4 alkalom	megyei főtervező, NAK, Corvinus Egyetem, KDRMI igazgató, VP szakértő, egyéb szakterületek	2016-ban igény szerint

Fókuszcsoportos találkozók	Turizmus ZRT, TDM-ek, vállalkozók, Völgyvidék, Mezőföld LEADER	2016-ban január, februárban még szervezünk
TKCS	nyitott gondolkodó együttműködés, operatív munka	HFS tervezet I. december 7.-én elfogadva
TKCS	december-február	hiányterületek finomítása
LEADER klub	novembertől üzemel a velencei Korzón	február végéig
Hírlevél/web oldal, facebook	kéthavonta	folyamatos
helyi média megjelenés	októberben (V-to, Velencei híradó)	alkalmanként
Tréning- műhelymunka HFS	hiányterületek (hálózati együttműködések szorgalmazása)	február

6. számú melléklet: Funkcionális térségek

Fejér megye koncepciójában meghatározott funkcionális térségek közül a következő háromnak képezi részét a Velencei-tó térsége:

- Budapesti agglomeráció vonzáskörzete
- Székesfehérvár vonzáskörzete
- Velencei-tó és térsége, Váli-völgy, Vértes térsége

Székesfehérvár „hagyomány és innováció a királyok városában” jelszóval a meglevő sikeres húzóágazatai (elektronika, turizmus, gépgyártás, élelmiszeripar) fejlesztése mellett a következő kitörési pontokkal kívánja fejleszteni a jelenleg is erős hazai pozícióját: mechatronika-autóipar, informatika, elektronika, logisztika, innovációs és kreatív gazdasági ágak, specializált turizmus. Mindez nem csorbítja, hanem kiegészíti a város kiemelt térségi fejlesztési központi funkcióit, annak gazdasági megalapozásához járul hozzá. A térség kiterjed a közvetlen városi vonzáskörzeten túl is, pl. Mór és Várpalota-Pétfürdő ipari, a Velencei-tó rekreációs térségére.

Budapesti agglomeráció vonzáskörzete

A funkcionális térség jövőképe: „Kölcsönösségi alapú kapcsolatrendszer erősítése”. Ennek eléréséhez megvalósítandó specifikus célok:

„A kapcsolatrendszer erősítése a negatív hatások mérséklése mellett, kölcsönösségi alapon”- a centrum és periféria közötti közmegegyezés szükséges a térségben. Az itt lévő települések alvótelepülés funkciójának elkerülése érdekében fontos feladat a helyi identitáserősítés, a települési környezet javítása, a közszolgáltatási és az infrastrukturális színvonal fejlesztése. Az agglomerációs népességnövekedés negatív

hatásainak mérséklésére komoly figyelmet kell fordítani a foglalkoztatási központok elérését biztosító közösségi közlekedési rendszerek fejlesztésével és az egészséges környezet, valamint a meglévő természeti és kulturális értékek megóvásával. A főváros közelsége ugyanakkor lehetőséget nyújt a térségnek, hogy mint turisztikai szolgáltató illetve rekreációs térség jelenjen meg az ország egyik legnagyobb turisztikai piacán, illetve hogy az itt letelepedő vállalatok bekapcsolódjanak a központi gazdasági vérkeringésbe.

Központi kérdése a térségnek az önálló helyi, illetve megyei identitás és a megyeszékhelyhez való kötődés erősítése, a főváros agglomerációjának egyes spontán folyamataival szembeni kiszolgáltatottság csökkentésével egy időben. Fontos szempont ebben az esetben, hogy a térségi települések az alvótelepülési funkción túl más szereppel is rendelkezzenek (pl. turisztikai, beszállítói vállalkozások, egészséges élelmiszerellátás, idősgondozás stb.), önálló foglalkoztatási lehetőségekkel, helyi gazdaságfejlesztéssel. Ez annál is inkább fontos, mivel a lakossági és turisztikai szolgáltatások csak lakossági igényre építve tudnak teljes körűen üzemelni, és fennmaradni. Ezt a célt szolgálja a Vértes, Váli-völgy kerékpárútjának összekapcsolása a Duna mentével, valamint a Velencei-tóval.

E térségnek a megyén belül is kiemelkedő adottsága a Közép-magyarországi versenyképes régióval való közvetlen szomszédság, ami lehetővé teszi bizonyos forrásokhoz kapcsolódó funkciók idevonzását a konvergencia régiókba. Emiatt a strukturális alapokból (ERFA, ESZA) magas támogatást kaphatnak az itt működő kutató- és képzési helyek. Ezért a Közép-magyarországi Régióból kiáramló vagy a központi régió közelében telephelyet alapító kutatóhelyek/intézmények, képzési központok, innovatív KKV-k befogadására szolgáló ún. „agglomerációs tudásközpontok” alapításának elősegítése a térség, s egyben a megye, egyik kiugrási lehetősége. Martonvásárnak, mint „agglomerációs agrár-tudásközpontnak a megerősítése a megye elsődleges érdeke”

Székesfehérvár vonzáskörzete

A funkcionális térség jövőképe: „Élhető kulturális-szakraális központ, innováció-orientált gazdasági fordítókörong”. Ennek eléréséhez megvalósítandó specifikus célok:

„Széleskörű központi szerepéből adódóan, fejlesztésében rendkívül kiterjedt együttműködést igénylő térség. Emiatt a – már ma is igen sokrétű és fejlett – közlekedési kapcsolatok mellett a ráhordó-elkerülő kapacitások növelése és a multi- és intermodális közösségi közlekedési csomópontok fejlesztése igényel hatékony beavatkozásokat. Ez a gazdasági versenyképességet és a beszállítói hálózat rugalmasságát növeli, valamint a foglalkoztatási funkciót is szélesíti. Ezekhez a célokhoz jól illeszkedik a fejlesztés alatt álló Alba Airport regionális repülőtér. A turizmusfejlesztés terén erőteljes hangsúlyt kell helyezni a magyar államalapításhoz kapcsolódó emlékekre, valamint az arra felfűzhető, az iskolai nevelésben jelentős szerepet játszó patrióta útvonalakra. Ebben a vonzásterület településeinek is jut különböző tematikájú szerep, a falusi- illetve agrárturizmustól a kerékpáros-lovas-, erdei iskolák központjainak láncolatáig. Az ehhez szükséges egészséges élelmiszerek beszállítását a környező agrártérségekből kell biztosítani. E területen együtt kell működni a szomszédos velencei-tavi, balatoni, móri-borvidéki stb. térségekkel egyrészt az infrastrukturális feltételek kialakításával (kerékpárút), másrészt a szolgáltatások, közös marketing, országos brand építéssel és a TDM rendszerbe illeszkedéssel. Komplex turisztikai programokat kell megvalósítani Gorsium és térsége római kori régészeti bemutató területekre, és Székesfehérvár épített örökségeinek bemutatására.

A térség gazdasági versenyképességének növelése érdekében szükséges a vállalkozások technológiai fejlesztése, korszerűsítése, az innovációs beruházások és az innováció és megújulás kiterjesztése a gazdaság és a társadalmi élet minden területére, technológiai transzferek és kutatás-fejlesztések ösztönzése. További

feladat az e-gazdaság elterjesztése, valamint az IKT-k kiemelt támogatása. Ehhez járul hozzá a szakképzési intézetek speciális, helyi cégekkel közös mentori programjainak kialakítása, a képzések gyakorlati részének erősítése. A helyi felsőoktatási intézményeknek közös kutatási-fejlesztési együttműködésekkel kell erősíteni az oktatási intézmények megyei szerepét, jelentős hangsúlyt helyezve a nemzetközi kapcsolatok ápolására, csereprogramokra.

A Közép-magyarországi Régió versenyképes besorolása miatt számos budapesti intézmény kutatási és továbbképzési szolgáltatásainak támogatására nem lesz lehetőség, ezért ágazati és intézményi stratégiai cél, hogy a Budapest vonzáskörzetében lévő konvergencia régiókban, felsőfokú képzést nyújtó városokban – elsősorban Székesfehérváron – technológiai, innovációs és kutatási kapacitásokat építsenek ki. Székesfehérváron egy olyan komplex egyetemi kutatási- és tudásközpont kiépítésére van szükség, amely integrált és interdiszciplináris K+F projekteket tud befogadni. A megyeszékhely főiskolái - Kodolányi János főiskola, Óbudai Egyetem Alba Regia Egyetemi Központja, Nyugat-magyarországi Egyetem Geoinformatikai Kar –tudásbázisa jó alapot biztosít az innovációs, kutatási kapacitások kiépítésének.

Meg kell oldani a Megyei Konzultációs Fórumok szakmai hátterének biztosítását, valamint a következő pályázati ciklusban – az előző évek tapasztalataira építve – pályázatsegítő információs központok további működését, amely a projektgeneráláshoz, partnerségek felépítéséhez nyújt tanácsot, a pályázati intenzitás növelése érdekében.

Székesfehérvártól, mint megyeszékhelytől és járási központtól elvárható a magas szintű közszolgáltatási feladatellátás. Ez a szakképzési intézmények részéről a folyamatos együttműködést, a szociális ellátás terén az intézményfejlesztést, a gyermekvédelem terén a speciális otthonokat, a preventív ellátást és az ambuláns kezelés megoldását teszi szükségessé. A közszolgáltatási feladatok területi optimalizációját a feladat- és hatáskörökhöz illeszkedő intézményrendszer kiépítésével kell biztosítani. A kor követelményeinek megfelelően meg kell oldani a jelentős közlekedési költség- és idő megtakarítással járó e-kormányzást, e-közigazgatás fejlesztést.

A városi élet minőségének javítása, valamint a verseny-, látvány-, a tömeg- és szabadidősport fejlesztése is nagy jelentőséggel bír.

A megyeszékhely és környezete esetében kiemelt fontosságú a térségi együtt tervezés kérdése, mivel ugyanúgy ahogy a megye egyes térségei egy erősebb vonzású fővárosi agglomeráció pozicionálási problémákkal küzdő perifériái, Székesfehérvár vonzáskörzetében is számos „vákuumtelepülés” található, amelyeknek nem tisztázott a térségi munkamegosztásban elfoglalt szerepe. A 2014-2020 időszakban bevezetendő új fejlesztési eszköz: az Integrált Területi Beruházás (ITB – ITI) szükségessé teszi az együtt tervezendő térségekben a kooperációt. Fontos továbbá, hogy a vonzáskörzetben található települések a helyi sajátosságaikra alapozva, a helyi identitás növelése mellett felhasználják komparatív előnyeiket az egész térség versenyképességének növelése érdekében."

Velencei-tó és térsége, Váli-völgy, Vértes térsége

A funkcionális térség jövőképe: „Ökoturisztikai paradicsom”. Ennek eléréséhez megvalósítandó specifikus célok:

"Az egységesen ökoturisztikai célterületté alakítható térség ideális fekvése lehetővé teszi, hogy elsősorban a fővárosi, illetve közeli nagyvárosi lakosok számára éppen a legszükségesebb egészséges, csendes, nyugodt környezetet biztosítsa, sokrétű adottságaival. Ez a Velencei-tó környékén elsősorban a minőséget javító

fejlesztéseket kell, hogy jelentse a tó komplex (partfal- és vízvédelem, kotrások) rekonstrukciójával, a felszíni vízelvezetés megoldásával, strandok felújításával, fejlesztésével, attrakciófejlesztéssel (műemlékek felújítása, állagmegóvása, élményt nyújtó közlekedési módok (szárazföldi és vízi), látogatóközpont kialakítása).

A térségek egységes fejlesztési területté válása eleve 2 megye együttműködését igényli. További kapcsolatokat szükséges kialakítani – a saját térségi kerékpárút hálózat fejlesztését követően - a Móri borvidékkel, valamint a Duna menti EuroVelo hálózattal, illetve a Balaton irányába.

Kiemelt hangsúlyt kell helyezni a helyi – térségi – megyei TDM rendszer továbbépítésére, a szervezetek közötti együttműködésre.

A turisztikai infrastruktúra fejlesztése terén figyelmet kell fordítani a minőségi turizmus, kiemelt szerepben az ökoturizmus fogadás feltételeinek javítására (természeti és kulturális örökség), a természetjáró (madármegfigyelő) túraútvonalak karbantartásával, a lovas- és horgász turizmus célterületeinek bővítésével, minőségének emelésével, valamint attrakciók komplexitásának növelésével (Nagy Károly csillagda, Esterházy és Brunszvik kastélyok, Pákozdi Katonai Emlékhely, gasztro- és borturizmus). Az erdők közjóléti- és védelmi funkciójának erősítése, a környezeti károk mérséklése erdőtelepítéssel és mezővédő erdősávok kialakításával szintén fontos feladat.

A demográfiai folyamatoknak köszönhetően, már ma is megfigyelhető az idősotthonok, szociális otthonok megjelenése térségben. Ez egy jelentős élők munkát követelő, magas értékű tevékenység, mely további befektetéseket és kiskereskedelmi forgalmat is vonzhat.

A turisztikai térség élelmiszerral való ellátásában ugyancsak elsődleges szerepet kell biztosítani a megyei helyi termékeknek.

Bár a térségben az utóbbi időben jelentős beruházások történtek a szezonhosszabbítás céljából a turizmus továbbra is szezonális, hasonlóan az országos trendekhez, és csak kiegészítő jövedelemforrás a legtöbb település számára. Ezért erősíteni kell az egyéb ipari-, agrár- és szolgáltatási jellegű gazdasági vállalkozásokat a diverzifikáció és versenyképesség érdekében. Fontos lenne ez azért is, mert erős a térség átfedése a fővárosi agglomeráció vonzástérségével, és ezért szüksége van az önálló identitású gazdaságra, amelynek – természetesen – az ökoturisztikai profilhoz illeszkedően, a szigorú környezetvédelmi követelményeknek is meg kell felelnie.

A turizmushoz kapcsolódóan fontos a célirányos szakképzések elindítása, valamint a nyelvi- és marketing ismeretek bővítése a térségben. Hangsúlyt kell helyezni a települések környezetének, infrastrukturális- és szolgáltatási színvonalának javítására, épített örökségeinek fenntartható hasznosítására.

A stratégiai vízkészletek megőrzése érdekében fontos beavatkozásokat igényelnek a felszíni és felszín alatti vízkészletek védelme, és a fenntartható vízgazdálkodás biztosítása. Az ökoturisztikai célhoz illeszkedve, kiemelten fontos a térségben az alternatív energiafelhasználás és közműmegoldások támogatása, az ilyen szempontból önellátó (első ütemben) mintafalvak kialakítása és turisztikai bemutatása.

7. számú melléklet: Nemzeti Kastélyprogram

A Forster Központ örökségfejlesztési programjának része a kastélyfejlesztéseket összefoglaló Nemzeti Kastélyprogram. A koncepció nem csak a korábban is a Forster Központ vagyongazdálkodásába tartozó

műemlékekre, műemlékegyüttesekre terjed ki, hanem immár arra a tizenkilenc műemlékegyüttesre és a hozzájuk tartozó ingatlanokra is, amely a Nemzeti Kastélyprogramról szóló 1663/2014. (XI.20.) Kormányhatározat értelmében a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.-től a Forster Központoz kerül. Ily módon 2015 márciusától a Forster Központ vagyonkezelésébe kerül:

1. Acsa, Prónay-kastély és parkja,
2. Aszód, Podmaniczky-kastély,
3. Aszód, Podmaniczky – Széchenyi-kastély (Zöld-kastély),
4. Bajna, Sándor – Metternich-kastély és parkja, uradalmi istálló,
5. Bicske, Batthyány-kastély és parkja,
6. Dénesfa, Cziráky-kastély,
7. Geszt, Tisza-kastély,
8. Gyömrő, Teleki-kastély,
9. Iszkaszentgyörgy, Amadé – Bajzáth – Pappenheim-kastélyegyüttes és parkja,
10. Jánosháza, Erdődy – Choron-várkastély,
11. Kisbér, Batthyány – Wenckheim-kastély,
12. Mihályi, Dőry-kastély,
13. Somogysárd, Somssich-kastély,
14. Soponya, Zichy-kastélyegyüttes és parkja,
15. Sopronhorpács, Széchenyi-kastély,
16. Szany, Püspöki kastély,
17. Szécsény – Benczúrfalva, Benczúr-kastély,
18. Váchartyán, Rudnay-kastély,
19. Vassurány, Schilson-kastély,

A Kormányhatározat szerint a váli Ürményi-kastély állami tulajdonba és a Forster Központ vagyonkezelésébe kerül. Valamint a ráckevei Savoyai-kastély és a vépi Erdődy-kastély - a fennálló használati jogviszony megszüntetését követően – ugyancsak bekerül a Kastélyprogramba.

Fejér megye

Aba Kiskastély
Aba Nagykastély
Aba Zichy-kastély
Aba-Belsőbáránd Holcer-Jászay-Janiga-Spangler-kastély
Alcsútdoboz Habsburg-kastély
Alsószentiván Szluha-kastély
Bicske Batthyány-kastély
Bodajk Hochburg-kastély vagy Hochburg-Lamberg-kastély
Csákberény Lamberg-kastély
Csákvár Esterházy-kastély
Dég Festetics-kastély
Előszállás Ciszterci rend kastélya
Enying Batthyány-Draskovich-Csekonics-kastély
Fehérvárcsurgó Károlyi-kastély
Hantos Batthyány-Zichy-Sennyei-kastély
Hantos Fiáth-Nagy-kúria
Igar Vámpuszta Strasszer kastély

Iszkaszentgyörgy Amadé-Bajzáth-Pappenheim-kastély
 Kálóz Belmajor
 Kápolnásnyék Halász-kastély
 Lovasberény Cziráky-kastély
 Martonvásár Brunsvik-kastély
 Mátyásdomb Lonkai-kastély
 Mór Lamberg-kastély
 Mór Ruzsénszky-Láncos-kastély
 Nádasdladány Nádasdy-kastély
 Perkáta Győry kastély
 Seregélyes Zichy-Hadik-kastély
 Soponya Zichy-kastély
 Sárszentmihály Zichy-kastély
 Székesfehérvár Bory-vár
 Székesfehérvár-Csalapuszta Kégl-kastély
 Székesfehérvár-Kisfalud Simay-Holczer-kastély
 Tordas Sajnovics-kastély
 Vajta Zichy-kastély
 Vajta Weinckheim-kastély
 Vál Ürményi-kastély
 Velence Meszlény-Weinckheim-kastély
 Velence Hauszmann-Gschwind-kastély
 Velence Beck-kastély
 Zichyújfalu Zichy-kastély

Kastély- és várturisztikai alprogram

Helyzetkép

A kastélyok és várak sajátos és kiemelten jelentős szerepet töltenek be a turizmusban, mivel - egyedi vonzerőként - egy-egy térség történelmi értékeinek együttes megjelenítését nyújtják. A kastélyok és várak hasznosításának egyik legelterjedtebb formája - a saját értékeiket bemutató kastélymúzeumok mellett - a szállodai és a rendezvénytípusú hasznosítás. Az ilyen jellegű kínálatra napjainkban nemzetközi viszonylatban is egyre erősebb kereslet mutatkozik, mivel a fogyasztói szokások átalakulásával fokozatosan az egyedi turisztikai termékek kerülnek előtérbe. A kulturális és nemzeti örökség-turizmus iránti növekvő kereslet pedig - a nemzetközi tapasztalatok alapján - magas fajlagos költéssel jár együtt.

Magyarországon a kastély- és várturizmusban rejlő lehetőségek ma még javarészt kihasználatlanok. A kedvező adottságok ellenére - a műemlék-nyilvántartás szerint Magyarországon közel 300 kiemelt műemlék vagy műemlék-együttes, ezen belül több mint 50 vár található - a szállodai vagy turisztikai hasznosítású kastélyok, várak és kúriák száma jelenleg nem éri el a százat. Ennek részben oka, hogy a hazai kastélyok és várak - az előremutató kezdeményezések, mint az elmúlt évben elindult milleniumi kastélyprogram, valamint az európai kastélyprogramokba való sikeres beilleszkedés ellenére - rendkívül leromlott állapotban vannak. Az okok másik csoportja a tulajdonviszonyok rendezetlenségében keresendő, így például a várak közel kétharmada részben önkormányzati tulajdonban, részben pedig állami tulajdonban, de központi

költségvetési szervek kezelésében van. Végül az okok harmadik csoportját a tőkeerős beruházók hiánya jelenti.

A kastély- és várturisztikai alprogram legfontosabb céljai

A fenti rövid helyzetképből kiindulva a kastély- és várturisztikai alprogram legfontosabb céljai:

- a hazai kastélyok és a várak állagának megőrzése, felújítása, valamint komplex, turisztikai és kulturális hasznosításának elősegítése,
- olyan tőkeerős beruházók bevonása, akik - a kastélyok és várak turisztikai fejlesztése mellett - szerepet vállalnak a kulturális örökség védelmében, és az ingatlan hasznosításában figyelembe veszik a kastélyokhoz és várakhoz fűződő nemzeti érdekeket is,
- a magántőke üzleti alapon történő bevonása a kulturális örökséget megtestesítő épületek megóvásába,
- a tartósan állami tulajdonban maradó kastélyok gazdaságilag megalapozott ingatlanhasznosítása, turisztikai és kulturális potenciáljuk kiaknázása, valamint
- a turisztikai kínálat magas fajlagos költséghányaddal járó egyedi turisztikai termékekkel való bővítése.

A kastély- és várturisztikai alprogram eszközei

Ezeknek a céloknak az érdekében:

- az épületek műszaki felújításába a magántőkét úgy kell bevonni, hogy ezáltal a műemlékvédelem szempontjai ne sérüljenek,
- a fejlesztések és a rekonstrukciók multiplikatív hatásai érdekében az állami támogatások koncentrált felhasználása szükséges, továbbá
- a helyi vagy regionális turizmus jövedelmezőségének növelése érdekében a kastély- és várturisztikai fejlesztéseket szervesen be kell illeszteni az adott térség turisztikai termékkínálatába.

A fenti elvek figyelembe vételével a kastély- és várturisztikai alprogram legfontosabb eszközei:

- megfelelő szakmai háttérrel rendelkező állami vagyonkezelő szervezet létrehozása,
- megvalósíthatósági tanulmányok támogatása,
- a magántőke bevonása a kastélyok és várak részleges, vagy teljes rekonstrukciójába és fenntartásába,
- beruházási pályázat, amelynek keretében a műemlékjegyzékben szereplő épületek turisztikai célú hasznosításához lehet állami forrásokat igénybe venni,
- kutatási pályázat, amelynek keretében a műemlékkel kapcsolatos tudományos anyagok elkészítésére és turisztikai hasznosítására lehet forrásokat igényelni, valamint
- marketing-tevékenységet segítő pályázat, amelynek keretében olyan marketing-tevékenységek végzésére lehet pályázni, amelyekben a műemléki épületek és a hozzájuk kapcsolódó más műtárgyak kiemelten szerepelnek. (Turizmus ZRT.)

8. számú melléklet: **Az Egyesület tevékenységei:**

Közhasznú tevékenységek:

- egészségmegőrzés, betegségmegelőzés, gyógyító-, egészségügyi rehabilitációs tevékenység *közvetetten, Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) 4. pontja alapján, valamint az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 35. § (1) –(2) bekezdése alapján,*
- tudományos tevékenység, kutatás, követetten, a kutatás-fejlesztésről és a technológiai innovációról szóló 2004. évi CXXXIV. törvény 5. § (3) bekezdése alapján,
- nevelés és oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés, közvetetten, a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4. § (1) bekezdés a) – u) pontja alapján,
- kulturális tevékenység, közvetetten, Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 7. pontja alapján,
- kulturális örökség megóvása, közvetetten, a kulturális örökség védelméről szóló 2011. évi LXIV. törvény 5. § (1) bekezdése alapján,
- műemlékvédelem, közvetetten, a kulturális örökség védelméről szóló 2011. évi LXIV. törvény 61/B § (3) bekezdése alapján,
- természetvédelem, állatvédelem, közvetetten Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 11. pontja alapján, valamint a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 64. § (1) bekezdése alapján,
- környezetvédelem, közvetetten az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 57/A § (2) bekezdése alapján,
- gyermek- és ifjúságvédelem, gyermek- és ifjúsági érdekképviselő, közvetetten, a családok védelméről szóló 2011. évi CCXI. törvény 17. § (1) bekezdés j) pontja alapján, valamint Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 8. pontja alapján.
- hátrányos helyzetű csoportok társadalmi esélyegyenlőségének elősegítése, közvetetten, Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 8. és 10. pontja alapján,
- emberi és állampolgári jogok védelme, közvetetten, az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény 1. § (2) bekezdés a), b), c), d) pontja alapján,
- a magyarországi nemzeti és etnikai kisebbségekkel, valamint a határon túli magyarsággal kapcsolatos tevékenység, közvetetten, a nemzetiségek jogiról szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 115. § a-i) pontja alapján,
- munkaerőpiacon hátrányos helyzetű rétegek képzésének, foglalkoztatásának elősegítése - ideértve a munkaerő-kölcsönzést is - és a kapcsolódó szolgáltatások, közvetetten, a felnőttképzésről szóló 2001. évi CI. törvény 1. § (1) bekezdés f) pontja alapján,
- közhasznú szervezetek számára biztosított - csak közhasznú szervezetek által igénybe vehető - szolgáltatások, közvetetten, Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 6. § a-b) pontja alapján,

- településfejlesztési tevékenység

- nemzetközi tevékenység (pl. nemzetközi kulturális, baráti és cserekapcsolatok)

Mellékletek

Ábrák, térképek stb.